

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- จันทร์ศรี นิตยฤกษ์ . การเขียนแบบสร้างสรรค์ . กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี , 2525.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ . "การหลากคำ" เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 6 (การเขียนสำหรับครู) . กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายการพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2529.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และ ประภาศรี สีหอำไพ . ภาษาไทยสำหรับครู . หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2520.
- ธนรัชฎ์ สิริสวัสดิ์ . "การใช้ประโยค" เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 6 (การเขียนสำหรับครู) . กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายการพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2529.
- บุญยงค์ เกศเทศ . เขียนไทย . พิมพ์ครั้งที่ 2 . คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม , 2524.
- ประภาศรี สีหอำไพ . วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช , 2524.
- เปลื้อง ณ นคร . "ระดัภาษา" เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 6 (การเขียนสำหรับครู) . กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายการพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2529.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ . "พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา" เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย . กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายการพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2525.

ราชบัณฑิตยสถาน . พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 . กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ , 2526.

วลัยรัตน์ อติแพทย์ . การเขียน 1 . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภา , 2525.

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม . การสอนเพื่อบรรดิกการ .

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต , 2520.

ศรีวิไล คอกจันทร์ . ภาษาและการสอน . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุกัญญา ,

2529.

ศึกษาดิจการ , กระทรง , กรมวิชาการ . คู่มือการสอนหนังสือเรียนภาษาไทยชุด

ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 . กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์ , 2520.

_____ . หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 . กรุงเทพมหานคร :

จงเจริญการพิมพ์ , 2523.

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์ธรรม . วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา .

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2523.

บทความ

เกหลง พานิช . "ข้อคิดบางประการในการสอนแต่งคำประพันธ์" จุลสารภาษาไทย .

เล่มที่ 8 (2528).

ไพฑูริย์ ธรรมแสง . "คำบรรยายวิชาชุดक्रमมัธยมศึกษาภาษาไทย สาขาวิธีสอน" ครูสาร .

(พฤศจิกายน 2519) : 27-37.

เอกสารอื่นๆ

คำนึ่ง วิสัยจร . "ความสนใจต่อการเขียนความเรียงแบบต่างๆของนักเรียนชั้นประถม

ศึกษา ชั้นปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา

ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526.

จารุณี ก่องพลพรรคม และ คณะ . "หลักสูตรการเขียนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526.

- จิตต์นิภา ภักดีชุมพล . "กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ของโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2516.
- จิตต์นิภา ศรีไสย์ และ อัจจิมา เทวกุล . "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเขียนของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526.
- จุไร วรศักดิ์โยธิน "การสร้างคู่มือการสอนเขียนภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชา
การศึกษาระดับสูง" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2520.
- ชูลี ชัชวาลกิจ . "โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย ระดับมัธยม
ศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ . "เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการเขียนแบบสร้างสรรค์
ในการอบรมครูภาษาไทยของโครงการ ค.ม.ภ. ณ เขตการศึกษา 1 นครปฐม"
14 พฤษภาคม 2518 . (อักษีสำเนา).
- นงนุช ทองเนียม . "รายงานวิชาสัมมนาการเรียนการสอนภาษาไทย เรื่องการสอน
เรียงความโดยใช้สิ่งเร้า" ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , 2528.
- พิศมัย สิงห์แก้ว . "การใช้เรื่องสั้นของมนตรี จรรย์งค์ สอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์"
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2520.
- พิศวาท ลัดดากุล . "การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
เพื่อการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,
2524.

- พูนศิริ เจริญพันธ์ . "ความสนใจของนักเรียนสตรีศรีสุริโยทัยที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2514.
- มณฑนา วัฒนถนอม . "การเปรียบเทียบการสอนซ่อมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ระหว่างวิธีการฝึกสะกดคำ และวิธีสัมพันธ์ทักษะ" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2524.
- มาลินี เริ่มยินดี . "การวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 9" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2530.
- วณี บัณฑลลิขิตกุล . "การสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2511.
- วรรณภา บัวเกิด . "ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของการเขียนเรียงความ และทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2528.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา . "การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงระดับอุดมศึกษา" จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และ คณะ . "การเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามทัศนะของอาจารย์และนักเรียน" จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2528.
- วิไลลักษณ์ วัฒนานนท์ . "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยธุรกิจ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2528.

- สมลักษณ์ สุกหอม . "โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2522.
- สายใจ อินทร์ทรัพย์ และ วลัย อารุณี . "การเรียนการสอนการเขียนความเรียงระดับมัธยมศึกษา" จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2527.
- สุภา หรุจิตวิวัฒน์ . "การนำเสนอโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526.
- อนงค์ บุญเลิศ . "การเปรียบเทียบการสอนเรื่องความโดยใช้สิ่งเร้า กับการสอนเรื่องความแบบปกติ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Books

- Alcorn, Marvin D., Kinder James and Schunert Jim R. Better teaching in secondary schools. 3 rd ed. Newyork : Holt Rinehart and Winston , 1970.
- Freud, John E. Statistics : a first course. 3 rd ed. Englewood Cliffs, N.J. Prentice Hall, 1981.
- Guth Hans P. Teaching English Today : on Inservice Guide Prepared fore Use with American English Today. Newyork : Mc Graw - Hill Book Company, 1970.
- Harris, David P. Testing English as a Second Language. New Delhi : Teta McGraw - Hill Publishing Co., 1974.
- Heaton J.B. Writing English Language Tests. London : Longman Group Ltd., 1975.

Articles

- Ani Umegbo Nwankwo. "Composition Instruction Practices in Secondary School in Anambra State Nigeria." Dissertation Abstracts International United States, Michigan : Vol.43.No.3. September , 1982.
- Caroselli, Marlene. "The effect of Parental Involvement on The Writing Skill and Attitudes of Secondary Students." Dissertation Abstracts International Uniteds States, Michigan : Vol.41.No.5. November , 1980.

- Darlene Marionette, McNulty. "An Examination of The Quality of Fourth Grade Children Creative Writing Resulting From Three Approaches of Motivation Involving Stimulus, Questioning And Verbal Interaction" Dissertation Abstracts International United States, Michigan : Vol. 42. No. 1. July , 1981.
- Fieldstein, Charles Robert. "The Relationship Between the Writing of Practiced and Unpracticed Freshman University Writers to a Multisystemetic Perspective of Paragraphing" Dissertation Abstracts International United States , Michigan : Vol. 42. No. 10. April , 1981.
- Glenna Jane, Mize. "The Effect on the Quality of Writing of Fifth Grade Females and Males When the Topic Is Self Selected or Teachers Selected" Dissertation Abstracts International United States, Michigan : Vol. 42. No. 9. March , 1982.
- Greenberg, Karen Lynn. "The Effects of Variations In Essay Question on the Writing Performance of College Freshmen" Dissertation Abstracts International United States , Michigan : Vol. 42.No. 2. August , 1981.
- Henning, Kenneth Richard. "Composition Writing and the Functions of Language" Dissertation Abstracts International United States, Michigan : Vol. 41 No. 6. December, 1980.
- M. Kip, Hartvigsen. "A Comparative Study of Quality and Syntactic Maturity Between In - Class and Out - of-Class Writing Samples of Freshmen At Washington State University" Dissertation Abstracts International United States, Michigan : Vol. 42. No. 5. November , 1981.

Phelps, Terry Olin. "Experiment Comparing Traditional Instruction in College Freshman Composition with Instruction Employing Learning Cycles Based on Piagetian Theories" Dissertation Abstracts International United States , Michigan : Vol. 42.No. 7. January, 1982.

Stallworth, Frances H. "Current Trends in Teaching Composition in Selected Florida High Schools" Dissertation Abstracts International United States , Michigan : Vol. 43. No. 2. August , 1982.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ศาสตราจารย์ฐะปะนีย์ นาครทรรพ	ข้าราชการบำนาญ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลย์รัตน์ อติแพทย์	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
3. อาจารย์มณฑนา วัฒนถนอม	ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร
4. อาจารย์ประนอม วิบูลย์พันธุ์	วิทยาลัยเทคนิคคูสิต
5. อาจารย์ปรางณี สิ้นจู้สะอาด	ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร

1. โรงเรียนปทุมคงคา
2. โรงเรียนศึกษานารี
3. โรงเรียนทวีธาภิเศก
4. โรงเรียนวัดน้อยใน
5. โรงเรียนราชวินิตมัธยม
6. โรงเรียนมัธยมหอวัง
7. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
8. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
9. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
10. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
11. โรงเรียนวัดหนองแขม
12. โรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริย์
13. โรงเรียนราชดำริ
14. โรงเรียนเทพศิรินทร์
15. โรงเรียนวัดราชาวาส
16. โรงเรียนโยธินบูรณะ
17. โรงเรียนสีลาจารย์พิพัฒน์
18. โรงเรียนสตรีวิทยา
19. โรงเรียนมัธยมวัดกุสุตาราม
20. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

26 มกราคม 2521

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย
เรียน อาจารย์ภาษาไทย และนักเรียน

ด้วยดิฉัน นางสาวบุษกร แซ่มภักดิ์ นิสิตปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย
ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การ
นำเสนอโครงการกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น" จึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามที่แนบมาด้วยนี้แล้ว

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถาม
ดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอโครงการกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน ในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุษกร แซ่มภักดิ์)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0806/0716

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

22 มกราคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือดำเนินการวิจัย

เรียน

ด้วยนางสาวบุษกร แซ่มักดิ์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การนำเสนอโครงการกิจกรรม
การสอนทักษะการเขียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ในการนี้ นิสิต
มีความประสงค์จะขอความร่วมมือจากครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 คน
และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบ
การทำวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยดังกล่าวจะเป็นการกระตุ้นให้ครู
มองเห็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และนำมาใช้ในการสอนทักษะการเขียนวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธานี สมบูรณ์ณะ)

หัวหน้าฝ่ายบริหารโรงเรียน 1 รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายมาตรฐานโรงเรียน

โทร. 2828465

แบบสอบถามนักเรียน

เรื่อง

การนำเสนอโครงการกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง

ก. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน

ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ข. กิจกรรม หมายถึง การดำเนินการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้นในเวลาเรียน

หรือนอกเวลาเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ค. ทักษะการเขียน หมายถึง การเรียนการสอนตลอดจนการฝึกฝนการเขียน

ให้เกิดความชำนาญหรือความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 1

รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

1. เพศ ชาย

หญิง

2. อายุ 10-12 ปี

13-15 ปี

16-18 ปี

19 ปีขึ้นไป

3. อาชีพของบิดา

รับราชการ

รับจ้าง

ค้าขาย

อื่นๆ(โปรดระบุ).....

4. อาชีพของมารดา
☐ รับราชการ	☐ รับจ้าง
☐ ค้าขาย	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ระดับชั้นที่ท่านกำลังศึกษาอยู่
-		
--	--
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	
6. วิชาในกลุ่มภาษาไทยที่ท่านชอบคือ
☐ วรรณคดี	☐ การใช้ภาษา
☐ หลักภาษา	
7. ทักษะการใช้ภาษาที่ท่านชอบคือ
☐ ทักษะการฟัง	☐ ทักษะการพูด
☐ ทักษะการอ่าน	☐ ทักษะการเขียน
8. ระดับคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยของท่านในภาคการศึกษาที่ผ่านมาคือ
☐ 3.00-4.00	☐ 2.00-3.00
☐ 1.00-2.00	☐ ต่ำกว่า 1.00
9. ครอบครัวของท่านนับถือศาสนา
☐ พุทธ	☐ คริสต์
☐ อิสลาม	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทย

- เป็นประจำ บางครั้ง
 ไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม

11. กิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทยที่ท่านเคยเข้าร่วมคือ

- เป็นสมาชิกชุมนุมภาษาไทยของโรงเรียน
 ส่งงานเขียนเข้าร่วมประกวดเมื่อมีการจัดประกวดงานเขียน ทั้งภายใน
 โรงเรียน และภายนอกโรงเรียน
 ร่วมมือในการจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับภาษาไทยในโรงเรียน
 เข้าชมนิทรรศการ เกี่ยวกับภาษาไทยที่จัดขึ้นในโรงเรียน
 อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามครูภาษาไทย

เรื่อง

การนำเสนอโครงการกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง

ก. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน
ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ข. กิจกรรม หมายถึง การดำเนินการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้นในเวลาเรียน
หรือนอกเวลาเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ค. ทักษะการเขียน หมายถึง การเรียนการสอนตลอดจนการฝึกฝนการเขียน
ให้เกิดความชำนาญหรือความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 1

รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ 21-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิกการศึกษา

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 ปริญญาโทหรือเทียบเท่า สูงกว่าปริญญาโท

4. สาขาวิชาที่สำเร็จ
- วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภาษาไทย
- วุฒิที่ไม่มีวิชาเอกหรือวิชาโท สาขาวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. จำนวนปีที่เคยสอนภาษาไทย
- ค่ากว่า 1 ปี 1-5 ปี
- 6-10 ปี 11-20 ปี
- 20 ปีขึ้นไป
6. ระดับชั้นที่ท่านสอนในปัจจุบัน
- มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2
- มัธยมศึกษาปีที่ 3 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. จำนวนคาบที่สอนในหนึ่งสัปดาห์
- 1-5 คาบ 6-10 คาบ
- 11-15 คาบ 16-20 คาบ
- 20 คาบขึ้นไป
8. วิชาที่ท่านสอนนอกเหนือไปจากวิชาภาษาไทย
- ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์
- วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา
- สอนเฉพาะวิชาภาษาไทย อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. วิชาในหมวดภาษาไทยที่ท่านสอนคือ
- วิชาบังคับ วิชาเลือก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ทักษะการใช้ภาษาไทยที่ท่านเน้นมากที่สุดในการสอนคือ

☐ ทักษะการฟัง	☐ ทักษะการพูด
☐ ทักษะการอ่าน	☐ ทักษะการเขียน

11. หน้าที่พิเศษนอกเหนือจากการสอนคือ

- เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ
- เป็นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย
- เป็นอาจารย์ประจำชั้น
- เป็นอาจารย์แนะแนว
- เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุม
- ช่วยงานห้องสมุดหรือบรรณารักษ์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2

รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนในการ เรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ตอนที่ 1 ความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลกิจกรรม

โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง

1. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และขอช่วยในการจัดกิจกรรม การฝึกทักษะการ เขียนหรือไม่

☐ มี	☐ ไม่มี
☐ มีบางกิจกรรม	☐ ไม่ทราบ

2. ในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนแต่ละครั้ง ใคร เป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมาย

☐ ฝ่ายวิชาการ	☐ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย
☐ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย	☐ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยและนักเรียน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

3. ผู้ริเริ่มในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับทักษะการ เขียนในโรงเรียนของท่านคือ

☐ นักเรียน	☐ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย
☐ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย	☐ ฝ่ายวิชาการ
☐ ไม่ทราบ	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

4. ในโรงเรียนของท่านมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยอย่างไร
- ให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียนและใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
  - ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนให้ดียิ่งขึ้น
  - ให้นักเรียนได้แก้ไขข้อบกพร่องและซ่อมเสริมทักษะการเขียนของนักเรียน
  - ให้นักเรียนสามารถใช้ถ้อยคำสื่อสารในการเขียนได้อย่างถูกต้องทั้งการสะกดคำ การผูกประโยค และการแบ่งวรรคตอน
  - ให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในการเขียนได้อย่างมีศิลปะตามความถนัดและความสามารถของตน
  - ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการคิดเพื่อที่จะเขียนได้อย่างมีเหตุผล
  - ให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาเป็นภาษาที่ถูกต้อง สละสลวย และชัดเจน

5. ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งท่านได้รับทราบจุดประสงค์ทุกครั้งหรือไม่
- ทราบทุกครั้ง ทราบบางครั้ง
  - ไม่ทราบเลย

6. ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งท่านได้รับทราบกำหนดการทุกครั้งหรือไม่
- ทราบทุกครั้ง ทราบบางครั้ง
  - ไม่ทราบเลย

7. ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งท่านได้รับทราบวิธีการจัดกิจกรรมทุกครั้งหรือไม่
- ทราบทุกครั้ง ทราบบางครั้ง
  - ไม่ทราบเลย

8. โรงเรียนของท่านมีการจัดเตรียมวิธีการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการเขียนโดยวิธีใด
- ประชุมผู้บริหารและคณะครูที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน การขอความร่วมมือ
- ประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน การขอความร่วมมือ
- แจกเอกสารให้นักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม
- วางแผนและกำหนดโครงการก่อนหน้าที่จะมีกิจกรรมเป็นคร่าวๆไป
- วางแผนและกำหนดโครงการไว้ล่วงหน้าตลอดปี
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างไร
- ฝ่ายบริหารกำหนดนโยบายเอง
- อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมเอง
- อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันวางแผนและจัดกิจกรรม
- อาจารย์ผู้สอนวางแผน แต่ให้นักเรียนเป็นผู้จัดกิจกรรม
- นักเรียนเป็นผู้วางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมโดยมีอาจารย์ผู้สอนดูแล
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
10. กิจกรรมการสอนทักษะการเขียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนของท่าน จัดขึ้นในเวลาใด
- ทุกครั้งที่มีการสอนวิชาเลือก
- ทุกครั้งที่มีการสอนวิชาบังคับ
- ทุกครั้งที่มีการสอนการใช้ภาษา
- ทุกครั้งที่มีการสอนทักษะการเขียน
- เป็นประจำเพราะมีคะแนนเก็บประจำภาค เช่น สมุดภาพ อนุทิน
- เป็นบางโอกาส เช่น การประกวดเรียงความ ประกวดคำขวัญ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนในโรงเรียนของท่านคือ

- ห้องเรียน โรงอาหาร
 ห้องประชุม ห้องชุมนุมภาษาไทย
 ห้องปฏิบัติการทางภาษาไทย อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. วิธีที่ใช้มากที่สุดในการสอนทักษะการ เขียนในโรงเรียนของท่านคือ

- ครูผู้สอนให้หัวข้อแล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องจากหัวข้อนั้น
 ครูกำหนดหัวข้อหลายๆหัวข้อแล้วให้นักเรียนเลือกเขียนตามใจ
 ครูนำตัวอย่างการเขียนประเภทต่างๆมาให้นักเรียนอ่านแล้วลองฝึกเขียนตามหัวข้อที่ครูกำหนด
 ครูสอนให้เขียนโครงเรื่องก่อนแล้วจึงให้เขียนเรื่อง
 ครูสอนให้ฝึกเขียนทีละส่วนก่อน เช่น คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป แล้วจึงให้เขียนทั้งเรื่อง
 ครูใช้อุปกรณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง รูปภาพ และเอกสารต่างๆเพื่อนำเข้าสู่การสอน
 ครูจัดสถานการณ์ให้นักเรียนฝึกเขียน เช่น เขียนจดหมายสมัครงาน เขียนบันทึกสั้นๆเมื่อรับโทรศัพท์
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมของท่านในการเรียนการสอนทักษะการ เขียนคือ

- ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน หรือหอสมุดแห่งชาติ
 เข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับภาษาไทยที่สถานี่ต่างๆจัดขึ้น
 เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับทักษะการเขียนตามโรงเรียน หรือสถานี่การศึกษาต่างๆ เช่น การจัดประกวดเรียงความ หรือประกวดแต่งคำประพันธ์
 ชมรายการโทรทัศน์หรือฟังรายการวิทยุที่ให้ความรู้ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการเขียนได้

ติดตาม.....

- ติดตามการใช้ภาษาจากวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อมวลชนต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ภาษาเขียน
- ติดตามความเคลื่อนไหว เกี่ยวกับการ เขียนโดยการอ่านหนังสือ วารสาร เอกสารต่างๆที่มีเรื่องราว เกี่ยวกับการ เขียน
- เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเขียนโดยเฉพาะ เช่น อบรมการเขียนร้อยกรอง
- ไม่ได้หาความรู้เพิ่มเติม เพราะไม่มีเวลา
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนทักษะการ เขียนในโรงเรียนของท่านคือ

- หนังสือและตำราเรียน
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
- ภาพต่างๆ เช่น ภาพทิวทัศน์เกี่ยวกับธรรมชาติ หรือสภาพชีวิตที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเขียน
- ตัวอย่างงานเขียนร้อยแก้วและร้อยกรองที่น่าสนใจ
- เทปเพลงหรือเรื่องราวต่างๆที่นำมาใช้ประกอบการสอนเขียน
- วิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ภาพต่างๆที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเขียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

15. อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนนั้น ทางโรงเรียนของท่านมีพร้อมหรือไม่

- มีพร้อมทุกอย่างและสะดวกในการใช้
- มีพร้อมแต่ไม่สะดวกในการใช้
- ไม่พร้อมและไม่สะดวกในการใช้
- ไม่พร้อมครูผู้สอนต้องจัดหามาเอง
- ไม่พร้อมแต่ทางโรงเรียนช่วยเหลือในการจัดหาและขอยืมจากแหล่งอื่นให้

16. จากการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับทักษะการ เขียนที่ผ่านมา นักเรียนเข้าร่วมหรือให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมมากน้อยเพียงใด (เลือกคำตอบในส่วน ก หรือ ข เพียงข้อเดียว)

ก. เข้าร่วมและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมดีเพราะ

- มีการวัดผลและให้คะแนน
- กิจกรรมนี้น่าสนใจ
- ทางโรงเรียนกำหนดให้นักเรียนเข้าร่วม
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข. ไม่ค่อยเข้าร่วมและไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเพราะ

- กิจกรรมนี้ไม่น่าสนใจ
- การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง
- ขาดการประสานงานที่ดี
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

17. การประเมินผลการจัดกิจกรรมหรือการ เข้าร่วมกิจกรรมทักษะการ เขียนในโรงเรียนของท่านมีลักษณะอย่างไร

- ให้คะแนนทุกครั้ง
- ให้คะแนนบางครั้ง
- ไม่ให้คะแนน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

18. โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนเมื่อใด

- ทุกครั้งที่จัด
- สิ้นภาคเรียน
- สิ้นปีการศึกษา
- ไม่เคยมีการประเมินผล
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

19. วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนของท่านใช้วิธีใด

- ครูผู้สอน เป็นผู้ตรวจและประเมินผล
- ครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกันประเมินผล

ให้นักเรียน.....

- ให้นักเรียนประเมินผลตนเอง
- สืบเสาะจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน และดูผลงานของนักเรียน
- ประชุมครูผู้สอนและผู้บริหาร เพื่อประเมินผล
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

20. เมื่อมีการประเมินผลแล้ว ทางโรงเรียนนำผลไปใช้ปฏิบัติในทางใดบ้าง

- นำไปปรับปรุงในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป
- นำไปเปรียบเทียบกับผลของการจัดกิจกรรมครั้งที่ผ่านมาหรือครั้งต่อไป
- ให้เป็นคะแนนกิจกรรมและพินนาคการของนักเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

21. ท่านคิดว่ากิจกรรมการสอนทักษะการเขียนในโรงเรียนของท่าน ประสบผลสำเร็จเพียงใด

☐ ประสบผลสำเร็จมาก	☐ ประสบผลสำเร็จปานกลาง
☐ ประสบผลสำเร็จน้อย	☐ ไม่ประสบผลสำเร็จ

22. ผลการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไร

☐ ต้องปรับปรุงทั้งหมด	☐ ต้องปรับปรุงมาก
☐ ต้องปรับปรุงเล็กน้อย	☐ ไม่ต้องปรับปรุงเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ปริมาณการจัดกิจกรรม และประโยชน์ของกิจกรรมแต่ละประเภท

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการ เพื่อแสดงว่า

ก. ปริมาณการจัดกิจกรรมแต่ละประเภทที่โรงเรียนของท่านจัดขึ้นมีมากน้อยเพียงใด

ข. ประโยชน์ของกิจกรรมแต่ละประเภทที่โรงเรียนของท่านจัดขึ้นมีมากน้อยเพียงใด

หมายเลข 5 หมายถึง ปริมาณการจัดกิจกรรมและประโยชน์ของกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

หมายเลข 4 หมายถึง ปริมาณการจัดกิจกรรมและประโยชน์ของกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับมาก

หมายเลข 3 หมายถึง ปริมาณการจัดกิจกรรมและประโยชน์ของกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับน้อย

หมายเลข 2 หมายถึง ปริมาณการจัดกิจกรรมและประโยชน์ของกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

หมายเลข 1 หมายถึง ไม่มีการจัดกิจกรรมนั้นในการเรียนการสอนทักษะการเขียนในโรงเรียนของท่าน และกิจกรรมนั้นไม่มีประโยชน์

	ก					ข			
	ปริมาณการจัดกิจกรรม					ประโยชน์ของกิจกรรมที่			
	5	4	3	2	1	5	4	3	2
0 การเขียนเรียงความ	✓						✓		
00 การเขียนจดหมาย					✓				✓

0 ในส่วน ก ถ้าท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หมายเลข 5 หมายความว่าท่านเห็นว่ามีปริมาณการจัดกิจกรรมในการเขียนเรียงความมี มากที่สุด

ในส่วน ข ถ้าท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หมายเลข 4 หมายความว่าท่านเห็นว่ามีกิจกรรมการเขียนเรียงความมีประโยชน์ มาก

00 ในส่วน ก ถ้าท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หมายเลข 1 หมายความว่าท่านเห็นว่ามี ไม่มีการจัดกิจกรรมการเขียนจดหมาย

ในส่วน ข ถ้าท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หมายเลข 2 หมายความว่าท่านเห็นว่ามีกิจกรรมการเขียนจดหมายมีประโยชน์ น้อยที่สุด

	ก					ข			
	ปริมาณการจัดกิจกรรม					ประโยชน์ของกิจกรรมที่			
	5	4	3	2	1	5	4	3	2
1. การคัดลอกข้อความให้ถูกต้อง เรียบร้อย									
2. การเขียนตัวสะกดการันต์ให้ถูกต้อง									
3. การแข่งขัน เขียนคำหรือข้อความที่ยากๆ									
4. การประกวดเขียนคำขวัญหรือคำโฆษณา									
5. การประกวดเขียนคำเชิญชวน ประกาศ แถลงการณ์ในโอกาสต่างๆ									
6. การเขียนคำอวยพรในโอกาสต่างๆ									
7. การเขียนขยายข้อความจากคำหรือ ข้อความที่กำหนดให้									
8. การเติมคำหรือต่อความจากคำหรือความ ที่กำหนดให้									
9. การต่อคำหึงเหย สำนวน สุภาษิต ให้ถูกต้อง									
10. การนำคำหึงเหย สำนวน สุภาษิต มาเรียงต่อให้คล้องจองกัน									
11. การเขียนต่อเรื่องที่ยังไม่จบให้จบสมบูรณ์									
12. การขีดเส้นใต้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญ จากการอ่านข้อความ บทความ เรื่องสั้น									
13. การกรอกแบบฟอร์มต่างๆ									
14. การเขียนข้อความสั้นๆ เพื่อส่งโทรเลข									
15. การเขียนบัตรเชิญในโอกาสต่างๆ									
16. การเขียนอธิบายคุณภาพ ประโยชน์ และวิธีใช้สิ่งของต่างๆ									

	ก					ข			
	ปริมาณการวัดกิจกรรม					ประโยชน์ของกิจกรรมที่			
	5	4	3	2	1	5	4	3	2
56. การประกวดแข่งขันนิทานในโอกาส ต่างๆโดยเลือกเรื่องที่ชนะการประกวด ไปลงหนังสือ									
57. การประกวดเขียนเรียงความเนื่องใน โอกาสต่างๆหรือสนับสนุนให้นักเรียนส่ง เรียงความเข้าประกวด									
58. การเขียนวิจารณ์ เช่น วิจารณ์หนังสือ ประเภทต่างๆ หรือวิจารณ์การใช้ภาษา โฆษณาในปัจจุบัน									

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาหรืออุปสรรค ในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

1. ปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน ในการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนของท่านคือ

- ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน
- ครูผู้สอนไม่มีความเข้าใจในเรื่องทักษะการเขียน
- อุปกรณ์ในการเรียนการสอนทักษะการเขียนไม่เพียงพอ
- เวลาในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนน้อยเกินไป
- นักเรียนไม่สนใจ เข้าร่วมกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน
- ไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน
- ผู้บริหารไม่สนับสนุนในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน
- ครูผู้สอนไม่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ข้อบกพร่องของนักเรียนในการฝึกทักษะการเขียนคือ

- ไม่สามารถเลือกใช้ถ้อยคำได้อย่างเหมาะสม
- ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียนได้
- มักเขียนสะกดคำผิดๆอยู่เสมอ
- มีความท้อแท้ในการฝึกทักษะการเขียน
- ลำดับความคิดสับสนทำให้งานเขียนขาดความต่อเนื่อง
- ขาดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบตรวจประเมินโครงการ

รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
1. ชื่อโครงการ.....			.....
2. หลักการและเหตุผล.....			.....
3. วัตถุประสงค์.....			.....
4. เนื้อหา.....			.....
5. กิจกรรมการสอน.....			.....
6. การประเมินผล.....			.....
7. แนวทางในการจัดกิจกรรม.....			.....
8. เป้าหมายของโครงการ.....			.....
9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....			.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ครูภาษาไทย

1. กิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนที่โรงเรียนของท่านจัดขึ้นได้แก่

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

2. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนอย่างไรบ้าง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

3. โรงเรียนของท่านมีการจัดเตรียมวิธีการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการ เขียนโดยวิธีใดบ้าง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

4. กิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนที่ผ่านมามีการวางแผน กำหนดนโยบาย และดำเนินการจัดอย่างไร

- 1.....

- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

5. กิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนในโรงเรียนของท่านจัดขึ้นในเวลาใดบ้าง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

6. วิธีที่ใช้ในการสอนทักษะการ เขียนในโรงเรียนของท่านคือ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

7. ความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะ การเขียนในโรงเรียนของท่านมีมากน้อยเพียงใด และทางโรงเรียนของท่านได้แก้ไข ปัญหาเรื่องนี้อย่างไร

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

8. จากการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับทักษะการเขียนที่ผ่านมา นักเรียนให้ความร่วมมือมาน้อย
เพียงใด อย่างไร

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

9. โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนอย่างไร
บ้าง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

10. เมื่อมีการประเมินผลแล้ว ทางโรงเรียนได้นำผลไปใช้อย่างไรบ้าง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบ

การนำเสนอโครงการกิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนในการ เรียนการสอนวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับก่อนได้รับการตรวจประเมิน)

หลักการ และ เหตุผล

การ เขียน เป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งที่เราต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้ใช้อาจมี
จุดประสงค์ในการใช้ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการส่งข่าวคราวถึงกัน การติดต่อกิจธุระ การ
ชี้แจงให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตน หรือการบอกเรื่องราวที่เกิดขึ้น ดังนั้นทักษะการ เขียน
จึงเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมมาก เพราะการ เขียนเป็น
การแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้ เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อื่นได้เข้าใจใน
เรื่องที่เขียน

ทักษะการ เขียน เป็นทักษะที่ซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่นๆ จึงต้องใช้เวลาในการ
ฝึกฝนมากกว่าทักษะอื่น จึงจะสามารถสื่อความรู้ ความคิด และอารมณ์ต่างๆให้ถึงผู้อื่นได้
อย่างถูกต้องตามที่ผู้เขียนต้องการ ทั้งนี้เพราะในการที่จะเขียนเรียบเรียงถ้อยคำให้เป็น
ลำดับต่อเนื่องกันได้นั้น ผู้เขียนจะต้องอาศัยความรู้ในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้
ถ้อยคำ การลำดับความ และการเรียบเรียงถ้อยคำ ทั้งยังต้องใช้ศิลปะในการเรียบเรียง
ข้อความให้สละสลวยอีกด้วย ดังนั้นในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นจึงได้กำหนดเนื้อหา
เกี่ยวกับการ เขียนไว้ เพื่อเป็นการวางพื้นฐานในด้าน การ เขียนที่ดีและถูกต้องให้แก่ นักเรียน
แต่การ เรียนการสอนการ เขียนนั้นนักเรียนส่วนใหญ่มักรู้สึกว่ายาก และน่าเบื่อ ครูผู้สอนจึง
ต้องหาแนวทางในการสอน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ และสร้างความ
สนุกสนานแก่ผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดของตนออกมา
และพร้อมที่จะฝึกฝนอย่างจริงจัง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาที่จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการ

ศึกษาเล่าเรียน และใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางการ เขียนให้ดียิ่งขึ้น
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แก้ไขข้อบกพร่องและซ่อม เสริมทักษะทางการ

เขียนของนักเรียน

4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้คำสื่อสารในการ เขียนได้อย่างถูกต้องทั้งการสะกดคำ การผูกประโยค และการแบ่งวรรคตอน
5. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการ เขียนได้อย่างมีศิลปะตามความถนัดและความสามารถของนักเรียน

6. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการคิดเพื่อที่จะ เขียนได้อย่างมี

เหตุผล

7. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกรักใคร่ของคนออกมาเป็นภาษาที่ถูกต้อง สละสลวย และชัดเจน

เนื้อหา

กิจกรรมการสอนทักษะการ เขียนมีดังนี้

1. การ เขียนตัวสะกดการันต์ให้ถูกต้อง
2. การต่อคำพยางค์ สำนวน สุภาษิต
3. การถอดคำประพันธ์
4. การย่อความ
5. การจัดป้ายนิเทศ และนิทรรศการ
6. การ เขียนคำประพันธ์ร้อยกรอง
7. การ เขียนบันทึก
8. การ เขียนจดหมาย
9. การ เขียนเรียงความ
10. การ เขียนบทความ
11. การจัดประกวดงานเขียน

กิจกรรมการสอน

1. การเขียนตัวสะกดการันต์ให้ถูกต้อง
  - 1.1 แบ่งกลุ่มให้นักเรียนค้นหาคำต่างๆที่มักเขียนผิดจากเนื้อหาที่เรียน แล้วนำมาถามตอบกันในห้องเรียน
  - 1.2 ให้นักเรียนทำพจนานุกรมประจำชั้นโดยรวบรวมคำศัพท์จากเนื้อหาที่เรียน
  - 1.3 ให้นักเรียนเขียนตามคำบอกแล้วตรวจให้คะแนน
  - 1.4 ให้นักเรียนทำรายงานเกี่ยวกับคำที่มักสะกดผิด
  - 1.5 แข่งขันสะกดคำยากปากเปล่าในห้องเรียน
  - 1.6 หาคำพ้องเสียงมาให้นักเรียนเพิ่มความหมายของคำ
  - 1.7 หาข้อความสั้นๆมาให้นักเรียนเติมคำศัพท์
2. การต่อคำหึ่งเพย ส่วนวน สุภาพิต ให้ถูกต้อง
  - 2.1 นำคำหึ่งเพย ส่วนวน สุภาพิต มาตัดข้อความบางส่วนออก แล้วให้นักเรียนเติมส่วนที่ตัดออกให้ถูกต้อง
  - 2.2 ให้นักเรียนแข่งขันกันต่อคำหึ่งเพย ส่วนวน หรือสุภาพิต ให้คล้องจองกัน
  - 2.3 นำรูปภาพเกี่ยวกับคำหึ่งเพย ส่วนวน สุภาพิตมาให้นักเรียนดู และผลิตกันทายส่วนวนจากภาพโดยครูบอกใบ้ให้
  - 2.4 ให้นักเรียนแสดงท่าทางเกี่ยวกับคำหึ่งเพย ส่วนวน สุภาพิตต่างๆ แล้วให้เพื่อนๆในชั้นช่วยกันทาย
3. การถอดคำประพันธ์
  - 3.1 นำตัวอย่างการถอดคำประพันธ์ที่ดีมาให้นักเรียนอ่านเพื่อเป็นแนวทาง
  - 3.2 ให้นักเรียนถอดคำประพันธ์โดยเลือกจากคำประพันธ์ที่นักเรียนประทับใจมาคนละ 1 บท จากนั้นครูนำการถอดคำประพันธ์ของนักเรียนมาอ่านให้ฟังในชั้น และให้เพื่อนๆช่วยกันวิจารณ์

3.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แข่งขันถอดคำประพันธ์ภายใน เวลาที่กำหนด การตัดสินดูจากความถูกต้องสละสลวย

4. การขอความ

4.1 อ่านข้อความให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนจับใจความสำคัญของข้อความนั้น

4.2 แจกเอกสารเรื่องราวต่างๆให้นักเรียนขอความ

4.3 กำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่าน แล้วขอเรื่องที่อ่านมาส่งครู

4.4 ให้นักเรียนฟังการอภิปราย โต้ว่าที่ แล้วขอเรื่องราวที่ได้ฟัง

4.5 ให้นักเรียนย่อข่าวจากหนังสือพิมพ์

4.6 นำตัวอย่างของข้อความที่ตีพร้อมที่. คนฉบับของเรื่องที่ย่อมาให้ นักเรียนอ่าน แล้วช่วยกันอภิปรายถึงการใช้อำนวนภาษา สรรพนาม และแบบฟอร์มในการขอความ

5. การจัดป้ายนิเทศและนิทรรศการ

5.1 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ กำหนดหัวข้อให้นักเรียนจัดนิทรรศการ ในแต่ละกลุ่ม จากนั้นจึงเปรียบเทียบผลงาน วิจารณ์ และให้คะแนน

5.2 ให้นักเรียนจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวรรณคดี เช่น ดอกไม้ในวรรณคดี อาหารในวรรณคดี สถานที่ที่น่าสนใจจากวรรณคดี เป็นต้น

5.3 วางแผนจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับวันสำคัญ เช่น วันสุนทรภู่ วันมหาธีรราช ฯลฯ แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ให้รับผิดชอบจัดป้ายนิเทศแต่ละป้าย

6. การเขียนคำประพันธ์ร้อยกรอง

6.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ให้หาโวพจน์ของคำต่างๆ เช่น ดอกไม้ กษัตริย์ แผ่นดิน เป็นต้น

6.2 นำภาพต่างๆมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนเขียนบทร้อยกรอง บรรยายภาพนั้น

6.3 นำคำประพันธ์มาตัดคำออก แล้วให้นักเรียนเติมคำที่ตัดออก โดยคำนึงถึงลักษณะบังคับของคำประพันธ์นั้นๆ

- 6.4 ให้นักเรียนผลัดกันต่อคำคล้องจองโดยครูกำหนดคำขึ้นต้นให้
  - 6.5 ให้นักเรียนทำสมุดรวบรวมคำประพันธ์ที่นักเรียนชอบ ดิถีภาพหรือวาดภาพประกอบคำประพันธ์แต่ละบท หรือแต่งคำประพันธ์บรรยายภาพที่นักเรียนหามา
  - 6.6 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ผลัดกันต่อกลอนปากเปล่า โดยครูขึ้นต้นกลอนในวรรคแรกให้
  - 6.7 นำคำประพันธ์ประเภทต่างๆมาให้นักเรียนดู แล้วช่วยกันเขียนลักษณะบังคับของคำประพันธ์นั้นๆ
7. การเขียนบันทึก
    - 7.1 ให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวันเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนในแต่ละวัน แล้วรวบรวมส่งครู
    - 7.2 ให้นักเรียนเขียนบันทึกการเดินทางจากบ้านไปโรงเรียน หรือเขียนบันทึกการเดินทางเวลาไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ
    - 7.3 ให้นักเรียนฝึกเขียนบันทึกสั้นๆ เวลารับโทรศัพท์ โดยครูจัดสถานการณ์ให้นักเรียนฝึกเขียน
    - 7.4 นำบันทึกทางราชการมาให้นักเรียนดูตัวอย่างแล้วลองเขียนตามแบบฟอร์มที่นักเรียนช่วยกันสรุป
  8. การเขียนจดหมาย
    - 8.1 นำตัวอย่างการเขียนจดหมายประเภทต่างๆมาให้นักเรียนดู แล้วช่วยกันสรุปรูปแบบของจดหมาย และวิจารณ์การใช้ภาษาในจดหมายแต่ละประเภท
    - 8.2 ให้นักเรียนเขียนจดหมายถึงเพื่อนในชั้นเรียน โดยส่งทางไปรษณีย์
    - 8.3 จัดสถานการณ์ให้นักเรียนเขียนจดหมายสมัครงาน โดยนำประกาศรับสมัครงานจากหนังสือพิมพ์มาให้นักเรียนลองฝึกเขียน
    - 8.4 ให้นักเรียนเขียนจดหมายราชการติดใจกับส่วนราชการจริงๆ เพื่อขอรายละเอียดและข้อมูลต่างๆตามที่ครูกำหนดให้
    - 8.5 ประกวดการเขียนจดหมายเป็นรายบุคคล

9. การเขียนเรียงความ

- 9.1 ให้นักเรียนฝึกบรรยายภาพปากเปล่าจากภาพที่ครูนำมาให้ดู
- 9.2 นำอุปกรณ์หลายๆชนิดมาวางแสดงไว้หน้าชั้น แล้วให้นักเรียนเขียนถึงสิ่งที่สนใจ โดยครูกำหนดแนวทางในการเขียนไว้กว้างๆ
- 9.3 ให้นักเรียนแสดงท่าทางต่างๆ แล้วให้เพื่อนๆเขียนบรรยายท่าทางเป็นข้อความสั้นๆ
- 9.4 นำเรียงความที่ดีมาให้นักเรียนอ่านและวิจารณ์
- 9.5 นำเรื่องสั้นๆมาแบ่งข้อความออกเป็นตอนๆแล้วให้นักเรียนจัดเรียงข้อความเหล่านั้นใหม่ให้ถูกต้อง
- 9.6 จัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนเขียนเรียงความ

10. การเขียนบทความ

- 10.1 นำบทความจากหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร หรืออัครเทพบทความจากวิทยุมาเป็นตัวอย่างให้นักเรียน แล้ววิจารณ์การใช้ภาษา และเนื้อหาสาระ
- 10.2 กำหนดให้นักเรียนเขียนบทความเพื่อจัดทำเป็นวารสารของห้องเป็นการส่งเสริมทักษะการเขียนและการทำงานร่วมกัน
- 10.3 ให้นักเรียนเขียนบทความวิเคราะห์ข่าว หรือเหตุการณ์ประจำวันที่นักเรียนได้พบมา หรือได้ทราบมา
- 10.4 กำหนดหัวข้อในการเขียนบทความ 2-3 หัวข้อโดยคำนึงถึงวัยและความสนใจของนักเรียน แล้วให้นักเรียนเลือกเขียน

11. การจัดประกวดงานเขียน

- 11.1 จัดประกวดเขียนเรียงความในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน
- 11.2 จัดประกวดแต่งคำประพันธ์ในวันสำคัญต่างๆในโรงเรียน หรือระหว่างโรงเรียน
- 11.3 จัดประกวดโตกลอนสดหรือสัทิวาในโรงเรียน และระหว่างโรงเรียน
- 11.4 จัดประกวดเขียนคำขวัญในโอกาสต่างๆ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย
2. อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย
3. นักเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียน และการดำเนินการจัดกิจกรรมการเขียนของนักเรียน
2. อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ประเมินผลกิจกรรมของนักเรียน
3. ประเมินผลทุกครั้งหลังจากจัดกิจกรรม แล้วนำผลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบข่ายในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนแต่ละกิจกรรม
2. วางแผนและกำหนดโครงการให้แน่นอนก่อนหน้าที่จะมีการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง
3. ประชุมอาจารย์ผู้สอน ผู้บริหาร และคณะครูที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และการจัดกิจกรรม
4. อาจารย์ผู้สอน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย และนักเรียนที่ร่วมกันจัดกิจกรรมเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
5. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบ

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนมีทักษะในการเขียนเพิ่มขึ้น สามารถเขียนแสดงความรู้ ความคิด

และจินตนาการของคนออกมาได้อย่างถูกต้อง และทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในทักษะทางการเขียนของคนออกมาได้อย่างถูกต้อง และทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในทักษะทางการเขียนของตน

2. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียน เห็นประโยชน์และคุณค่าของการฝึกทักษะการเขียน และรู้จักนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนและใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

3. นักเรียนเห็นคุณค่าของภาษาไทย

4. นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนภาษาไทย และรู้สึกภูมิใจที่วิชาภาษาไทยไม่ใช่วิชาที่น่าเบื่ออีกต่อไป

5. ครูผู้สอนภาษาไทยได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เกี่ยวกับการเขียนเพิ่มมากขึ้น
2. นักเรียนมีการพัฒนาทักษะทางการเขียนดีขึ้นกว่าเดิม
3. เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการเรียนการสอน ระหว่างครูผู้สอนและ

นักเรียน

4. นักเรียนมองเห็นประโยชน์ของการฝึกทักษะทางการเขียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างโครงการกิจกรรมการสอนทักษะการ เขียน ในการ เรียนการสอนวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โครงการที่ 1

การ เขียนตัวสะกดการันต์ให้ถูกต้อง

ชื่อโครงการ "สะกดการันต์สิ่งสำคัญในการ เขียน"

หลักการและ เหตุผล

ในการฝึกทักษะการ เขียนนั้น การ เขียนตัวสะกดการันต์ให้ถูกต้อง เป็นทักษะพื้นฐาน
ทักษะหนึ่งที่ควรฝึกให้ผู้เรียน เขียนคำต่างๆที่ใช้ในการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะ
เป็น เรื่องตัวสะกด หรือตัวการันต์ ทั้งนี้เพราะลักษณะบางประการของภาษาไทยก่อให้เกิด
ปัญหา เช่น การใช้ตัวสะกดบางมาตรามีพยัญชนะสะกดได้หลายตัว จึงมักพบว่าโอกาสที่คนจะ
เขียนสะกดคำผิดนั้นมีมากหากไม่ระมัดระวัง ซึ่งการ เขียนผิดจะทำให้ผู้อ่านมองความสามารถ
หรือคุณค่าของผู้เขียนต่ำลง

การ เขียนสะกดคำได้ถูกต้องจะช่วยให้การสื่อความหมายชัดเจนขึ้น และช่วยให้
ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อความที่เขียนได้รวดเร็วและถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เขียน
อธิบายความคิดเห็นของตนด้วยคำที่ถูกต้อง สละสลวย ซึ่งจะก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีแก่ผู้อ่าน
ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้เขียนสะกดคำผิดก็จะทำให้เกิดความเสียหายหลายประการ เช่น การ
สื่อความหมายผิดพลาดคลาดเคลื่อน และที่สำคัญคือผู้อ่านจะรู้สึกว่าคุณเขียนไม่มีความสามารถ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถ ตอบ บคำปริศนา เมื่อครูบอกความหมายของคำแต่ละคำแล้ว
2. นักเรียนสามารถตอบคำปริศนาอักษรไขว้ได้ถูกต้องทุกคำ
3. นักเรียนสามารถขีดเส้นใต้คำที่สะกดผิด และแก้ไขคำที่ผิดให้ถูกต้องได้
4. นักเรียนสามารถเขียนคำตามคำบอกได้ถูกต้องอย่างน้อย 8 ใน 10 คำ
5. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคำที่กำหนดให้คำใดถูกต้องและคำใดผิด

เนื้อหา

การสอนเขียนสะกดการันต์ควรทำตามขั้นตอนดังนี้

1. ชี้แจงความมุ่งหมายของการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบก่อนว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเขียนตัวสะกด ตัวการันต์ได้ถูกต้อง
2. การสอนเขียนควรสอนทั้งเขียนเป็นคำๆ และเขียนข้อความ โดยนำคำที่เด็กมักเขียนผิด หรือคัดตอนข้อความต่างๆที่น่าสนใจจากหนังสือมาให้เด็กเขียน
3. เมื่อนักเรียนเขียนคำใดผิด ควรแก้และชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าผิดอย่างไร
4. ให้นักเรียนเขียนตามคำบอกบ่อยๆ เพื่อพัฒนาการดำเนินการเขียนตัวสะกดการันต์ของนักเรียนแต่ละคน
5. ส่งเสริมให้เด็กใช้พจนานุกรมอยู่เสมอ เมื่อเด็กสงสัยคำใดควรให้ค้นหาจากพจนานุกรม

กิจกรรมการสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ให้เล่นเกมคำปริศนาโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ทำบัตรอักษรของคำ 5 คำคือ

ตะราง   ตะ   ร   า   ง

จะ   ละ   เม   ็ด   จ   ละ   เม   ็ด   ก

ส   ง   ก   ร   า   น   ต   ส   ง   ก   ร   า   น   ต   ก

ก   า   ง   ข   ว   า   ง   ค   อ   ก   า   ง   ข   ว   า   ง   ค   อ

อ   า   พ   า   ธ   อ   า   พ   า   ธ

- 1.2 ครูใบ้ความหมายของแต่ละคำ โดยแบ่งความหมายเป็น 3 ข้อ และอ่านคำใบ้ทีละข้อดังนี้

ตะราง   ความหมาย

1. มีลักษณะเป็นห้องโล่งๆ
2. ใช้ลงโทษผู้กระทำความผิด

3. เป็นที่สำหรับคุมขัง

จะละเมิด ความหมาย

1. เป็นชื่อสัตว์น้ำชนิดหนึ่ง

2. สัตว์ชนิดนี้คือปลา

3. อาจหมายถึงไซ้เต่าตุงก็ได้

สงกรานต์ ความหมาย

1. เป็นชื่อประเพณีเก่าแก่ของไทย

2. เป็นประเพณีที่เกี่ยวกับฤดูร้อน

3. นิยมสาดน้ำกันหรือรคน้ำอวยพรผู้ใหญ่

กว้างขวางค่อ ความหมาย

1. เป็นสำนวนไทย

2. มีความหมายเกี่ยวกับภริยาอาการ

3. หมายถึงทำตัว เป็นอุปสรรคต่อคนอื่น

อาพาธ ความหมาย

1. เป็นคำราชาศัพท์

2. ใช้สำหรับพระภิกษุ

3. หมายถึงป่วย

1.3 เมื่อครูใบ้ความหมายทีละข้อของคำแต่ละคำแล้ว ให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มกลุ่มปุ้มไฟ กลุ่มโคมีไฟสว่างขึ้นก็ให้ทายตัวอักษรของคำนั้นๆ เช่น คำที่ 1 ตะราง เมื่อครูใบ้ว่า มีลักษณะเป็นห้องโล่งๆ ก็ให้นักเรียนกลุ่มที่มีสิทธิทายตัวอักษร เป็นฝ่ายทายตัวอักษรของคำนั้นภายในเวลา 30 วินาที ถ้าอักษรตัวใดที่นักเรียนทายถูกต้องครูก็จะแขวนป้ายตัวอักษรขึ้นบนกระดานโดยไม่ต้องเรียงตามลำดับตัวอักษรของคำ แต่ให้แขวนสลับที่กัน เมื่อหมดเวลา 30 วินาที ครูก็จะใบ้คำว่า ใช้ลงโทษผู้กระทำผิด กลุ่มที่ภกสวิทย์ไฟแดงขึ้นก่อนก็จะทายตัวอักษรต่อหรือถ้าทราบว่าเป็นคำใดก็ให้ทายคำนั้นออกมาเลย ถ้าทายได้ถูกต้องก็จะต้องออกไปเรียงคำบนกระดานให้ถูกต้องภายในเวลา 30 วินาที จึงจะได้คะแนน

การแขวนตัวอักษรบนกระดานอาจแขวนสลับที่กันดังนี้

คระวาง   ร   ะ   ต   ง   ำ

2. ให้นักเรียนเล่นเกมปริศนาอักษรไขว้ โดยครูจัดทำตารางอักษรไขว้ และ ความหมายของคำแจกให้นักเรียนทุกคน โดยกำหนดเวลาในการเล่นให้นักเรียน และ ให้นักเรียนใช้พจนานุกรมได้ เมื่อหมดเวลาให้ทุกคนเปลี่ยนกันตรวจให้คะแนนตามคำที่ นักเรียนเขียนได้ถูกต้อง

ตัวอย่างความหมายของคำและตารางปริศนาอักษรไขว้

ปริศนาอักษรไขว้ชุดที่ 1

	๑	๒		
๓				๔
๕				
	๖			

ไขอักษร

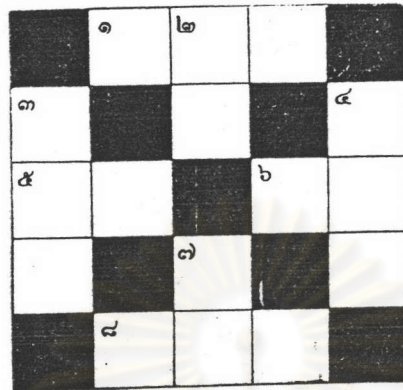
อ่านขวาง

1. ที , เจริญ
5. ความเจ็บไข้
6. พันธุ์

อ่านลง

3. เวลาพระฉันอาหาร
2. ตะเกียง
4. แลดู เพ่งดู

ปริศนาอักษรไขว้ชุดที่ 2

ไข่อักษร

อ่านขวาง

1. ละทิ้ง

5. ลีบ

6. มือ

8. ต้นโตนด

อ่านลง

2. แดกบั้นเล็กน้อย

3. คำพูด

4. รูปร่าง

7. ลิ้น , ฎให้คม

3. นำข้อความที่ตัดตอนมาให้ นักเรียนอ่านแล้วขีดเส้นใต้คำที่สะกดผิดจากข้อความนั้น ดังตัวอย่าง

สุวรรณี สุคนธา เป็นใคร หลอนเป็นนักเขียนของผู้อ่าน หลอนเป็นเพื่อนของเพื่อน หลอนไม่สวยแต่มีเสน่ห์ล้าลึกในความเป็นผู้หญิง จริงใจและไม่คึกคะริด แวตาที่รีนเริงซ่อนความรุ่มจากความล้มเหลวในการเป็นเมียของใครบางคน แต่หลอนมีความสุขกับภารของการเป็นแม่ นิสัยเปิดเผย ความรู้สึกงคามกับชีวิตและไม่คลั่นคล้ามชีวิตที่โหดร้ายในความยากลำบากกับการถ่วงความรุ่มทศ ผมตอบคำถามของเพื่อนคนหนึ่งสือพิมพ์หลายฉบับด้วยความรู้สึกของดอกไม้ร้องไห้ และเพียงประโยคเดียวแต่ไม่ใช่ประโยคสุดท้ายว่าหลอนเป็นศิลปิน และเป็นความดี

คำที่ถูกต้องคือ

สเน่ห์	เป็น	เสน่ห์
กัทจะริศ	"	กัทจริศ
รทม	"	ระทม
สูก	"	สุข
ภาร	"	ภาระ
คลื่นคล้าม	"	คลื่นคร้าม
รณทก	"	รันทก
หนังสือทิม	"	หนังสือพิมพ์
ฉะบับ	"	ฉบับ
ศิลป์	"	ศิลป์

4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มผลัดกันส่งตัวแทนออกมาจับฉลาก คำที่กำหนดครั้งละ 1 คำ แล้วครูอ่านออกเสียงให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มที่ออกมาแข่งขันเขียน คำบนกระดานคำ นครบคำที่กำหนดไว้ จากนั้นครูตรวจคำบนกระดานคำ กลุ่มใดได้คะแนน มากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ กลุ่มใดสะกดคำไหนผิดให้แก้คำนั้นมาส่ง

คำที่ครูกำหนดไว้โดยเขียนใส่ฉลากมีทั้งหมด 30 คำ โดยให้ผลัดกันออกมาเขียน กลุ่มละ 10 คำ ดังนี้

ประสพการณ์	สะทวัก	อุปนิสัย
กฎเกณฑ์	กาลเทศะ	ปรานี
โสภณศิลป์	สุขสันต์	กุลพินิจ
ประติมากรรม	เวทมนตร์	จรรลี
ไสยาสน์	อารี	มธยัสถ์
อุโบสถ	บิณฑบาต	สัญชาติญาณ
วิหค	สมรรถภาพ	สังวร
ไถลกราย	กระตือรือร้น	คำนวณ
คันธรส	สัญฐาน	กัมปนาท
เหตุการณ์	อุทุมการ	กาลเวลา

5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับคำที่ประวิสรรชนีย์ และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ โดยกำหนดค่าแล้วให้นักเรียนขีดเครื่องหมายถูกลงหน้าคำที่เขียนถูก ส่วนคำที่เขียนผิดให้แก้ไขให้ถูกต้อง เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจโดยใช้พจนานุกรมช่วยในการตรวจแก้ไข คำที่กำหนดให้มีดังนี้

คำที่กำหนด	คำที่ถูกต้อง
1. ทลฺย	ทะลฺย
2. ชมุคชมัว	-
3. จะระเม็ค	จะละ เม็ค
4. ทรลบ	-
5. จาระไนย	จาระนัย
6. ประณีประณอม	ประณีประนอม
7. ทะลิ่ง	-
8. กลาสี	กะลาสี
9. สห้านเสทือน	สห้านสะเทือน
10. สාරพัน	-

6. ครูให้นักเรียนเล่นเกม "ต่อคำ" ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ ศ ส ษ มีวิธีเล่นดังนี้

แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม นั่งล้อมวงเป็น 2 วง ให้ผู้เล่นวงในเริ่มเล่นก่อน ส่วนผู้เล่นวงนอกเป็นกรรมการ เริ่มเล่นโดยครูนำบัตรพยัญชนะ ศ ส ษ (ทำบัตรพยัญชนะละ 10 ใบ รวมเป็น 30 ใบ) สับไปมา แจกกระดาษเปล่าให้ผู้เล่นรอบวงคนละ 1 แผ่น ครูสุ่มทั้งบัตรลงทีละใบ เมื่อบัตรตกลงพื้น ให้ผู้เล่นรอบวงกล่าวเป็นพยัญชนะอะไร ก็ให้เขียนคำที่มีพยัญชนะตัวนั้นรวมอยู่ด้วย เช่น ทั้งบัตร ศ ก็ให้เขียนคำที่มี ศ อยู่ในคำนั้น เป็นต้น ผู้เล่นคนใดเขียนไม่ได้ก็จะต้องออกเปลี่ยนให้ผู้เล่นที่ยังไม่ได้เล่นเข้ามาเล่นแทน เมื่อแข่งขันจบแล้วดูว่าใคร เขียนคำได้ถูกต้องมากที่สุดจะเป็นผู้ชนะ

คำที่ใช้ ศ ษ ส ได้แก่

เกสร	ราดษส	ศิระ	มาส	มหรสพ
สาธิต	ศศิธร	เบญจเพส	สารภาพ	ซากศพ
เคหาสน์	ประจักษ์	สีสัน	อากาศ	โศกเศร้า
สงสาร	ศาลา	ปริศนา	ศิขริน	สงฆ์
ธรรมาสน์	คูทร	ศุกมาส	สถลมารค	

7. ครูให้นักเรียนเล่นเกม "ถูกหรือผิด" เกี่ยวกับการใช้คำ ณ น ดังนี้

7.1 กรุณำบัตรคำเกี่ยวกับคำที่ใช้ ณ น จำนวน 25 คำคือ

ปักขิน	เณร	ตฤณมัย	อโณทัย	สายสิญจน์
วันทนา	ประมาณ	ตระเวน	ธนู	พราหมณ์
ประนีประนอม	เอราวัณ	ไปรษณีย์	ประนม	ธรรมาสน์
นืออน	อาสน	อาถรรพณ์	อรรพท	กรณี
อุปลรณ์	กนิษฐ์	อิสาน	อำพน	อาเกียรณ์

7.2 เรียงคำทั้ง 25 คำบนกระดานคำ โดยใช้กระดาษเขียนตัวเลข 1-25 ปักบนคำไว้ไม่ให้มองเห็น ดังแผนผัง

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

7.3 ครุนำบัตรอักษร น และ ณ ไหเท่ากับจำนวนคำทั้ง 25 คำ ซึ่งในกิจกรรมนี้ ใช้บัตรพยัญชนะ น จำนวน 13 บัตร และบัตรพยัญชนะ ณ จำนวน 13 บัตร

7.4 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแจกบัตรพยัญชนะ ณ และ น ให้กลุ่มละ 13 บัตรเท่ากัน (กลุ่มสีน้ำเงิน และกลุ่มสีแดง)

7.5 จับฉลากเพื่อเลือกว่ากลุ่มใดเล่นก่อน ให้กลุ่มที่ได้เล่นก่อนเลือกคำบนกระดาน ตามตัวเลขบนบัตรที่ปิดทับคำไว้ แล้วชูบัตร น หรือ ณ บัตรใดบัตรหนึ่ง ถ้าคำที่นักเรียนเลือก ตรงกับอักษร น หรือ ณ ที่นักเรียนชูขึ้นมา เช่น นักเรียนเลือกคำที่ 6 และชูบัตร น ขึ้นมาก็ถูกต้องได้ 1 คะแนน ครูจะนำบัตรสีตามกลุ่มของนักเรียน เช่นถ้ากลุ่มสีน้ำเงินตอบถูก ครูก็จะนำบัตรสีน้ำเงินไปติดแทนคำนั้น ถ้านักเรียนตอบผิดครูจะนำบัตรคำที่ทำสำรองไว้มาติด แทนคำที่นักเรียนตอบแล้วฝึกโดยใช้บัตรตัวเลขติดปิดไว้บนบัตรคำเหมือนเกม การเล่นใช้วิธี ผลัดกันตอบ กลุ่มใดตอบคำใดผิดจะต้องคีตคำนั้นมาส่งครู กลุ่มใดตอบถูกและมีบัตรสีของกลุ่ม ในลักษณะตรงหรือทะแยงได้ทั้ง 5บัตรก่อนเป็นฝ่ายชนะ ดังตัวอย่าง

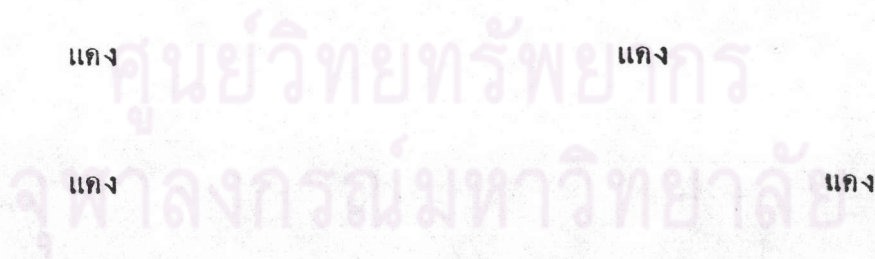
แดง   แแดง   แแดง   แแดง   แแดง

แดง   แแดง

แดง   แแดง

แดง   แแดง

แดง   แแดง

8. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการใช้คำ ร ล ดังนี้
คำสั่ง จงเติมคำที่มี ร หรือ ล ความลงในช่องว่างท้ายคำต่อไปนี้

1. กล่อม	11. สลัก .....
2. พริ้ง	12. กำ .....
3. สึก	13. สละ .....
4. ปลิ้น	14. ทะ .....
5. คลอ	15. ฉิม .....
6. กลับ	16. สำปะ .....
7. ครั้น	17. พริ้ง .....
8. ทรวม	18. กะปลก .....
9. เอ็ก	19. กาน .....
10. เอรีก	20. ชตุก .....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผล

1. จากความร่วมมือกิจกรรมของนักเรียน ในการเล่นเกมคำปริศนา และปริศนาอักษรไขว้
2. โดยการตรวจให้คะแนนการทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการสะกดคำของนักเรียน

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. ครูผู้สอนศึกษาเกี่ยวกับตัวสะกด คำกรณัต์ที่นักเรียนมักเขียนผิด แล้วรวบรวมคำเหล่านั้นมาใช้ในการจัดกิจกรรม
2. ครูผู้สอนวางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม โดยกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้แน่นอน
3. ครูผู้สอนจัดทำอุปกรณ์ และแบบฝึกหัดสำหรับกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
4. ครูผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมไป ตัวอย่าง

สรุปสั้น

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้องและแม่นยำ
2. นักเรียนได้แก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำ
3. นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางการเขียนสะกดคำ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนมีความสามารถในการใช้ถ้อยคำเพื่อการเขียนประเภทต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ทั้งการสะกดคำ และการเลือกใช้คำ

โครงการที่ 2

การต่อคำพังเพย สำนวนไทย สุภาษิต

ชื่อโครงการ "พังเพยเพยคำ สำนวนชวนคิด สุภาษิตปริศนา"

หลักการและเหตุผล

คำพังเพย สำนวน สุภาษิต มีความสำคัญต่อการพูดและเขียนมาช้านาน เรามี
 คำสำนวนใช้มากมาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางภาษาของเรา เริ่มตั้งแต่สมัย
 พ่อขุนรามคำแหง ที่มีการจารึกตัวหนังสือเป็น ลักฐานลงในศิลาจารึก ก็มีสำนวนไทย
 ปรากฏ เช่น เจ็บท้องข้องใจ ไพรฟ้าหน้าใส เป็นต้น

การศึกษาเรื่องคำพังเพย สำนวน สุภาษิต เป็นการศึกษาที่จะช่วยให้เข้าใจ
 ลักษณะการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อของคนไทย
 ได้ ซึ่งเราอาจกล่าวได้ว่า คำพังเพย สำนวน สุภาษิต ทำให้เราได้ทราบที่มาของสรรพ
 วิชาทั้งหมด เพราะคนไทยในสมัยก่อนใช้คำพังเพย สำนวน สุภาษิต เป็นบทสอนและเป็น
 คติเตือนใจ ทั้งในด้านการประกอบอาชีพ การประพฤติปฏิบัติตน สภาสังคม

ในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1-3 ในระดับมัธยมศึกษา
 ตอนต้น ก็มีเนื้อหาเกี่ยวกับคำพังเพย สำนวน สุภาษิตอยู่มาก ทั้งเนื้อหาโดยตรงคือ ไข
 ความหมาย อธิบายสำนวน ยกตัวอย่างประกอบสำนวน เช่น นิทานสุภาษิต นิทาน เทียบ
 สุภาษิต ไขภาษา และยังสอดแทรกอยู่ในแก่นของเรื่อง ตีละคร ข้อคิด คติชีวิตที่ได้รับ
 การศึกษา สำนวนและภาษา ดังนั้น คำพังเพย สำนวน สุภาษิต จึงมีประโยชน์ต่อการ
 เรียนการสอนภาษาไทยมาก

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกสำนวนจากภาพที่ครูนำมาให้ดูได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตอบสำนวนโดยดูจากการทำท่าทางของผู้ใบ้สำนวน
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของสำนวนได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถบอกสำนวนที่มีความหมายเหมือน หรือคล้ายคลึงกับ

สำนวนที่ครูยกตัวอย่างได้

เนื้อหา

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้นโดยไม่เคร่งครัดในหลักไวยากรณ์ จะเป็นถ้อยคำที่มีความหมายโดยนัย กินความลึกซึ้ง หรืออาจมีความหมายเชิงเปรียบเทียบ การใช้สำนวนจะทราบความหมายที่แน่นอนได้จะต้องคำนึงถึงบุคคลหรือเหตุการณ์นั้นๆ ด้วย สำนวนเป็นเรื่องของค่านิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และความคิด ความนิยมของคนในสังคมในสมัยนั้นๆ สำนวนจึงมีการ เกิดและดับได้

คำพังเพย มีลักษณะคล้ายๆกับสำนวน แต่มีความยาวกว่า มักจะยกขึ้นมาเพื่อตีความให้เข้ากับเรื่อง คำพังเพยจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อสั่งสอน เตือนใจ และสะกิดใจ เพื่อแสดงความคิดเห็น หรือสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่งไว้เป็นกลางๆ เพื่อนำไปใช้ให้เข้ากับเรื่องที่ถูกให้ความคิดขึ้น

สุภาษิต คือถ้อยคำที่มีลักษณะในเชิงสั่งสอนโดยตรง มีคติเตือนใจ มักมาจากคุณธรรม การดำเนินชีวิตของคนไทย และคำสอนของพระพุทธเจ้า

คำพังเพย สำนวน สุภาษิต เป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไต่ยาก ทั้งนี้ในการสอนจึงควรสอนในค่านความหมาย

กิจกรรมการสอน

1. ครูนำรูปภาพขนาดใหญ่ที่วาดภาพเกี่ยวกับสำนวนให้นักเรียนดู 5 ภาพคือ
  - 1.1 ภาพเกี่ยวกับสำนวน "คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ"
  - 1.2 ภาพเกี่ยวกับสำนวน "เรือลมในหนอง ทองจะไปไหน"
  - 1.3 ภาพเกี่ยวกับสำนวน "ชนทรายเข้าวัด"
  - 1.4 ภาพเกี่ยวกับสำนวน "ทำนายบหลังคน"
  - 1.5 ภาพเกี่ยวกับสำนวน "คางคกขึ้นอ"

การดำเนินกิจกรรม ครูนำภาพให้นักเรียนดูทีละภาพ แล้วให้นักเรียนทายสำนวนจากภาพ โดยครูบอกใบ้ให้ทีละข้อดังนี้

"คนรักเท่าฝันหนึ่ง คนชังเท่าฝันเสือ"

- ก. มีเนื้อความเกี่ยวกับคุณธรรมและคำสอนในศาสนา
- ข. มีความมุ่งหมายเพื่ออบรมสั่งสอนโดยตรง
- ค. หมายถึง คนที่รักและหวังดีต่อเรามีน้อย คนที่เกลียดเรานั้นมีมากกว่า มีคนรักก็ต้องมีคนเกลียด

"เรือล่มในหนอง ทองจะไปไหน"

- ก. มีเนื้อความเกี่ยวกับความรักและการครองเรือน
- ข. มีความมุ่งหมายเพื่ออบรมสั่งสอนหนุ่มสาวในวัยรัก
- ค. หมายถึง คนที่มีสมบัติแต่งงานกัน ทรัพย์สินสมบัติจะตกไปไม่กระจัดกระจาย ไปอยู่กับคนอื่น

"ชนทรายเข้าวัด"

- ก. มีเนื้อความเกี่ยวกับความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณี
- ข. แต่เดิมหมายถึงประเพณีการทำบุญ
- ค. ปัจจุบัน หมายถึง การหาผลประโยชน์เข้าหน่วยงานที่คนสังกัดอยู่ หรือที่คนเกี่ยวข้องอยู่

"ทำนายนหลังคน"

- ก. มีเนื้อความเกี่ยวกับอาชีพและการดำเนินชีวิต
- ข. มีความหมายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของคนไทย และแสดงค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพ
- ค. หมายถึงหากินหรือแสวงหาผลประโยชน์บนความทุกข์ยากของผู้อื่น

"คางคกขึ้นวอ"

- ก. มีเนื้อความเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของคน
- ข. เป็นลักษณะนิสัยที่ไม่ดี
- ค. หมายถึงได้ดีขึ้นมาโดยมีกิริยาท่าทาง และลักษณะต่างๆไม่สมกับฐานะอันสูงที่ตนเองได้รับ

2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับรายชื่อสำนวนแล้วแสดงท่าใบ้ให้ฝ่ายของตนเองตอบ โดยครูกำหนดเวลาในการใบ้ให้ฝ่ายละ

30 วินาที

รายชื่อสำนวนที่เขียนในบัตรมีดังนี้

- 2.1 ไปลามาไหว้
- 2.2 รำไม้ตีโตะปีโตะกลอง
- 2.3 มือไม้พายเอาเท้าราน้ำ
- 2.4 ไม่เห็นน้ำตักกระบอก ไม่เห็นกระรอกคางหน้าไม้

หมายเหตุ สำนวนที่นำมาให้นักเรียนแสดงท่าไม้ ควร เป็นสำนวนที่ง่ายในการแสดงท่าทาง

3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับฉลากสำนวนแล้วส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ไปสืบลูกปิงปองที่เขียนสำนวนไว้ให้ตรงกับสำนวนที่จับฉลากได้ แล้วนำลูกปิงปองไปให้เพื่อนในกลุ่มช่วยกันตีความหมายของสำนวนให้ถูกต้อง

สำนวนที่ใช้ในกิจกรรมนี้คือ

3.1 ชักแม่น้ำทั้งห้า หมายถึง คนที่ต้องการทุกอย่างแต่ไม่ทุกอย่างตามจุดประสงค์ที่ต้องการ แต่พูดเรื่องอื่นก่อนเพื่อหว่านล้อมให้คนฟังคล้อยตาม

3.2 ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวปิดไม่มีด หมายถึง ผู้ที่ทำความผิดแล้วพยายามหาหลักฐานมากลบเกลื่อนหรือปกปิด แต่ก็ไม่สามารถจะปกปิดความผิดนั้นได้

3.3 ซุ่มมือ เปิบ หมายถึง คนที่ถือโอกาสเข้าฉวยเอางานที่ผู้อื่นทำด้วยความยากลำบากนั้นมาเป็นประโยชน์แก่ตนเองโดยไม่ได้ทำอะไรเลย

3.4 ชักหน้าไม่ถึงหลัง หมายถึง การหาเงินได้ไม่พอใช้

3.5 คีตลูกคิดรางแก้ว หมายถึง คำนวณผลได้ผลเสียหรือกำไรขาดทุนอย่างละเอียด คิดถึงผลที่จะได้ทางเดียวหรือคิดรวบ

4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แข่งขันกันหาสำนวนเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ตามที่ครูกำหนด โดยครูกำหนดเวลาให้นักเรียนตอบภายใน 2 นาที กลุ่มใดหาสำนวนได้มากกว่ากันเป็นฝ่ายชนะ

ตัวอย่างสำนวน

ไก่ ไก่อ่อน ไก่อ่อน ไก่โหด เจ้าชู้ไก่แจ้ ลูกไก่อยู่ในกำมือ
เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ ไก่ได้พลอย ไก่แก่แม่ปลาช่อน ไก่เห็นตีนงูเห็นนมไก่

ข้าง ข้างจับตักแตน ผ่าข้างเอางา ข้างตายหิ้งตัวเอาใบบัวปิดไม้มีค
ข้างเท้าหลัง คุข้างให้หูหางขุนางให้คุณแม่ อ้อเข้าปากข้าง เห็นข้างซซตามข้าง
เห็นข้างเท้าหมู

น้ำ น้ำขึ้นให้รีบตัก น้ำลคตอหุด น้ำมาปลาถิ่นมคน้ำลคตมคกนปลา
น้ำสั่งฟ้าปลาสั่งฝน ถิ่นน้ำไค้ตอก ตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้

5. ให้นักเรียนแข่งขันหาสำนวนที่มีความหมายเหมือน หรือคล้ายคลึงกับสำนวน
ที่ครูยกมา

สำนวนที่มีความหมายเหมือนกัน เช่น

เอาพิมเสนไปแลกกับเกลือ
เอาทองไปรูกระเบื้อง
เอาไม้สั้นไปรันซี่
เอาเนื้อไปแลกกับหนัง

หมายถึงโต้ตอบกับคนพาล

พญาปากคอก
เส้นผมบังภูเขา

หมายถึงสิ่งธรรมดาสามัญที่
อยู่ใกล้ตัวและมักจะถูก
ละเลยมองข้ามไป เรื่อง
ง่าย ๆ ที่นึกไม่ถึง

เกวียนหักอยู่กึ่งที่ของนั้นจะหนีไปไหน
เรือล่มในหนองทองจะไปไหน

คนที่มีทรัพย์สินสมบัติแต่งงานกัน
เงินทองก็จะ เป็นปีกแผ่นไม้
สูญหายไป

สำนวนที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน เช่น

- เกี้ยวแฝกมุงป่า
เข็นครกขึ้นภูเขา

หมายถึง ทำสิ่งใดเกินตัว
.. ทำสิ่งที่ยากลำบากเกินกำลังจะ
ทำได้

- ซี่ข้างจับตักแตน

.. ลงทุนมากมายเพื่อสิ่งเล็กน้อย
ได้ไม่คุ้มทุน

ค่าน้ำพริกละลายแม่น้ำ

.. ทำสิ่งที่ต้องใช้ทุนทรัพย์มากมาย
ไม่คุ้มประโยชน์คุ้มทุนที่ต้องเสียไป

- เนื้อเต่าห้าเต่า	หมายถึง	ทำกรงานแสวงหาผลประโยชน์ อยู่ในคนหมู่มาก
อัฐยายซื้อขนมยาย	..	ค้าขาย หาผลประโยชน์อยู่ในหมู่ พวกเดียวกัน
- จับปลาสองมือ	..	ไม่เลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้เป็นที แน่นอนลงไป รักเพื่อเลือก
เหยียบเรือสองแคม	..	คนใจคอโลเล ไม่เลือกฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งให้แน่นอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ยังมีสำนวนที่ครูสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมได้ดังต่อไปนี้

ก. สำนวนเกี่ยวกับสัตว์

สำนวน	ความหมาย
โลกงามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง ตื่นก่อนโลก	- คนจะงามต้องอาศัยการแต่งกาย - ตื่นแต่เช้ามีค
ลูกโลกในกำมือ เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ เลี้ยงไก่ไว้กินไข่	- ตกอยู่ในอำนาจ - หยิบหยั่งทำอะไรไม่แข็งขัน - ทำสิ่งใดที่หวังได้ประโยชน์จาก สิ่งนั้น
ฆ่าควายเสียตายพริก เสียมเขาควายเป็นชนกัน ควายชวิคอย่าขวาง	- เสียขายเล็กน้อยจนเสียหายหมด - ยุ่งให้สองฝ่ายมีเรื่องกัน - อย่าเข้าขวางเหตุการณ์ที่กำลังจะ เกิดรุนแรง
รักเมียเสียนาย รักควายเสียสวน ซื้อควายหน้านา ขวางงูไม่พันคอ งูกินหาง ล้างคองเห่า จับงูข้างหาง	- ใคอย่างเสียอย่าง - ซื้อของเมื่อมีคนต้องการมาก - ปกติเรื่องร้ายไม่พันตัว - หัวพันกันยุ่ง - ทำล่วงอำนาจของผู้ที่เหนือกว่าได้ - ทำสิ่งที่อันตรายจะเกิดกับตัวได้
หมองูตายเพราะงู จระเข้ขวางคลอง สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ หนีเสือปะจระเข้ ลูกเสือลูกจระเข้ จระเข้ฟากหาง	- หลากพลังในสิ่งที่เชี่ยวชาญ - ทำอะไรขัดขวางผู้อื่น - สอนผู้รู้คือขู่แล้ว - หนีไปพบอันตรายที่ร้ายพอกัน - ลูกของคนที่ไม่ดีอาจไม่ติดตามพ่อแม่ - ใช้อำนาจหรือกำลังระรานโดยไม่ เลือกหน้า

สำนวน

ความหมาย

ชี้ข้างจับตักแตน

- ลงทุนทำการใหญ่โตเกินควร
ได้ประโยชน์ไม่คุ้ม

ข้างเท้าหลัง

- กรรมาเป็นผู้ตามหลังสามี

ข้างเผือกไม่ให้เกิดในกรุง

- คนดีมีวิชามาจากตามชนบท

เลี้ยงช้างกินช้ข้าง

- ทำสิ่งใต้อาศัยเอาประโยชน์จากสิ่งนั้น

เห็นช้างเท้าหมู

- โกรธจนเห็นศัตรูไม่น่ากลัว

ข้าเก่าเต่าเลี้ยง

- คนที่เคยรับใช้หรือเลี้ยงดูมานาน

โจ่งเจ้าเต่าคู่

- โจ่งเหลือขนาด , ไม่รู้เรื่องอะไรเลย

เต่าใหญ่ไขกลม

- ทำผิดแล้วปกปิดร่องรอย

น้ำตาเป็นเฝ้าเต่า

- ร้องไห้ น้ำตาไหลพรากๆ

เนื้อเต่าฆ่าเต่า

- ใช้อะไรในสิ่งนั้นๆ ทำให้เกิดผลสำเร็จ

ไปในตัวเอง

ขึ้นนกเป็นนก ชีไม้เป็นไม้

- ว่าอะไรว่าตามกัน

นกน้อยทำรังแต่พอตัว

- ทำอะไรพอเหมาะกับฐานะหรือ

ความสามารถคน

นกปีกหัก

- ตกอยู่ในสภาพพลาถหลังหรือลำบาก

นกสองหัว

- ทำตัวเข้าเป็นพวกทั้งสองฝ่าย

เสียงนกเสียงกา

- เสียงเรียกร้องของคนสามัญ

ตีปลาหน้าไซ

- ทำลายผลประโยชน์ที่จะได้โดยง่าย

นึมนวล ค้ายใจร้อน

น้ำถึงไหน ปลาถึงนั้น

- ของที่ไปคู่กัน

ปลาตกน้ำตัวโต

- สิ่งทีหลุดมือไปมีค่ามากขึ้น

ปลาติดหลังแห

- พลอยมีเคราะห์กรรมไปค้าย

ปลาใหญ่กินปลาเล็ก

- ผู้ที่อำนาจเข้มแข็งผู้ที่ย่อยกว่า

ไข่แมว ฝ้าปลาข้าง

- ผากของไว้กับผู้ที่ต้องการ

ชื่อเหมือนแมวอนอนหวาด

- ว่าประชดคนคดโกง

สำนวน

ความหมาย

- ที่เท่าแมวกินตาย - ที่กินที่มีเนื้อที่น้อย
- ปิดประตูตีแมว - ทำโดยปิดทางหนีของอีกฝ่ายหนึ่ง
- ขอมแมวชาย - เอาของเหลวไปแปลงหลอกว่าเป็นของดี
- ทำลึงทำค่าง - ชุกช่นหลุกหลิก ไม่เรียบร้อย
- ยื่นแก้วให้วานร - เอาของมีค่าไปยื่นให้กับผู้ที่ไม่รู้คุณค่า
- ลึงใต้แก้ว - ไม่รู้จักคุณค่าของที่มีอยู่
- ลึงหลอกเจ้า - กิริยามารยาทไม่เรียบร้อย
- ฤๅเลี้ยงลึง - เลี้ยงเด็กชุกช่น
- ตีวัวกระทบคราด - ทำกระทบถึงคนที่เกี่ยวข้อง
- รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี - รักลูกต้องหมั่นอบรมว่ากล่าว
- วัวแก่เคี้ยวหญ้าอ่อน - ชายแก่แต่งงานกับสาวรุ่น
- วัวพันหลัก - แก้วตัวพันเกี่ยวอยู่กับต้นเหตุของเรื่องนั้น
- วัวสันหลังหว่า - คนที่มีความผิดติดตัวอยู่ยอม
- เขียนเสือให้วัวกลัว - หวาดระแวงเสมอ
- จับเสือมือเปล่า - ชูให้กลัว
- ปล่อยเสือเข้าป่า - ทำการโดยไม่มีทุนเลย
- เลื่อนอนกิน - ปล่อยสิ่งร้ายกลับไปสู่ดินเค็ม อาจกลับมาทำให้เดือดร้อนได้
- เสือไว้ลาย - ได้ผลประโยชน์โดยไม่ต้องลงแรงทำ
- ซีใหม่หมาหอม - คนมีความสามารถทำอะไรย่อมแสดงฝีมือลายมือ
- เคาะกะลาให้หมาตีใจ - อะไรใหม่ๆ น่าสนใจรักใคร่
- ไม่มีมูลฝอยหมาไม่ซี - หลอกให้หลงตีใจ
- เรื่องขอมมาจากมีสาเหตุชั้นก่อน

สำนวน

ความหมาย

หมาจนตรอก

- ไม่มีทางไป

หมาในรางหญ้า

- หวงในสิ่งที่ตัวเองก็ไม่ใช้ทำประโยชน์

กินพอกหางหมู

- สิ่งที่พักผ่อนเพิ่มขึ้นทีละน้อย

ฝนตกชุกหมูไหล

- ไร้สาระ ไม่เป็นแก่นสาร

หมูเขาจะหาม เอาคานเข้าไปสอด

- ชักขวางยุ่ง เรื่องของคนอื่น

หมูเขี้ยวตัน

- เป็นรองแต่มีฝีมือประมาทไม่ได้

หมูในอวช

- ของง่ายแน่นอนไม่เป็นอื่น

ข. สำนวนเกี่ยวกับคน

สำนวน

ความหมาย

คนกินหัว

- หญิงที่มีสามีก็คนสามีก็ตาย

คนดีชอบแก้ไข คนจัญไรชอบติ

- คนดีชอบสร้างไม่ชอบทำลาย

คนเคียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย

- ไปไหนทำอะไรหลายคน ดีกว่าคนเดียว

คนตายชายคนเป็น

- เกิดร้อนเพราะคนที่ตายไปแล้ว

คนในอยากออก คนนอกอยากเข้า

- ความคิดสวนทางกัน

คบคนจร นอนหมอนหมื่น

- คบคนแปลกหน้าเป็นโทษได้ง่าย

คบคนให้ดูหน้าซื้อผ้าให้ดูเนื้อ

- ทำอะไรหิวหิเคราะห์ให้ถ่วงดี

คอยชักหยักสักแต่ว่าคน

- เป็นคนไม่มีความคิด

รกลคนดีกว่ารกหญ้า

- คนมากทำประโยชน์ได้

ลูกมีลูกคน

- ครึ่งๆ กลางๆ

ค. สำนวนเกี่ยวกับอวัยวะต่างๆ

กระดูกขี้คมัน

- ยาก เข้มงวด ทรชนี่

กระดูกออกนอกเนื้อ

- ลำบากยากเย็นมาก

เกลียดเข้ากระดูกดำ

- เกลียดมาก

สำนวน

ความหมาย

ปิดแข่งปิดข่า	- กลั่นแกล้ง
พอยกขาก็ลาโรง	- ซ้ำอีกอาคยึคยาคไม่ทันการ
อ้าฮาหว่าปีก	- กิริยารับร้อนทีใจเข้าไปรับ
กางขวางคอ	- สิ่งที่ยัคขวาง
คอทองแดง	- คีมแกง ไม่ใคร่เมา
ลูกกระเคือกกับคอหอย	- ชอบพอ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
ลูบหน้าปะจมูก	- ทำกระหนบถึงที่รักที่ชอบทำไม่ลง
ยืมจมูกคนอื่นหายใจ	- ทำอะไรต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น
เหยียบจมูก	- ทำคำเกินให้เสียหน้า
ใจปลาชิว	- จิตใจไม่หนักแน่น
สวรรค์ในอก นรกในใจ	- ดีชั่วเก็บไว้ในใจไม่แสดงให้ใครรู้
เอาใจเขามาใส่ใจเรา	- คิดถึงถ้าเราเป็นอย่าเขาบ้าง
เข้าเมืองตาหลัว ต้องหลัวตาตาม	- เข้าอยู่ในหมู่ใด ก็ทำให้เหมือนกับคนในหมู่นั้น
ตาบอดสอดตาเห็น	- อวกรู้ในเรื่องที่ไม่รู้จริง
ผงเข้าตาตัวเอง	- เรื่องที่ช่วยคนอื่นได้ แต่เกิดกับตนเองแก้ไขไม่ได้
งอมืองอตีน	- ไม่ทำอะไร
รองมือรองตีน	- เป็นที่รับใช้
เอาหัวแม่ตีนตรองดู	- คิดไค้ง่ายๆอย่างไม่ต้องคิดมาก
ตามใจปากลำบาคทอง	- ทำอะไรตามใจไม่คูกความเหมาะสมควรจะลำบาค
ปากเปราะ ะเราะราย	- มักพูดชวนทะเลาะทั่วไป
ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก	- คีแต่พูดคล่องๆ แต่ทำไม่สำเร็จ
กลับหน้ามือ เป็นหลังมือ	- เรื่องกลับไปในทางตรงกันข้าม
แก้มือ	- ทำคอบเพื่อเอาชนะ
มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ	- ไม่ช่วยทำแล้วยังชัคขวาง

ง. ส่วนวนที่มาจาก การ เกิดการตาย

ส่วนวน	ความหมาย
เคาะกะลามาเกิด	- ว่าเป็นหมา
จับให้มัน คั้นให้ตาย	- ทำอะไรให้มันเหมาะ
ตามมีตามเกิด	- ตามกำลัง ตามที่ทำได้
ตายคาบหน้า	- ไปสู่เคราะห์กรรมเอาข้างหน้า
ตัวตายตัวแทน	- มีคนแทน

จ. ส่วนวนที่มาจากของกินของใช้

เกลือจิ้มเกลือ	- ร้ายต่อร้ายโต้ตอบกัน
เกลือ เป็นหนอน	- คนภายในทรยศ
แกงจืดจิ้งจุกเกลือ	- เห็นคุณค่าต่อ เมื่อขาดสิ่งนั้น
ข้าวแดงแกงร้อน	- เลี้ยงดูมา
ข้าวชากหมากแพง	- เกิดความมอดอยากในบ้าน เมือง
ข้าวเหลือ เกลืออิม	- ข้าวปลาอาหารบริบูรณ์
ปิดทองหลังพระ	- ทำความดีแต่ไม่แสดงให้ใคร เห็น
ผ้าซั้วห่อทอง	- คนที่ร่ำรวยทำตนขอมข่อ
เวลาเป็นเงินเป็นทอง	- เวลาเป็นของมีค่า
บ้านใกล้วัด ไม่บักหลังคา	- อยู่ใกล้ที่สำคัญมักมีกรณีให้พลอยเดือดร้อนได้
ปลูกเรือนคร่อมตอ	- ทำอะไรครอบงำที่เขามีเจ้าของอยู่

ฉ. ส่วนวนเกี่ยวกับธรรมชาติ

คลื่นใต้น้ำ	- เรื่องที่เกิดเงิบๆ แต่เป็นเรื่องสำคัญ หรือร้ายแรง
ชักแม่น้ำทั้งห้า	- พูดจาหวานล้อมให้ตายใจก่อน
น้ำลัดคอผูก	- ถึงคราวชะตาตก พุจริตคคโคงที่ ทำไว้ยอมปรากฏ

สำนวน

ความหมาย

ฝนตกไม่ทั่วฟ้า	- ไม่เสมอหน้ากัน ไม่ยุติธรรม
ข้าวคอยฝน	- รอคอย
ฝนตกก็แซง ฝนแล้งก็ตำ	- คนเอาใจยาก ว่าทั้งขึ้นทั้งลง
ถ่มน้ำลายรดฟ้า	- ทำร้ายสิ่งที่เหนือกว่า ตนกลับ เคียดแค้นเอง
ฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ	- ฐานะสูงต่ำ
นุ่งลมหมัฟฟ้า	- เปลือยกาย
แจ็กคั่นไฟ	- เอะอะโวยวาย
ตัดไฟต้นลม	- แก้ไขเรื่องที่ต้นเหตุ
ไม้จามกระรอกเจาะ	- หลงงามมักมีคนหมายปองแล้ว
ไม้เบื่อไม้เมา	- โกรธกัน ไม่ถูกกัน
ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น	- บุคคลย่อมเป็นไปตาม เฝ้าพันธุ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผล

1. โดยการใช้คะแนนในการร่วมกิจกรรมของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. จากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายของ
ส่วนต่างๆได้ และสามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่และสนุกสนาน

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. ครูศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับคำพังเพย ส่วน สุนัขจิ้งจอก จากแบบเรียน
ทักษะสัมพันธ์ ทั้งเนื้อหาโดยตรงและเนื้อหาที่สอดแทรกอยู่ในเรื่องอื่น
2. รวบรวมคำพังเพย ส่วน สุนัขจิ้งจอก และความหมาย เพื่อนำมาใช้ในการ
จัดกิจกรรมการสอน
3. วางแผนในการสอนและดำเนินกิจกรรม
4. จัดเตรียมอุปกรณ์ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการสอนไม่ว่าจะเป็น
บัตรคำ รูปภาพ ฉลาก และอุปกรณ์อื่นๆที่จำเป็น

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำพังเพย ส่วน สุนัขจิ้งจอก ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถคิดหาคำพังเพย ส่วน สุนัขจิ้งจอกในการร่วมกิจกรรมตามที่
ครูต้องการได้อย่างรวดเร็ว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำพังเพย ส่วน สุนัขจิ้งจอก ได้อย่าง
ถูกต้อง และสามารถยกตัวอย่างของคำพังเพย ส่วน สุนัขจิ้งจอกได้
2. นักเรียนสามารถนำคำพังเพย ส่วน สุนัขจิ้งจอก ไปใช้ประกอบการเขียนได้
อย่างถูกต้อง

โครงการที่ 3

การถอดคำประพันธ์

ชื่อโครงการ "การฝึกทักษะการถอดคำประพันธ์"

หลักการ และ เหตุผล

คำประพันธ์ร้อยกรองเป็นคำประพันธ์ที่มีการเลือกสรรคำ เพื่อให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์ ดังนั้นคำศัพท์ในร้อยกรองส่วนมากจึงเป็นคำศัพท์ที่เข้าใจยากหรือมีความหมายแฝง มีความหมายในเชิงเปรียบเทียบซึ่งผู้ศึกษาคำประพันธ์จะต้องเข้าใจความหมายและเนื้อความของคำประพันธ์นั้นๆ จึงจะซาบซึ้งถึงความไพเราะของร้อยกรองและมองเห็นคุณค่าของคำประพันธ์เหล่านั้น

ในการถอดคำประพันธ์จะต้องศึกษาถึงรายละเอียดและความหมายของคำอย่างถ่องแท้ จึงจะสามารถเรียบเรียงเนื้อความในคำประพันธ์ร้อยกรองออกมาเป็นร้อยแก้วธรรมดาที่สละสลวยได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการฝึกฝน

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถถอดความจากคำประพันธ์ที่ครูกำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถถอดคำประพันธ์ได้ภายในเวลาที่ครูกำหนด
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์จากคำประพันธ์ได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

การถอดคำประพันธ์เป็นการทูลงความ โดยเปลี่ยนแปลงภาษาให้สื่อความหมายเข้าใจกันได้ง่ายขึ้น หรือเป็นการเก็บความจากคำประพันธ์ร้อยกรองมาเขียนใหม่ให้เป็นภาษาร้อยแก้วที่ครบถ้วน ชัดเจน และง่ายแก่การเข้าใจ

หลักในการถอดคำประพันธ์มีดังนี้

1. อ่านข้อความที่จะถอดความให้เข้าใจ เพื่อเก็บรายละเอียดของเนื้อความ
2. เรียงลำดับเนื้อความที่ถอดออกมา

3. เติมถ้อยคำที่คำประพันธ์นั้นละไว้ในฐานที่เข้าใจให้ครบถ้วนไต่ใจความโดยเรียงลำดับประธาน กริยา กรรม

4. แพลหรือเปลี่ยนศัพท์ที่ยากๆ ให้เป็นคำสามัญที่เข้าใจได้ง่าย
5. รักษาอารมณ์และน้ำเสียงของคำประพันธ์เดิมไว้
6. คงสรรพนามบุรุษที่ 1 , 2 และ 3 ของคำประพันธ์ไว้อย่างเดิม
7. อธิบายขยายความเกินกว่าเนื้อความของคำประพันธ์เดิม
8. อธิบายแทรกข้อคิดเห็นของผู้ถอดคำประพันธ์ลงไป

กิจกรรมการสอน

1. นำคำประพันธ์ร้อยกรองที่สั้นๆ ง่ายๆ มาให้นักเรียนถอดความจนนักเรียนเกิดความชำนาญ และความมั่นใจในตนเอง แล้วจึงค่อยนำคำประพันธ์ที่ยากขึ้นเรื่อยๆ มาให้นักเรียนฝึก จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการถอดคำประพันธ์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ตัวอย่างคำประพันธ์ที่สั้นและง่าย เช่น

"สตีวาน่าเอ็นดู   คอยหาที่อยู่เอกา
เหมือนพี่ที่จากมา   ครวญหาเจ้าเศร้าเสียใจ"

"นกสตีวาสวยงามน่ารัก คอยหาที่อยู่แต่เพียงตัวเดียว เหมือนกับพี่ที่ต้องพลัดพรากจากน้อง และต้องมาคร่ำครวญถึงน้องด้วยความเศร้าโศกเสียใจของคุณเดียว" (ลีธธา พินิจภูวาล : 2516 , 100)

จากคำประพันธ์ที่ถอดเนื้อความออกมาแล้วจะเห็นว่า คำประพันธ์นี้มีเนื้อความที่ง่าย ซึ่งผู้ถอดคำประพันธ์ได้คงสรรพนามเดิมของคำประพันธ์ไว้คือคำว่า พี่ และได้เติมคำที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจคือคำว่า น้อง ซึ่งเป็นคำขยายความในประโยคที่ผู้เขียนคำประพันธ์ละไว้

2. นำตัวอย่างการถอดคำประพันธ์ที่ดีในด้านการใช้ภาษามาให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างพร้อมทั้งค้นฉบับคำประพันธ์นั้น

ตัวอย่างคำประพันธ์ที่ถอดความไต่ใจในด้านการใช้ภาษา

" อ้ออรุณแอร่มระเรื่อรุจี
 ประจุมโนภิมระติ ฅ แรกรัก
 แสงอรุณวิโรจน์นกะภาประจักษ์
 แฉลัม เจลาและโศภินัก ฅ ฉันไต
 หึงและชายฉะยามระตือหัย
 สว่าง ฅ กลางกะมลละไม ก็ฉันนั้น
 แสงอุษาสะกาวพะพราว ฅ สรรค์
 ก็เหมือนระตือวิสุทธอนัน สว่างจิต "

"แสงอาทิตย์ยามแรก เขียมฟ้างคางมยิงประจุกดวงใจอนันรรมย์อินทิในยามแรกรัก
 แสงอรุณที่ส่องสว่างแจ่มใส เห็นไคบนท้องฟ้างคางมสะอาดนัยันตาฉันไต หึงและชายเมื่อ
 ยามที่มีแสงแห่งรักส่องสว่างอยู่กลางดวงใจถึงคางมชานคฉันนั้น แสงอุษาสีเงินที่ส่องประกาย
 แพรพราวอยู่ ฅ สรวงสวรรค์ เปรียบประจุกแสงแห่งความรักอันบริสุทธิ์ที่ส่องสว่างอยู่กลาง
 ดวงใจ" (ลีธา พินิจภูวกล : 2516 , 100)

จากเนื้อความของคำประพันธ์ที่ถอดความมาจะเห็นไคว่า ผู้ถอดคำประพันธ์ใช้
 ภาษาไคอย่างสละสลวย รักษาอารมณ์และน้ำเสียงของคำประพันธ์ไว้ไคควยความไพเราะ

3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แข่งขันถอดคำประพันธ์ร้อยกรองที่ครู
 กำหนดให้ภายในเวลาที่กำหนด โดยคำประพันธ์ที่กำหนดให้แต่ละกลุ่มมีดังนี้

กลุ่มที่ 1

" พระจันทรจรสว่างกระจ่างแจ้ง ส่องแสงซ้อซูกุไสว
 นางแยมแยมย้อมอยู่ริมไพร เหมือนที่ไรฝ้ายพิมเจ้าอ้มแยม
 ซ้อนซู่ซ้ออรชร เหมือนเราซ้อนเป็นซู่คู้แฉลัม
 ซ้อนกลืนส่งกลืนประทีนแถม เหมือนกลืนแถมโถมยงเมื่อส่งตัว "

(ซุนซ้างซุนแฉน)

กลุ่มที่ 2

" สายสมรนอน เด็กที่จะกล่อม นวลละอองผ่องพักตร์โสภา งามเนตรคัง เนตรมฤตมาศ อรชรอ่อนแอ้นคังกินริน "	เจ้างามจริงพริ้งพร้อมทั้งเลขา ดวงจันทร์าทรงกลดหมคราคิน งามขนงวางวาคคังคันศิลป์ หวังฉวิลไม่เว้นวายเออ "
--	---

(อิเหนา)

กลุ่มที่ 3

" ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร แม้อยู่ในไค้หล้าสุธาธาร แม่เนื้อ เอ็น เป็นห้วงมหรณพ แม่เป็นบัวควี่ที่เป็นภูมรา "	ไม่สิ้นสุดความรักสมิครสมาน ขอพบพานพิศวาสไม้คลาดคลา ที่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา เซยผลาโกสุ่มปทุมทอง "
---	--

(พระอภัยมณี)

กลุ่มที่ 4

" แม้น เป็นไม้ให้พื้เป็นนก แม้น เป็นนารีผลวิมลจันทร์ แม้น เป็นบัวควี่ที่เป็นแมลงภู เป็นนารีที่หวัง เป็นมังกร "	ให้ คักกักงั้ไม่อยู่ไพรสณฑ์ ขอให้ฉันเป็นพระยาวิชาธร ไค้ขึ้นชูเซยชมคมเกสร ไค้เซยซ้อนชมทะเลทุกเวลา "
---	---

(ลักษณะวงศ์)

4. นำตัวอย่างการถอดคำประพันธ์ประเภท กาพย์ และ โคลง มาให้นักเรียน
ดูเป็นแนวทางดังนี้

ปัญญาจุกแก้วแววใส	ส่องใจพันโลกโกรธหลง
ปัญญาพาพันงวยง	เกินตรงวิถีสิจาม
ปัญญาพารอดปลอดภัย	แม่โลกเป็นไฟไม่ขาม
ปัญญาคืบเขลาเบาความ	นำข้ามห้วงทุกข์สับสนแล

(ปัญญา ฐานะนิย นาคทรพรพ)

ปัญหาเปรียบคังดวงแก้วใสสะอาดที่ส่องใจให้พ้นจากความโลภ โกรธ หลง ปัญหา เป็นลือนำไปสู่แนวทางที่ดี และหลุดพ้นจากความลุ่มหลง ปัญหาทำให้หลุดพ้นจากทุกข์โศก แม้ ว่าโลกจะเดือดร้อนเพียงใด ปัญหายังเป็นเครื่องค้ำความโง่เขลา นำพ้นจากความทุกข์ไปสู่ ความสงบสุข

โอมแม่จกฝากฟ้า	ฤาทิน ทิธา
เกรงเทพไทรณิน	ลอบกล้ำ
ฝากลมเลื่อนโอมบิน	บนเล่า นามแม่
ลมจะชายชกช้ำ	ชอกเนื้อ เรียมสงวน
(นिरาสนรินทร นายอนรินทรธิเบศร์)	

ความงามของน้องนั้นทำให้พี่ไม่แน่ใจว่าจะฝากน้องไว้กับฟ้าหรือดินดี เพราะเกรงว่าจะมีผู้ใดมาแอบชมโอมน้อง ครั้นจะฝากน้องไว้กับลมเล่า ก็เกรงลมจะพัดคองฝาน้องให้ชอกช้ำ

5. ให้นักเรียนเลือกคำประพันธ์ที่นักเรียนชอบ หรือประทับใจ อาจเป็นคำประพันธ์ จากวรรณคดีมรดก หรือจากร้อยกรองร่วมสมัยก็ได้ มาคนละ 1 บท แล้วให้นักเรียนถอด เนื้อความจากคำประพันธ์ที่นักเรียนเลือกมาส่งครู

การประเมินผล

1. คุณพัฒนาการในการเรียบเรียงเนื้อความจากร้อยกรองมาเป็นร้อยแก้วของนักเรียน
2. จากการตรวจงานการถอดคำประพันธ์ของนักเรียนที่ครูมอบหมายให้
3. จากความสนใจในการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. ครูนำตัวอย่างคำประพันธ์หลายๆประเภทมาให้เด็กเรียนเปรียบเทียบ แล้ว
ถอดคำประพันธ์นั้น จากนั้นช่วยกันอภิปรายว่าคำประพันธ์ชนิดใดที่ถอดความได้ง่ายกว่ากัน
การใช้คำในคำประพันธ์แต่ละประเภทเป็นอย่างไร
2. ครูนำร้อยกรองร่วมสมัย และร้อยกรองจากวรรณคดีมาให้เด็กเรียนเปรียบเทียบ
ดูความยากง่ายในการถอดเนื้อความ

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนถอดคำประพันธ์ได้โดยได้เนื้อความครบถ้วนและถูกต้อง
2. นักเรียนเรียบเรียงเนื้อความที่ถอดจากคำประพันธ์ร้อยกรองออกมาเป็น
ร้อยแก้วที่สละสลวยได้
3. นักเรียนได้พัฒนาทักษะในการเขียนเรียบเรียงข้อความ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความซาบซึ้งและมองเห็นคุณค่าของวรรณกรรมร้อยกรอง
2. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนคำประพันธ์ร้อยกรองในบทเรียน
3. นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาของร้อยกรองได้ดีขึ้น และรับสารที่สื่อจาก
ร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการที่ 4

การย่อความ

ชื่อโครงการ "การฝึกทักษะการเขียนย่อความ"

หลักการและเหตุผล

ความสามารถในการจดจำเนื้อหาต่างๆที่ได้อ่านของแต่ละคนนั้นจะมีมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับว่าได้มีการฝึกฝนทักษะการสรุปเนื้อความมากน้อยเพียงใด การสรุปและจดจำเนื้อความสำคัญของสิ่งที่ได้อ่านได้ฟัง เป็นประโยชน์ต่อการศึกษามาก ดังนั้นผู้ที่เรียนวิชาภาษาไทยจึงต้องฝึกฝนทักษะเหล่านี้ไว้เพื่อจะได้เชื่อว่าเป็นผู้ฟังและผู้อ่านที่ดี ทั้งนี้เพราะในการฟังหรือการอ่านเรื่องราวใดก็ตาม เราไม่สามารถจะจำเนื้อความทั้งหมดได้ การจดจำเนื้อความสำคัญของเรื่องจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และเรายังสามารถนำสิ่งที่เราจดจำได้นั้นไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียนได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกกฎเกณฑ์การย่อความได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ครูอ่านให้ฟังและตอบได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนใจความสำคัญของประโยคที่ครูกำหนดให้ได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถเขียนค่านำในการย่อความแต่ละประเภทได้ถูกต้อง
5. นักเรียนสามารถเขียนย่อความได้ถูกต้องตามแบบฟอร์มของการย่อความ

เนื้อหา

การย่อความ คือการเก็บใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ด้วยถ้อยคำสำนวนของผู้ย่อเอง สรรพนามที่ใช้ในการย่อความนั้นต้องเป็นสรรพนามบุรุษที่ สาม ซึ่งหลักเกณฑ์โดยทั่วไปในการย่อความมีดังนี้

1. อ่านเรื่องที่จะย่อให้เข้าใจก่อน 2-3 เที่ยว
2. พิจารณาจุดใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า
3. เก็บใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าไว้
4. นำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียบเรียงด้วยภาษาของผู้ย่อเอง

กิจกรรมการสอน

1. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การย่อความ แล้วเขียนเป็นแผนภูมิเพื่อเป็นเกณฑ์ในการย่อความ

2. อ่านเรื่องที่คัดลอกมาให้เด็กเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนจับใจความของเรื่องว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร โดยยังไม่ต้องเรียบเรียงข้อความ แต่ให้ตอบากเปล่าสั้นๆว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

ตัวอย่างข้อความ และใจความสำคัญ

ข้อความ

เวลาเดียวกันนั้น เด็กนักเรียนก็ผ่านมา ตะโกนกันด้วยเสียงแหลมเล็กอ้ออิงไปทั่วบริเวณ หยุดที่ร้านขายหนังสือบ้าง เดินไกลอยู่ที่ร้านขายลูกกวาดบ้าง ทว่านั่นอีกทางเท่าอยู่ครึ่งชั่วโมงกว่าแล้วก็หายไป เหลือคน 2 คนที่ล้าหลังกำลังจำไปคุยท่อนชาพอมๆคุยท่าทางกระวนกระวาย

ใจความสำคัญ

กล่าวถึงเด็กนักเรียนที่เดินไปตามถนนในอาคารต่างๆกัน

ข้อความ

เมื่อทีมเบียร์จนเกลี้ยงแล้ว แม่ศกก็ค่อยๆปากปากและหนวดสีเหลืองหน้าด้วยสันมือ ซบคายที่ดูเหมือนว่าลุกขึ้นอย่างยากเย็น แล้วเดินไปที่หน้าต่างมองลงไปยังถนน

ใจความสำคัญ

กล่าวถึงแม่ศกทีมเบียร์แล้วไปมองที่หน้าต่าง

ข้อความ

แล้วถนนโพล้คก็ค่อยๆกลับไปสู่ความโศกเดี่ยวที่ละน้อยๆ นาฬิกาที่โรงไฟฟ้าตีบอกเวลาห้าทุ่ม แสงไฟดับไป ทีหนึ่งรูดรางเล็กวิ่ง บรรยากาศเงียบสงัดก็เกิดขึ้นทันที ทุกอย่างเหมือนหยุดนิ่งลงทันใดนั้นเอง เหลือแต่เสียงซ่าไปเป็นครั้งคราวของตำราว และเสียงร้องของเป็ดและห่านในตลาดที่ปิดแล้ว ถนนเข้าสู่ที่รารมณ

ใจความสำคัญ

กล่าวถึงถนนโพล้คในเวลาตีซึ่งเงียบสงบ เพราะกิจการทุกอย่างหยุดนิ่ง นอกจากเสียงเดินของตำราว และเสียงของเป็ดห่านที่ร้องเป็นครั้งคราว

ข้อความ

ปากกว้างพอที่จะเห็นเอาถังไม้ใหญ่เข้าไปได้ และคานหนึ่งของปากถังมี
พื่นยื่นออกมาท่อนหนึ่ง เรียบและใช้เป็นที่ก่อไฟให้ไฟ เราจึงก่อไฟและหุงหาอาหารที่ตรงนั้น

ใจความสำคัญ

กล่าวถึงปากถังที่เข้าไปอาศัยก่อไฟทำอาหาร

3. ครุณาประโยชน์หลายๆประโยชน์มาให้ให้นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนเขียน
คำที่เป็นใจความสำคัญของแต่ละประโยคใหม่

ตัวอย่างประโยค

3.1 ในวันพรุ่งนี้แล้วชนะ ลูกไก่ชนหนุ่มและ เอ๊ยคสีเหลืองทองสคิใสจะออกจากไซ
สีน้ำตาลอมชมพูหม่นๆ

ใจความสำคัญคือ พรุ่งนี้ลูกไก่จะออกจากไซ

3.2 ดอกหญ้าดอกเล็กๆ กลีบขาวเบาหลากสี ทั้งชมพู ม่วง เหลือง ฟ้า ขาว
แดง ต่างแข่งกันบานลอลมในท้องทุ่งกว้างใหญ่

ใจความสำคัญคือ ดอกหญ้ายานในท้องทุ่ง

3.3 ความผิดหวังครั้งแล้วครั้งเล่า อาจทำให้เราเจ็บปวดทรมานทุกขัทรมาณอย่าง
แสนสาหัส แต่หาความผิดหวังก็เป็นบทเรียนที่ดีที่สุดของชีวิต

ใจความสำคัญคือ ความผิดหวังทำให้เราเจ็บปวด แต่ความผิดหวังก็เป็นบทเรียน
ที่ดีที่สุดของชีวิต

3.4 เด็กหญิงผมสีดำสนิทเป็นประกายที่กำลังวิ่งมาอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งโบก
มือให้ทวย เป็นน้องสาวคนสุดท้ายของตัวเอง

ใจความสำคัญ เด็กที่วิ่งมาเป็นน้องสาวของฉัน

3.5 นักกีฬาทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักกีฬาอาชีพหรือนักกีฬาสมัครเล่น ต้องออกกำลังกาย
ด้วยการวิ่งอย่างสม่ำเสมอทุกเช้า จึงจะมีร่างกายแข็งแรงกว่าคนทั่วไป

ใจความสำคัญ นักกีฬาออกกำลังกายทุกเช้าจึงมีร่างกายแข็งแรง

4. ครุณาแผนภูมิตัวอย่างแสดงแบบฟอร์มคำขึ้นต้นข้อความประเภทต่างๆมาให้นักเรียน
ดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย

ตัวอย่างแบบฟอร์มคำขึ้นต้นการย่อความ

4.1 ขอบหนังสือราชการ

หนังสือของ.....ที่.....
 ลงวันที่.....ถึง.....มีความว่า...

4.2 ข้อโอวาท รายงาน หรือเรื่องราวต่างๆ

โอวาท (รายงาน ฯลฯ) ของ.....
 เรื่อง.....เมื่อวันที่.....ความว่า.....

5. ครุมนำเรื่องราวต่างๆมาให้เด็กเรียนฝึกเขียนคำขึ้นต้นย่อความให้ถูกต้อง
 เรื่องที่นำมาให้นักเรียนเขียนคำขึ้นต้นย่อความ ได้แก่

1. หนังสือราชการ
2. บทความ
3. สารคดี
4. เรื่องสั้น
5. โอวาท

6. ครุมนำบทความมาให้เด็กเรียนอ่าน หรือให้นักเรียนฟังเรื่องราวจากเทปแล้วขอ
 เป็นรายบุคคลให้ถูกต้องตามแบบฟอร์มของการย่อความ
 ตัวอย่างเรื่องที่นำมาให้นักเรียนย่อความ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. ครูให้นักเรียนฟังเรื่องต่อไปนี้จากเทพ แล้วย่อความให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์
การย่อความ

น้ำใจหัว

ในกาลครั้งหนึ่ง มีชายคน 1 ชื่อว่า น้ำใจหัว นัยว่าเชื้อชาติเขียนจุติมาเกิด
น้ำใจหัวสวมแต่เสื้อกางเกงสีน้ำเงิน ซากพระรุ้งพระรัง รองเท้าก็มีข้างเดียวทองเที่ยวขอทาน
นอกจากการขอทานแล้วไม่ได้ทำมาหากินอย่างใด เมื่อขอทานได้กะแปะก็ซื้อเหล้ากิน แล้วตี
กรับร้องรำทำเพลงท่าทางต่างๆ เพลงที่ร้องล้วนแต่สุภาษิตดีกว่าเพลงของพวกนักร้อง คน
ทั้งหลายชอบดูชอบฟัง น้ำใจหัวร้องรำทำเพลง กรับที่ตีนั้นยาวถึง 3 ฟุตเศษ แต่น้ำใจหัว
ขอทานได้กะแปะมากก็แจกจ่ายแก่คนยากจน บางครั้งร้องกะแปะเป็นทวงลากวิ่งไปตามถนน
หนทาง ถึงจะขาดตกหายไปเท่าใดก็ตามไม่นำพา ยามร้อนน้ำใจหัวชอบใส่เสื้อหนาเป็น
เสื้อชั้นใน แคร่ร้อนตะวันเที่ยงก็ไม่มีเหงื่อ ยามหนาวหิมะจกใส่เสื้อชั้นเดียวก็ไม่หนาว หูตา
ปากจมูกของน้ำใจหัวมีไอออกจนแลเห็นอุจจารัน

ในกาลวันหนึ่ง น้ำใจหัวเสพสุราแล้วเที่ยวร้องรำทำเพลงผู้คนเบียดเสียดกันดู
เป็นอันมาก มีผู้เฒ่าคนหนึ่งเอ่ยขึ้นว่า เมื่อข้าพเจ้ายังเด็กได้เคยเห็นน้ำใจหัว และต่อมาอีก
พบปะเสมอ รูปทรงของน้ำใจหัวไม่แก่ไม่หนุ่มคงที่เหมือนกันกับครั้งโน้น บัดนี้ข้าพเจ้าแก่เฒ่า
จนผมและหนวดขาวแล้ว ได้เห็นน้ำใจหัวขณะที่ถือรูปโฉมก็ไม่แก่ไม่เฒ่าคงอยู่ดังเก่า เสื้อ
กางเกงสีน้ำเงินซากพระรุ้งพระรังและรองเท้าที่ใส่นี้ ดูเหมือนจะเป็นสำรับที่เคยเห็นเมื่อ
ครั้งโน้น

ต่อมาน้ำใจหัวเที่ยวไปถึงตำบลหนึ่ง พบที่กล้วยี่เขียนก็สนทนาปราศรัยกันด้วย
ความยินดีแล้วต่างก็ลากลับ ในกาลวันหนึ่ง น้ำใจหัวนั่งเสพสุราอยู่ที่ร้านขายสุราบนสะพาน
คูเมือง ขณะนั้นเสียงคึกคึกตีเป่าที่กลางหาวเพราะจับใจ ผู้คนไปมาต่างก็หยุดยืนเงยหน้าฟัง
แทบทุกคน น้ำใจหัวออกจากร้านสุราไยกรับขึ้นไปกลางหาว กรับกลายเป็นนกกะเรียนลงมา
ยืนอยู่ตรงหน้า น้ำใจหัวขึ้นขึ้นนกกะเรียนบินเข้ากลีบเมฆหายไป คนทั้งหลายเห็นว่าน้ำใจหัวขึ้น
นกกะเรียนไปแล้วจึงพากันเข้าไปในร้านขายสุรา เห็นเสื้อกางเกงและรองเท้ายังกองอยู่
ในไม้ซ้าของเหล่านักร้องกลายเป็นหยกแล้วอันตรธานหายไป น้ำใจหัวได้สำเร็จเป็นเซียนเข้า
คณะไป๋ฮ้อเขียนเป็นเขียนที่ 5

โลกนี้มี 2 ชัก

โลกนี้มีสติ/ลืชา. มีกลางวัน/กลางคืน และแม้ในเวลา กลางคืนมีพระจันทร์ พระจันทร์ยังมีข้างขึ้นข้างแรม ของสิ่งหนึ่งที่เรารัก/เสวยรัก และคิดว่าน่าพิสมัยเหลือหลาย อาจ เป็นของที่น่าเกลียดน่าชังในสายตาอีกคนหนึ่งก็เป็นได้

โลกนี้มีได้หวานชื่นเท่าที่คิด แต่ก็มิได้ขมขื่นจนเกินไปนัก

คนที่เราเกลียดแสนเกลียด ไม่ใช่คนที่เลว ที่สุด และคนที่เรารักแสนรัก ย่อมไม่ใช่คนที่ดี ที่สุดเช่นกัน

ผมไม่ได้คิดจะทวนกระแสความผู้ลึกลับกึกก้องของชาวบ้าน เพียง แต่อยากจะยืนยันว่าความคิดอ่านของคนเรานี้แต่ละคนในโลกนี้ ไม่ จำเป็นต้องเหมือนกัน

ไม่ใช่ฝ่ายหนึ่งจะต้องผิด หรืออีกฝ่ายหนึ่งจะต้องถูก

ประชาธิปไตยนั้น ไม่ใช่อยู่ตรงที่มีฝ่ายหนึ่งถูก หรือ ฝ่ายหนึ่งผิด เขาจะตัดสินกันตรงที่มีฝ่ายไหนมีเหตุผลดี และมี คนเห็นด้วยมากกว่า

สิ่งที่ผมยกตัวอย่างในวันนี้ มีสิ่งที่คุณตัดสินใจว่าฝ่ายไหน ถูก ฝ่ายไหนผิด เพียงแต่ผมอยากจะกราบเรียนท่านผู้อ่านว่า ใน กระแสคลื่นของความคิดเห็นข้างหนึ่งนั้น ก็มีสายธารของความ ขัดแย้งเจือปนอยู่ด้วย

อย่างเรื่องการสร้างเขื่อนน้ำโจนนั้น มันเห็นกันว่าไม่ควรสร้าง ควร จะอนุรักษ์ป่าไม้ และอนุรักษ์สัตว์ป่าไว้ด้วยเมตตาธรรม แต่อีกฝ่ายหนึ่ง ก็เห็นว่า พัฒนาการของประเทศชาตินั้น ควรทำตามแผนกั้นกวีชากร วางไว้ไม่ใช่เรื่องลบนานาปะจุมุก หรือคัดลอกตามอารมณ์ของใคร รดกระเซ็นคอบสุเทพ ก็มีกันคัดค้านพร้อม ๆ กับมีกันเห็น

ว่าถ้าสร้างเมื่อไหร่จะทำให้เชียงใหม่มีสภาพเหมือนลวดเซอร์แลนด์ มีรายได้เข้าประเทศไทยอย่างมหาศาล

สถานกาลิโนในเมืองไทย มีคนคัดค้านให้ผม ได้ยินว่า สร้างขึ้นเมื่อไหร่ก็เท่ากับส่งเสริมคนไทยให้ หมกมุ่นแต่การพนัน

ในเวลาเดียวกันก็มีคนพูดว่าทำให้มีโรงแรมใหญ่ ๆ เกิดขึ้น อีกหลายแห่ง จะทำให้คนไทยไม่ต้องขนเงินไปทิ้งที่อเมริกา หรือที่ ลาสเวกัส จะทำให้คนไทยมีงานทำอีกเป็นหมื่น ๆ คน และจะทำให้ เมืองไทยเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบ

ทางด่วนที่ตัดผ่านบ้านคนโน้น บ้านคนนี้ หรือเส้นทางสายใหม่ ที่จะคิดเพื่อความคล่องตัวในการจราจรของกรุงเทพมหานคร เวลาตัด ผ่านบ้านผม ผมก็จะเจ็บปวดรวดร้าว รู้สึกว่าเป็นเคราะห์หามยามร้าย ที่ต้องมาเผชิญเหตุการณ์เช่นนี้ แต่ถ้าไม่มีทางด่วนจะอย่างไรงานการ จราจรจากสามเหลี่ยมคางหมูจนถึงดาวคะนอง หรือถึงบางนาจะไม่คล่อง ตัวเช่นทุกวันนี้

เชื่อไหมครับว่า ในทันกลางกระแสการคัดค้านการสร้างถนน หรือสร้าง ทางด่วนนั้น อภิมหาเศรษฐีอย่าง คุณอุเทน เศรษฐีบุนด์ย์ ซึ่งว่ากันว่ามียอดถือ หลทางการเงินเหลือหลายที่ถูกทางด่วนตัดผ่านบ้านไปทิ้งหลัง ถ้าใช้วิธีการทาง การเงินอะไรจะรอด ป่านนี้อาจจะยังต้องฟ้องร้องกันอยู่ และไม่ได้วิ่งลายข่าง ทุกวันนี้ แต่คุณอุเทนก็ชอบรื้อบ้านทิ้งทันที

โลกนี้ไม่มีใครยิ่งใหญ่เป็นตุลาการของโลก ซึ้งผิด/ซึ้งถูก ไล่ใน ทุกกรณี โลกนี้มีสติ/ลืชา มีกลางวัน/มีกลางคืน มีพวกเรากี่ พวกเขา

คนที่ไม่ยอมให้สร้างเขื่อนน้ำโจน, ไม่ยอมให้ตั้งกาลิโน, ไม่ยอมให้สร้างรถกระเช้าขึ้นคอบสุเทพ, ไม่ยอมให้สร้างทางด่วน ฯลฯ ไม่ใช่คนผิด

และในเวลาเดียวกัน คนที่อยากให้สร้างเขื่อน น้ำโจน, อยากให้ตั้งกาลิโน หรืออยากให้สร้างรถ กระเช้าขึ้นคอบสุเทพ ก็มีใช่คนเลวร้ายจนยก ไม่ได้

ผมว่าคนฉลาด และคนดี นั้น รู้จักรับฟังเหตุผล ของคนอื่นเขา

มั่งกร หัวเลียบ

จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2531

คุณธรรมศรีพิย โกร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. ครูให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้านั้น

8.1 ความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายที่มนุษย์นำมาให้ปรากฏในปัจจุบันนี้ เป็นสิ่งที่เรามีได้คาดฝันกันมาแต่ก่อน ใครจะคิดขำว่าสิ่งที่เล็กที่สุดอันมีชื่อว่าปรมาณูนี้มีอาณาภาพมากที่สุด เมื่อนายพลผู้บัญชาการฐานทัพอากาศโจมตีเกาะญี่ปุ่น ตอนปลายสงครามโลกครั้งที่สองมองเห็นนักวิทยาศาสตร์ถือกระป๋องเล็กๆใส่ก้อนยูเรเนียมจะไปบรรจุลูกระเบิด ก็ถามขึ้นด้วยความสงสัย แต่พอได้รับคำตอบว่าของในกระป๋องเล็กๆนี้แหละที่เป็นตัวระเบิดปรมาณูแน่แล้ว นายพลผู้นั้นถึงกับอุทานออกมาว่า ใครจะเชื่อก็ตามที แต่เขาคนหนึ่งละ เป็นไม่ยอมเชื่ออย่างเด็ดขาดทีเดียวว่า สิ่งที่อยู่ในกระป๋องเล็กๆนั้น จะมีอาณาภาพเท่ากับระเบิดธรรมดาที่หนักถึง 20,000 ตัน

8.2 สิ่งที่น่าอัศจรรย์ของปรมาณูก็จะเห็นได้จากกรณีที่มันสามารถเป็นอาวุธอันร้ายกาจที่สุด ที่ใช้สำหรับทำลายล้างได้ในอาณาบริเวณอันกว้างขวางอย่างคาดไม่ถึง แต่ในขณะเดียวกันพลังอันน่าทึ่งของปรมาณูนี้เมื่อนำมาใช้แต่เพียงส่วนน้อยที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าศึกษาภาวะความเป็นไปในชีวอินทรีย์ และวินิจฉัยหรือรักษาความเจ็บไข้ของมนุษย์ ก็ปรากฏว่ามันสามารถรับใช้มนุษย์ได้เป็นอย่างดีที่น่าพิศวงยิ่งนัก

8.3 การผลิตไฟฟ้าโดยใช้พลังงานปรมาณูนี้เป็นเพียงประโยชน์อย่างหนึ่งที่ปรมาณูอำนวยให้แก่มนุษย์ ยังมีประโยชน์อีกหลายอย่างที่พลังงานปรมาณูจะให้แก่มนุษย์ได้ยิ่งกว่าผลิตไฟฟ้าใช้ ราคาไอโซโทปหรือธาตุกัมมันตภาพที่ทำขึ้นได้ในเตาปรมาณู และที่เป็นผลิตภัณฑ์พลอยได้หรือซีเต่าจากเตาปรมาณูนั้น เรายังนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าได้อีก เพื่อให้บังเกิดความก้าวหน้าทางวิชาการในทางกลีกรรมทางการแพทย์ และทางอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นต้น

8.4 ความเชื่อว่าฝีม้าอาจจะกระทำให้มนุษย์ถึงแก่ความตายเพื่อเอาไปเป็นประโยชน์ของฝีม้า ไม่แต่ทารกแรกคลอดเท่านั้น ถึงมนุษย์ที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วฝีม้าก็อาจจะทำเช่นนั้น ผิดกันแต่เอาทารกไปเลี้ยง แต่ผู้ใหญ่เอาไปใช้สอย จึงบันดาลให้เกิดโรคห่าหรือกาลมรณภัยอย่างอื่นๆ เป็นเหตุให้เกิดอุบายต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้ฝีม้าเอาไป บางอย่างทำให้ฝีม้ากลัว เช่น ผูกตะกรุดพิสมรคล้ายกับเกราะกันฝีม้า เป็นต้น บางอย่างทำให้ฝีม้าเกลียดชังไม่ปรารถนา

การเล่นเทพทอง เล่นเพลงปรบไก่ด้วยถ้อยคำอย่างหยาบซ่าสามานย์น่าจะเป็นอุบายจำพวกนี้ จึงมักเอาเล่นในการสมโภชข้างเพื่อก่อน เป็นของหวงแหน บางอย่างลงให้ผีหลงว่าไต่ไปคังปรารณาแล้ว อุบายเสียดบาลอยู่ในประเภทลวงผี มักทำในเวลามีคนเจ็บไข้อาการส่อว่าถูกผีกระทำ หรือทำเมื่อขึ้นปีใหม่เพื่อจะให้ผีสำคัญว่าไต่คนในครัวเรือนนั้นไปแล้ว ไม่น่าคิดว่าตัวในปีนั้น ลักษณะการเสียดบาลที่ทำกันในกรุงเทพฯ ว่าตามที่ได้เคยเห็นมาแต่เด็ก เอาดินเหนียวมาปั้นหุ่น (อย่างตุ๊กตา) แทนตัวคน จะให้ถูกคนไหนเอาของที่คนนั้นใช้ เช่น คัตเตอร์ ผ้าถุงหมี่ เป็นสำคัญ แล้วเอากากกล้วยมากลึงเป็นอย่างรูปกระบะ เรียกว่ากบาล เอารูปหุ่นมากหรือน้อยแล้วแต่เหตุตั้งรวมลงในกบาล มีข้าวปลาใส่กระถงน้อยๆ (จะหมายว่าเป็นเสบียงของหุ่น หรือเป็นเครื่องเช่นผี ขอนี้ไม่ทราบแน่) วางลงไปในกบาลนั้นด้วย เอากบาลไปตั้งไว้กลางแจ้งที่ในลานบ้านสัก 3 วัน แล้วเอาทิ้งเสียที่อื่น (เดิมเห็นจะทิ้งในป่าช้า) เป็นเสร็จพิธี

8.5 คนคุณนั้นอายุสามสิบกว่าเกือบสี่สิบ และคุณทำว่าแต่งงานกันแล้วอย่างแน่นอน เขานั่งอยู่ที่โต๊ะตรงข้ามกับเราในร้านอาหารเล็กๆ แห่งหนึ่ง กำลังกินอาหารเย็น ผู้ชายหน้ากลมเกลี้ยงสวมแว่นตา ผู้หญิงสวยเรียบร้อย สวมหมวกใบใหญ่ ทั้งคู่ไม่มีอะไรที่เป็นพิเศษ ไม่มีอะไรที่น่าสนใจ จนเมื่อทั้งสองกินอาหารเย็นเสร็จ จึงรู้ซัดว่าเป็นโอกาสพิเศษที่วันนี้เป็นวันเกิดของสามี และภรรยาได้เตรียมอะไรเล็กๆ น้อยๆ ที่จะทำให้อาชีพของเธอสบายใจ

9. ให้ซัดเรียนข้อความจากคำประพันธ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การย่อความ

เคยมีรักหลายหนจนประจักษ์	แต่จากรักคราใดไม่เคยหวาน
หลายครั้งที่รักชะลอกี่ริ้วจวน	แต่มีคราวใดเมื่อรักลาดลาลอย
จะว่าหญิงก็หญิงเกิน เมินคอกหญ้า	แต่ดอกฟ้าก็เฉย เฉยมิเคยสอย
เมื่อจะไปใครให้หรือก็ไม่คอย	และใคร ดอยหนีไปก็ไม่ตาม
ใครจะมีรักใหม่ไม่มียากรู	ใครจะอยู่กับใครไม่มียากถาม
ใครจะกล่าวกลางดึกไม่มียากปราม	ใครจะห้าม เล่นกับไฟไม่มียากพัง
มิหลง เหลิงกับความฝันของวันใหม่	มิเสียใจกับความทรมานของความหลัง

ใครจะเลว เหลวไหลไม่ยากซึ่ง
ใช้ชีวิตเหมือนเรือเพลงบรรเลงล่อง
ชมฟ้ารุ่งพุ่งฉายประกายระยิบ

ใครมอบหวังดีให้ไม่ยากรับ
เขาก็ก่ทองลอยล่ำค่าก็กลับ
ฟังคำขบร้อยกรอร่องเพลงเรื่อ

(นิราศกรุงเก่า สนธิกาญจน์ กาญจนาสน์)

การประเมินผล

ครู เลือกข้อความของนักเรียนมาอ่านหน้าชั้น แล้วให้นักเรียนช่วยกันประเมินผลตามเกณฑ์การข้อความที่ตั้งไว้ และวิจารณ์งานเขียนนั้นๆ

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. ครู เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจหรือเกี่ยวกับนักเรียนโดยตรงมาให้นักเรียนข้อความ
2. ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดรูปแบบและวิธีการข้อความที่ถูกต้อง รวมถึงแบบฟอร์มในการข้อความ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการข้อความของนักเรียน
3. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์การสอน เช่น หาบทความ อัดเทปเรื่องราวต่างๆเพื่อนำมาใช้ในการสอนข้อความ

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนข้อความได้ถูกต้องตามแบบฟอร์ม และหลักเกณฑ์ของการข้อความ
2. นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องราวที่ได้อ่านได้ฟังได้ดีขึ้น
3. นักเรียนมีทักษะในการข้อความทั้งจากความเรียงร้อยแก้ว และร้อยกรอง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้ในการข้อความและย่อได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสนใจการ เรียงข้อความมากขึ้น
3. นักเรียนวิจารณ์การใช้ภาษาในการ ข้อความของเพื่อนๆได้

โครงการที่ 5

การจัดป้ายนิเทศนิทรรศการต่างๆ

ชื่อโครงการ "นิทรรศการวันสุนทรภู่"

หลักการและเหตุผล

การจัดนิทรรศการ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางความคิดสร้างสรรค์และทักษะการเขียนของนักเรียน ฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และรู้จักการร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้งานที่ตนได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี การจัดนิทรรศการนั้นผู้จัดจะต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูล และคิดรูปแบบของป้ายนิเทศ และนิทรรศการให้น่าสนใจ ดังนั้นความรับผิดชอบของผู้จัดจึงมีมาก ซึ่งไม่สามารถทำเพียงคนเดียวได้ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องกำหนดหน้าที่ของแต่ละคน โดยให้นักเรียนเลือกทำงานตามความสามารถและความสนใจ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ

การเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม โดยเน้นให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจ ส่งเสริมการเรียน และสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงามของนักเรียน การจัดนิทรรศการจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้มากขึ้น เพราะกิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา กิจกรรมการจัดนิทรรศการ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงตัวเองในการทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ และความเสียสละเพื่อส่วนรวม ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ทั้งยังเป็นการสร้างประสบการณ์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถวางรูปแบบในการจัดป้ายนิเทศแต่ละป้ายได้
2. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นๆได้ โดยรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม

ที่ติดตามโอกาสอันควร

3. นักเรียนสามารถร่วมมือกับครูในการวางโครงการ และแผนงานในการจัดนิทรรศการได้โดยมีครูผู้สอนดูแล และให้คำแนะนำ

4. นักเรียนสามารถค้นคว้าหาข้อมูลในเรื่องที่นักเรียนรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดป้ายนิเทศ ในการจัดนิทรรศการได้

เนื้อหา

สุนทรภู่เกิดเมื่อวันจันทร์ เดือน 8 ขึ้น 1 ค่ำ ปีมะเมีย จุลศักราช 1148 ตรงกับวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2329 ในรัชกาลที่ 1 บิดาชื่ออะไรไม่ปรากฏ ทราบแต่ว่าบิดาไปบวชอยู่ที่บ้านกรำ อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง ส่วนมารดานั้นสันนิษฐานว่าเป็นชาวเมืองอื่น แล้วอพยพมาอยู่กรุงธนบุรี และคงมีเชื้อสายผู้ดีเก่า เพราะเข้านอกออกในบริเวณพระราชวังได้ และปรากฏต่อมาว่ามารดาของสุนทรภู่นั้นเป็นนางนมของพระธิดาในกรมพระราชวังหลัง คือพระองค์เจ้าจางกล

สุนทรภู่นั้นเป็นกวีเอกของไทยที่มีผลงานเป็นที่ชื่นชมของผู้่านมาก สุนทรภู่นั้นเป็นกวีที่เล่นสัมผัสได้ดี และผลงานของท่านเป็นผลงานที่สามารถเข้าถึงประชาชน ผลงานของสุนทรภู่นั้นเป็นวรรณคดีที่ได้รับเลือกเป็นแบบเรียนมาก เพราะมีคติสอนใจ และยังมีถ้อยคำและสัมผัสที่ไพเราะซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลอน อ่านและเข้าใจได้ง่ายกว่าคำประพันธ์ประเภทอื่น

ผลงานของสุนทรภู่นั้นเรียงตามลำดับเวลาที่แต่งตามหลักฐานที่ปรากฏ

1. นิทานคำกลอนเรื่องโคบุตร (ราวพ.ศ. 2348-2349) แต่งในรัชกาลที่ 1
2. นิราศเมืองแกลง (พ.ศ. 2350)
3. นิราศพระบาท (พ.ศ. 2351)
4. นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี แต่งในรัชกาลที่ 2 และแต่งต่อไปจนถึงรัชกาลที่ 3 (เริ่มแต่งในระยะติดคุก)
5. เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดหลายงาม แต่งในรัชกาลที่ 2
6. สวัสดิรักษา (ราวพ.ศ. 2364 - 2367) แต่งเมื่อเป็นครูของเจ้าฟ้าในรัชกาล

7. เข็กล้อมพระบรมมหาราชวัง แต่งในรัชกาลที่ 2
8. นิทานคำกลอนเรื่องสิงหนคร แต่งในรัชกาลที่ 2
9. นิราศภูเขาทอง (ราว พ.ศ. 2371)
10. เพลงยาวถวายโอวาท (ราว พ.ศ. 2373)
11. ภาพพระไชยสุริยา แต่งในรัชกาลที่ 3
12. นิราศวัดเจ้าฟ้า (พ.ศ. 2375)
13. นิราศเมืองสุพรรณ (ราว พ.ศ. 2384) แต่งในรัชกาลที่ 3
14. นิราศอิเหนา (ราว พ.ศ. 2385) แต่งในรัชกาลที่ 3
15. นิทานคำกลอนเรื่องลักษณวงศ์ แต่งในรัชกาลที่ 3
16. นิราศพระประธม (พ.ศ. 2385) แต่งในรัชกาลที่ 3
17. ราชนิลาป (ราว พ.ศ. 2385)
18. นิราศเมืองเพชร (ระหว่าง พ.ศ. 2388-2392) แต่งปลายรัชกาลที่ 3
19. บทละครเรื่องอภัยนุราช แต่งในรัชกาลที่ 4
20. เสภาพระราชพงศาวดาร แต่งในรัชกาลที่ 4
21. สุภาษิตสอนเด็ก แต่งในรัชกาลที่ 4
22. บทเข็กล้อม 4 เรื่อง แต่งในรัชกาลที่ 4 ได้แก่
 ให้เรื่องจันระบัว
 ให้เรื่องกาภิ
 ให้เรื่องพระอภัยมณี
 ให้เรื่องโคบุตร

กิจกรรมการสอน

1. จัดป้ายนิเทศนิทรรศการแสดงชีวประวัติของสุนทรภู่
2. จัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของสุนทรภู่
3. จัดป้ายนิเทศแสดงแผนภูมิเส้นทางการเดินทางของสุนทรภู่ ในนิราศเรื่อง
 ต่างๆ
4. การประกวดอ่านทำนองเสนาะโดยใช้คำประพันธ์ของสุนทรภู่

5. การประกวดแต่งกลอนสุภาพเพื่อสกุติสุนทรภู่
6. การแข่งขันโตกลอนสด
7. การแสดงลิเกเรื่องพระอภัยมณี
8. การเชิดหุ่นเรื่องพระอภัยมณี ตอนนางเงือกพาพระอภัยมณีนางยักษ์

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. จากการจัดนิทรรศการและการเข้าชมนิทรรศการของนักเรียน
3. ใช้แบบประเมินผลกิจกรรมโดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตอบแบบประเมินผล

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. การจัดป้ายนิเทศ
  - 1.1 ประชุมนักเรียนเพื่อจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดป้ายนิเทศ
  - 1.2 ให้นักเรียนแต่ละคนจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ตนต้องการโดยครูให้ความช่วยเหลือในการจัดหาอุปกรณ์ต่างๆให้
  - 1.3 ให้นักเรียนจัดนิทรรศการก่อนวันงาน 1 สัปดาห์
2. การประกวดอ่านทำนองเสนาะ
  - 2.1 จัดทำกำหนดการที่แน่นอนในการประกวด ทั้ง วัน เวลา สถานที่ และรายชื่อผู้เข้าร่วมการประกวด
  - 2.2 จัดเตรียมสถานที่ เวที และอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งอุปกรณ์บนเวที และอุปกรณ์ในการประกวดให้พร้อม
  - 2.3 กำหนดตัวกรรมการในการตัดสินการประกวด และประชุมกรรมการเพื่อชี้แจงกติกาและเกณฑ์ในการตัดสิน
  - 2.4 แจงผลการประกวดทั้งทางเครื่องกระจายเสียง และติดป้ายประกาศ
3. การประกวดแต่งกลอนสุภาพเพื่อสกุติสุนทรภู่
  - 3.1 ติดประกาศแจ้งรายละเอียดในการประกวดให้นักเรียนทราบ โดยกำหนดความยาว และเนื้อหาที่จะประกวด

- 1.2 ให้นักเรียนแต่ละคนจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ตนต้องการโดยครูให้ความช่วยเหลือในการจัดหาอุปกรณ์ต่างๆให้
- 1.3 ให้นักเรียนจัดป้ายนิทรรศการก่อนวันงาน 1 สัปดาห์
2. การประกวดอ่านทำนองเสนาะ
  - 2.1 จัดทำกำหนดการที่แน่นอนในการประกวด ทั้ง วัน เวลา สถานที่ และรายชื่อผู้เข้าร่วมการประกวด
  - 2.2 จัดเตรียมสถานที่ เวที และอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งอุปกรณ์บนเวที และอุปกรณ์ในการประกวดให้พร้อม
  - 2.3 กำหนดตัวกรรมการในการตัดสินการประกวด และประชุมกรรมการเพื่อชี้แจงกติกาและเกณฑ์ในการตัดสิน
  - 2.4 แจงผลการประกวดทั้งทางเครื่องกระจายเสียง และติดป้ายประกาศ
3. การประกวดแต่งกลอนสุภาพเพื่อสกุติสุนทรภู่
  - 3.1 คิดประกาศแจ้งรายละเอียดในการประกวดให้นักเรียนทราบ โดยกำหนดความยาวและ เนื้อหาที่จะประกวด
  - 3.2 กำหนดวันที่ให้นักเรียนส่งผลงาน เข้าประกวด
  - 3.3 ประชุมคณะกรรมการ เพื่อกำหนดตัวผู้ตัดสิน เกณฑ์และกติกาในการตัดสิน
  - 3.4 ประกาศผลการตัดสินในวันงาน
4. การแข่งขันโตกลอนสด
  - 4.1 คิดประกาศรับสมัครที่ให้นักเรียนที่จะ เข้าร่วมการแข่งขันโดยแจ้งรายละเอียดและกติกาให้นักเรียนทราบ
  - 4.2 ประชุมผู้ร่วมงาน เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน
  - 4.3 จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ต่างๆทั้งอุปกรณ์บนเวที และอุปกรณ์ในการแข่งขันให้พร้อม
  - 4.4 เตรียมหัวข้อในการแข่งขันโดยพิจารณาถึงความสนใจ และความเหมาะสมกับนักเรียนด้วย
  - 4.5 ตัดสินการแข่งขันและประกาศผลให้ทราบทันที

5. การแสดงลิเกเรื่องพระอภัยมณี

5.1 ประชุมนักเรียนเพื่อกำหนดตัวแสดงที่เหมาะสม โดยดูความสามารถและความสนใจของเด็กๆ

5.2 ดำเนินการฝึกซ้อมก่อนหน้าวันงาน 2 อาทิตย์ เพื่อความพร้อมของผู้แสดง

5.3 คิดต่อจกเตรียมสถานที่ เวที และอุปกรณ์บนเวที รวมถึงดนตรีไทยให้พร้อม

5.4 จัดทำกำหนดเวลาในการแสดงให้แน่นอนและติดประกาศให้นักเรียนทราบ

6. การเชิดหุ่นเรื่องพระอภัยมณี ตอนนางเงือกพาพระอภัยมณีหนีนางยักษ์

6.1 จัดทำบทพากย์ในการเชิดหุ่นให้เรียบร้อย

6.2 จัดเตรียมอุปกรณ์ในการเชิดหุ่นและตัวหุ่นให้พร้อม

6.3 จัดหาคนเชิดหุ่นเพื่อเตรียมการฝึกซ้อมก่อนแสดง 2 อาทิตย์

6.4 จัดเตรียมสถานที่และติดคอในเรื่องเครื่องเสียงที่ใช้ในการเชิดหุ่นให้พร้อม

6.5 ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบถึงกำหนดการในการแสดง

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมชมนิทรรศการอย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน

2. นักเรียนที่ร่วมจัดนิทรรศการให้ความร่วมมือในการทำงาน และรับผิดชอบ

หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับสุนทรภู่มากขึ้น และเป็นประโยชน์ในการเรียนต่อไป

2. นักเรียนมีความประทับใจในผลงานของสุนทรภู่

3. นักเรียนได้พัฒนาทักษะและความสามารถของตน ตลอดจนรู้จักวิธีการในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

โครงการที่ 6

การเขียนคำประพันธ์ร้อยกรอง

ชื่อโครงการ "ร้อยกรองลงมือ"

หลักการและเหตุผล

การเขียนคำประพันธ์ร้อยกรอง เป็นการเขียนที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนกว่าการเขียนประเภทอื่น เพราะผู้ที่เขียนได้ ต้องมีความรู้ความสามารถในหลายประการคือ

1. รู้ลักษณะอันพิเศษของร้อยกรองนั้นๆ
2. รู้จักลำดับความคิดในการเขียนร้อยกรอง
3. รู้จักคำและความหมายของคำที่ใช้แทนกันได้
4. เลือกใช้คำได้เหมาะสม
5. รู้จักใช้จินตนาการของตนเขียนเป็นร้อยกรองออกมา

การสอนเขียนคำประพันธ์ในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มักเป็นคำประพันธ์ประเภทกาพย์และกลอน ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากสำหรับครูผู้สอน และผู้เรียนเอง เพราะต้องอาศัยสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ผู้อ่านวยต่อการเขียนคำประพันธ์ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการเขียนร้อยกรองเป็นสิ่งที่ไม่ยากและสามารถทำได้ เมื่อนักเรียนทำได้แล้ว เขาก็จะเกิดความสนุกสนานในการเรียน

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถหาคำมาต่อให้คล้องจองกัน และสามารถเลือกใช้คำมาสัมผัสกันได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนคำประพันธ์ได้ตามหัวข้อ และประเภทของคำประพันธ์ที่ครูกำหนดให้
3. นักเรียนสามารถบอกค่าไวพจน์ของคำแต่ละคำที่ครูกำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถเขียนคำประพันธ์บรรยายภาพที่ครูนำมาให้ดูได้
5. นักเรียนสามารถสรุป และอธิบายลักษณะบังคับของคำประพันธ์แต่ละประเภทได้ถูกต้อง

เนื้อหา

ร้อยกรอง หมายถึง คำประพันธ์ที่มีแบบบังคับในการเขียนตายตัว มีการเลือกใช้
ถ้อยคำอย่างไพเราะ และแสดงให้เห็นถึงความงดงามของภาษาที่ใช้

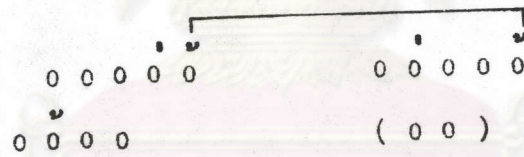
ร้อยกรองที่จะกล่าวถึงมี 5 ประเภทคือ

1. โคลง
2. ฉันท์
3. กาพย์
4. กลอน
5. ร่าย

โคลง ที่จะกล่าวถึง ได้แก่ โคลงสองสุภาพ โคลงสามสุภาพ และโคลงสี่สุภาพ

โคลงสองสุภาพ

แผนผัง

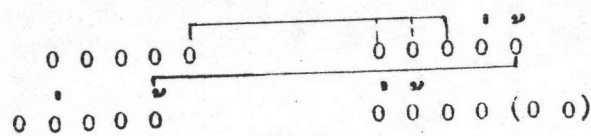

ตัวอย่าง

โคลงสองเป็นอย่างนี้   แสดงแก่กฤษณ์ศรี
เช่นให้เห็นเลขง   แขนงา

โคลงสามสุภาพ

แผนผัง

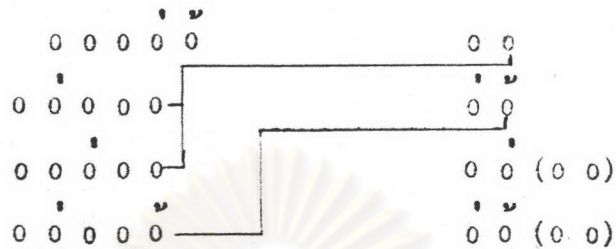

ตัวอย่าง

โคลงสามแปลกโคลงสอง   ตามทำนองที่แท้
วรรคหนึ่งหึ่งเต็มแล้ว   เล่ห์จิงยล เชียงทอง

โคลงสี่สุภาพ

แผนผัง

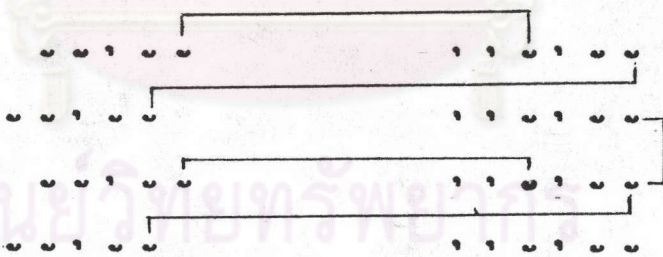

ตัวอย่าง

จากมามาแล้วล้ำ	ล้ำบาง
บางยี่เรือราทกลาง	พืพรวง
เรือแหงช่วยทานาง	เมืองม่าน มานา
บางบ่อรับคำคลอง	คล่าวน้ำตาคลอ

ฉันท ที่จะกล่าวถึงได้แก่ อินทรวชิรฉันท วสันตฉันทฉันท และสาลินฉันท
อินทรวชิรฉันท

แผนผัง

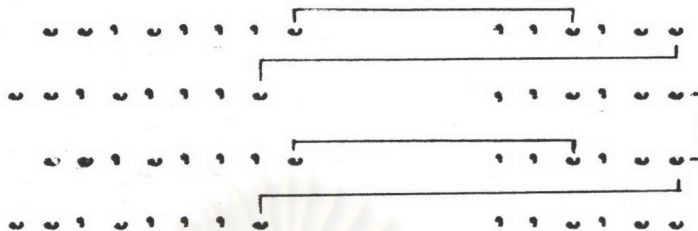

ตัวอย่าง

องค์ไศพระสัมพุทธ	สุวิสุทธสันตาน
คัตมุลกิเสสมาร	บมิหมนมิมองมัว
หนึ่งในพระทัยท่าน	ก็เบิกบานคือคอกบัว
ราศี บ พันพิ้ว	สุวคนธกำจร

วสันตทิลกฉันท

แผนผัง

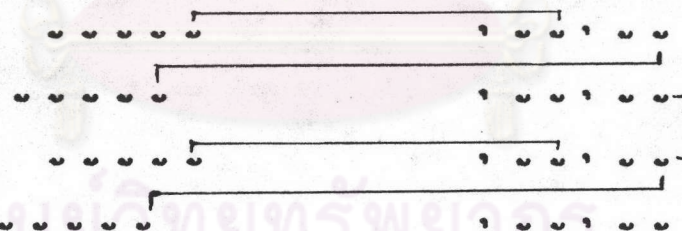

ตัวอย่าง

กัวย เกษะสัจจะวงนา	และนมา มิ่งคสาม
ขอจนนิกรพลสขาม	ชยะสิทธิทวาร
ถึงแม่จะมีอริวิเศษ	พละ เกษะ เทียมมาร
ขอไทยหจญพิชิตะผลาญ	อริแมน มุนินทร

สาลินฉันท

แผนผัง

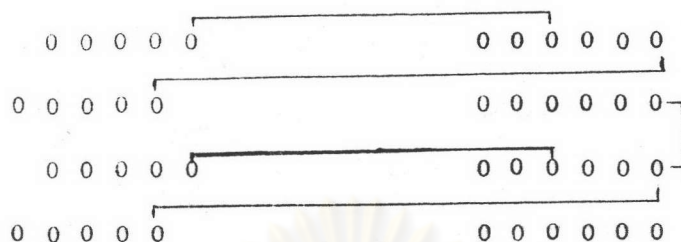
ตัวอย่าง

พราหมณ์ครุฐ์สังเกต	ตระหนัก เหตุณั้ครัน
ราชาวิชัยสร	พจกัสูทินาศสม
อินทิมคินักิจ	จะสัมฤทธิมนารมณ
เริ่มมาคัวยปรากรม	และอุตสาหะแห่งตน

ภาพย์ ที่จะกล่าวถึงได้แก่ ภาพย์ยานี ภาพย์ฉบั้ง และภาพย์สุรางคนางค์

กาพย์ยานี

แผนผัง

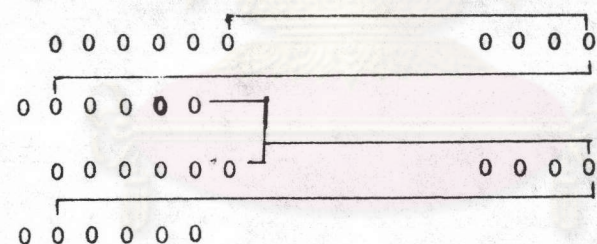

ตัวอย่าง

พระเสด็จโดยแดนชล	ทรงเรือต้นงามเจ็ดฉาย
กิ่งแก้วแพรวพรณราย	พายอ่อนหยับจับงามงอน
นาวาแน่นเป็นชนัด	ล้วนรูปสัตว์แสนยากกร
เรือเร็วทิวธงสลอน	สาครลั่นครันครันฟอง

กาพย์ฉบับัง

แผนผัง

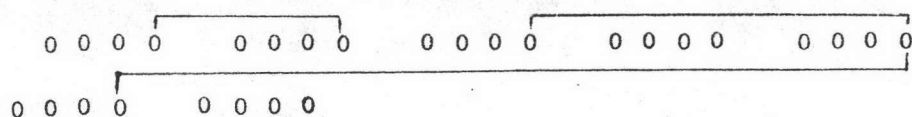

ตัวอย่าง

ขลุ่ยทองร้องกระโตงโห่งกึ่ง	เพียงฆ้องกลองระฆัง
แตรสังข์กังสดาลขานเสียง	พญาลอคลอคเคียง
กะลิ่งกะกลางนางนวลนอนเรียง	
แอเอียงอีโห่งโห่ง	

กาพย์สุรางคนางค์

แผนผัง

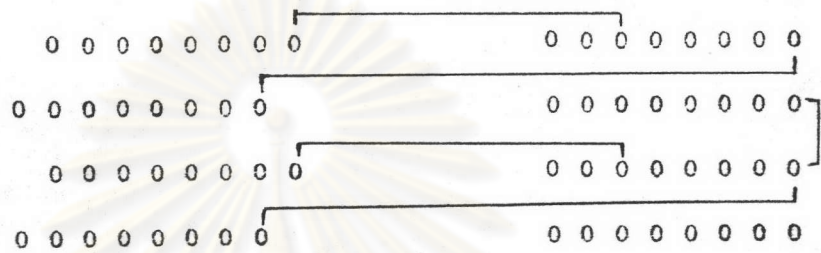

ตัวอย่าง

หึ่ง เมียกลางป่า   ทรามวัยศัชยา   ตักผ้าพาไป   ส่งสารกานดา
 น้ำตาลั้งไหล   อ่างว่างกลางไพร   กลัวพิษนานา
กลอน ที่จะกล่าวถึงไต่แก้   กลอนแปด   หรือกลอนสุภาพ

แผนผัง

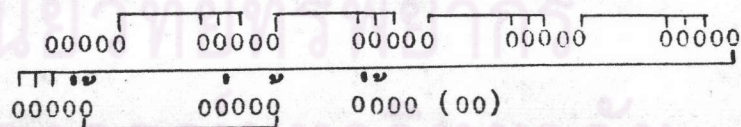
ตัวอย่าง

เขาคลอลอชลุ่ยเนิบนุ่มเสียงทุ้มพร่ำ	เหมือนหวนหาโหยไห้หน้าใจหาย
เจ้าซมั้นเหลืองอ่อนนอนเคี้ยวคาย	จนเห็นอ้นายหนาวน้ำค้างที่กลางคง
เสียงฉับฉิ่งหรีงรับชกั๊บเร่ง	จะพราวเพลงเพื่อนยิ้นลิ้นเสียงส่ง
เขาเบือนนิ้วผิวแห้วแล้ารอลง	เสียงนั้นคงเน้นครางอย่างห่วงใย

ราย ที่จะกล่าวถึงไต่แก้   รายสุภาพ   และรายยาว

รายสุภาพ

แผนผัง

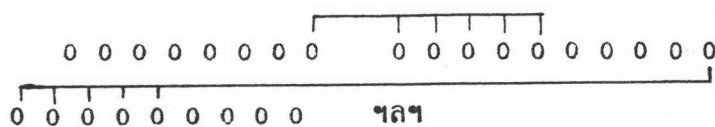

ตัวอย่าง

ชมนางพลางโบกหัตถ์	ให้สังกัคนตรี	จึงหาที่ปราศรัย
ใ้นางในวางหัตถ์	กรกุ่มหัตถ์นารี	ชวนมารศรีนั่งใกล้
มาแม่มาเคียงให้	พินยิ้นดี	หน้อยรา

รายยาว

แผนผัง

ตัวอย่าง

ครั้นแสงพระสุริยะส่องระคมก็ดูเด่นดังดวงดาวแววาววาววาทที่แว้งว้าง
 วิจิตรจรัสจรัญรุ่ง เป็นสิริรุ่งพุ่งพยับเพียงคตินันทรพื้นนภากาศ บ้างก็ก่อเกิดก้อนเมฆประหลาด
 ศิลาลายเลื่อมเลื่อม หิ้งงอกง้าเป็นแจ่มชะเง้อมก็ชะงุ้มชะงอกชะง่อน ฯลฯ

หมายเหตุ วรรคหนึ่งมีตั้งแต่ 5 คำขึ้นไปไม่จำกัดจำนวน บทหนึ่งไม่จำกัด
 จำนวนวรรค

กิจกรรมการสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แข่งขันหาคำคล้องจองมาต่อกันเรื่อยๆ โดยครูเป็นผู้กำหนดคำเริ่มต้นให้ เช่น
  - 1.1 คำสองพยางค์ เช่น ฟ้าใส่ ในน้ำ จานะ จะไป ไม้ดี มีหมอก หลอกหลวง ปวงชน ฯลฯ
  - 1.2 คำสามพยางค์ เช่น มีน้ำใจ ให้คำตอบ ปลอดภัยฉัน วันอังคาร กระทบคำ ย้ำมะม่วง ฯลฯ
  - 1.3 คำสี่พยางค์ เช่น ศึกษาเล่าเรียน พากเพียรให้ดี ไม่มีตกอับ รับแต่ความสุข หมกทุกข์กังวล มีคมนหายไป
2. ให้นักเรียนทำสมุดรวบรวมคำไวพจน์ที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันไว้ เป็นพจนานุกรม เพื่อประโยชน์ในการนำคำเหล่านั้นไปใช้ในการเขียนร้อยกรอง

ตัวอย่างคำ

คำ	ไวพจน์
ใจ	กมล จิต จิตใจ มโน หทัย หฤทัย
ข้าง	กริ ภูษร คช คชสาร หัตถ์ ไอยรา
กษัตริย์	ภูมิ บดินทร์ ราชา บดี ภูมินทร์
หญิง	กัญญา นารี นางคราญ สุภา นางเขาว์ สตรี

3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้เล่นต่อกลอนลามาละลิตา ตั้งตัวอย่างต่อไปนี้
ลามาละลิตา ขึ้นต้นอะไรก็ได้ แต่ต้องลงท้ายด้วยสระอา ดวงใจเป็นคนชายยืน ๆ

ไอ้เรื่องเรียนนั้นก็ เป็นเรื่องธรรมดา

ลามาละลิตา ขึ้นต้นอะไรก็ได้ แต่ต้องลงท้ายด้วยสระอา สมชาย เขาตัดผมเกรียน ๆ

ข้าชอบโคตเรียนทุกเวลา

ลามาละลิตา ขึ้นต้นด้วยตัว ฟ หัน แต่ลงท้ายนั้นต้องเป็นสระอา หันเราต้องแปรง

ทุกวัน ๆ แต่ถาปวกหันก็ต้องนอนนา

ลามาละลิตา ขึ้นต้นอะไรก็ได้ แต่ต้องลงท้ายด้วยสระอา เมื่อก่อนฉันไปสวนสัตว์ ๆ

แต่มันร้อนจัดฉันเลยพึดกับปลา

ลามาละลิตา ขึ้นต้นอะไรก็ได้ แต่ต้องลงท้ายด้วยคำว่าอุรา สงกรานต์ปีร้อนจัด ๆ

แต่ถาเราไปวัดเราก็จะสุขอุรา ฯลฯ

4. นำรูปภาพมาให้ให้นักเรียนดู หรือเปิดเทปบันทึกเสียงให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนฝึกใช้จินตนาการ เขียนร้อยกรองบรรยายภาพ หรือเขียนร้อยกรองที่ได้แนวความคิดจากภาพนั้น

5. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ 6 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับคู่กันโต้กลอนปากเปล่า

6. นำคำประพันธ์มาให้ให้นักเรียนอ่านแล้วให้นักเรียนสังเกตคำประพันธ์นั้น เพื่อช่วยกันอภิปรายสรุปลักษณะบังคับของคำประพันธ์นั้นๆ แล้วกำหนดแนวความคิดที่จะเขียนคำประพันธ์ จากนั้นจึงช่วยกันแต่งคำประพันธ์บนกระดานดำ

7. ครูกำหนดหัวข้อกว้างๆแล้วให้นักเรียนแต่งประพันธ์มาส่งครู

การประเมินผล

1. จากการต่อคำคล่องจองได้ถูกต้องของนักเรียน
2. จากการสังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
3. จากการตรวจคำประพันธ์ที่นักเรียนเขียนมาส่งครู
4. กุศณาการในการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียน ว่ามีการพัฒนาไปมากน้อย

เพียงใจ

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. ครูนำตัวอย่างร้อยกรองที่ดี และมีความไพเราะ มาให้นักเรียนอ่าน ทั้งอ่านแบบธรรมดา และอ่านเป็นทำนองเสนาะ
2. นำร้อยกรองแต่ละประเภทมาให้นักเรียนวิจารณ์เนื้อหา การใช้คำ และฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์นั้นๆ
3. นำคำประพันธ์ที่แต่งค้างไว้มาให้นักเรียนแต่งเติมให้สมบูรณ์ หรือนำคำประพันธ์ที่แต่ง เรียบร้อยแล้วมาตัดคำแล้วให้นักเรียนเติมคำที่ตัดออกไป
4. นำร้อยกรองร่วมสมัยมาประกอบการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เห็นแนวโน้ม และพัฒนาการของร้อยกรองสมัยใหม่
5. เชิญนักกลอนร่วมสมัยมาบรรยาย และแนะแนวทางในการแต่งคำประพันธ์ให้นักเรียน
6. จัดประกวดเขียนร้อยกรองประเภทต่างๆ ในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันครู เป็นต้น และแนะแนวทางในการแต่งคำประพันธ์ให้นักเรียน

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนเขียนคำประพันธ์ได้ถูกต้องตามแบบบังคับ และฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์นั้นๆ
2. นักเรียนรู้จักเลือกใช้คำให้คล่องจอง และสัมผัสกันได้อย่างถูกต้อง

3. นักเรียนมีทักษะในการเขียนร้อยกรองแบบง่ายๆ และแบบยากๆ ได้ตาม
ความสามารถและความสนใจของนักเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของคำประพันธ์ร้อยกรอง
2. นักเรียนมีความซาบซึ้ง และชื่นชมในความงามของคำประพันธ์ร้อยกรอง
3. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวรรณกรรมร้อยกรอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการที่ 7

การเขียนบันทึก

ชื่อโครงการ " การฝึกเขียนบันทึก "

หลักการและเหตุผล

ในชีวิตประจำวันของเรานั้นจะต้องอาศัยการสื่อสารด้วยการเขียนมาก ซึ่งการสื่อสารนั้นบางครั้งก็เป็นเรื่องส่วนตัวที่ใช้ข้อความสั้นๆในการสื่อสาร เช่น ไปหาเพื่อนไม่พบก็เขียนข้อความสั้นๆไว้ให้เพื่อน หรือรับโทรศัพท์แทนผู้ที่ไม่อยู่ก็ต้องเขียนบันทึกไว้ให้บุคคลนั้นเช่นกัน ดังนั้นการเขียนบันทึกจึงต้องใช้ข้อความที่สั้นๆ กระชับ รัดกุม และเข้าใจง่าย

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนบันทึกส่วนตัว เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ตนเองพบเห็นได้
2. นักเรียนสามารถเขียนบันทึกทางราชการได้อย่างถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถอภิปราย และสรุปแนวทางในการเขียนบันทึกได้อย่างถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถเขียนบันทึกสั้นๆถึงบุคคลต่างๆได้
5. นักเรียนสามารถเขียนบันทึกสั้นๆเมื่อรับโทรศัพท์แทนบุคคลอื่นได้
6. นักเรียนสามารถเขียนบันทึกเรื่องราวจากสิ่งที่ได้ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

การเขียนบันทึก มี 3 ประเภทคือ

1. บันทึกส่วนตัว ได้แก่การเขียนบันทึกเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน บันทึกเหตุการณ์ที่พบเห็น หรือบันทึกสั้นๆถึงบุคคลต่างๆ
2. บันทึกทางวิชาการ ได้แก่การจดบันทึกสิ่งที่ได้ฟัง ได้อ่าน เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียน
3. บันทึกทางราชการ ได้แก่การเขียนบันทึกถึงส่วนราชการ ซึ่งมีการกำหนดแบบฟอร์มในการเขียนไว้ตายตัว

กิจกรรมการสอน

1. จัดรายการสนทนาหน้าชั้น แล้วให้นักเรียนเขียนบันทึกสั้นๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟังจากการสนทนาส่งครู
2. สร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนต้องไปพบครูเพื่อขอคำปรึกษา หรือการรับโทรศัพท์ให้บุคคลอื่น ซึ่งนักเรียนจะต้องเขียนบันทึกสั้นๆ ักหมายไว้ หรือเขียนบันทึกสั้นๆ ถึงบุคคลที่นักเรียนรับโทรศัพท์แทน
3. ให้นักเรียนเขียนบันทึกเหตุการณ์ประจำวันในระยะเวลา 1 เดือน แล้วรวบรวมส่งครู
4. ครูกำหนดให้นักเรียนไปอ่านหนังสือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือเล่มนั้น โดยบอกเนื้อหาสั้นๆ และที่มาของเรื่องราวที่บันทึก
5. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางในการเขียนบันทึกสั้นๆ แล้วช่วยกันสรุปแนวทางบนกระดานดำ
6. นำเครื่องรับโทรศัพท์จำลองมาให้นักเรียนทุกคนสนทนากันหน้าชั้น โดยกำหนดให้นักเรียนทุกคนเป็นผู้รับโทรศัพท์ แล้วต้องบันทึกข้อความไว้เพื่อส่งให้บุคคลที่สาม
7. นำแบบฟอร์มบันทึกทางราชการมาให้นักเรียนดูแล้วร่วมกันสรุปเพื่อเขียนเป็นแผนภูมิ และแบบฟอร์มในการเขียนบันทึกทางราชการ

การประเมินผล

1. จากการศึกษาบันทึกประจำวันของนักเรียน
2. จากการศึกษาบันทึกเมื่ออ่านหนังสือหรือฟังเรื่องราวต่างๆ แล้วนำข้อมูลจากการอ่านมาเขียนเป็นบันทึกสั้นๆ
3. จากการศึกษาบันทึกทางราชการได้ถูกต้อง โดยดูจากการใช้ถ้อยคำ ส่วนวน ความถูกต้องของแบบฟอร์ม และความสะอาดเรียบร้อย
4. นำบันทึกของนักเรียนมาอ่านให้เพื่อนๆ ในชั้นฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิจารณ์การใช้ถ้อยคำส่วนวน

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. ครูนำตัวอย่างบันทึกสั้นๆ ทั้งแบบที่เขียนไว้ถูกต้องเหมาะสม และแบบที่มีข้อบกพร่อง มาให้นักเรียนอภิปราย วิเคราะห์ และช่วยกันเขียนแก้ไขให้ถูกต้อง
2. นำตัวอย่างบันทึกทางราชการที่ดีมาให้นักเรียนดู เป็นแนวทาง และเป็นตัวอย่าง ในการเขียน
3. ครูกำหนดหัวข้อให้นักเรียนเขียนบันทึกทางราชการไปถึงสถานที่ราชการ หรือทำ บันทึกถึงอาจารย์ฝ่ายวิชาการ เพื่อขอข้อมูลกรณีในการสอนภาษาไทย

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนเขียนบันทึกทั้ง 3 ประเภท ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนได้ฝึกทักษะในการเขียนข้อความสั้นๆ และสามารถเขียนได้ใจความสมบูรณ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีทักษะในการเขียนข้อความสั้นๆ
2. นักเรียนมีทักษะในการเขียนบันทึกได้ทั้ง 3 ประเภท
3. นักเรียนได้พัฒนาทักษะในการเขียนอีกรูปแบบหนึ่ง
4. นักเรียนสามารถนำวิธีการเขียนบันทึกที่ได้เรียนไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิต

ประจำวันได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการที่ 8

ชื่อโครงการ "จดหมายใช้สื่อสาร"

หลักการและเหตุผล

การติดต่อสื่อสารในปัจจุบันนี้จดหมายเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ประหยัดและได้ใจความมากที่สุดในการสื่อสาร เพราะผู้เขียนสามารถบรรยายข้อความต่างๆได้ตามต้องการ ถึงแม้ว่าจดหมายจะเป็นสื่อที่ใช้เวลาในการส่งสารก็ตาม แต่เมื่อสื่อมันถึงผู้รับแล้วผู้รับจะได้อรรถาใจความอย่างครบถ้วน และเป็นการประหยัดเวลาสำหรับกรณีที่ผู้รับและผู้ส่งสารอยู่ห่างไกลกันซึ่งไม่สามารถใช้โทรศัพท์ติดต่อกันได้ ดังนั้นจดหมายจึงเป็นสื่อที่มีความสำคัญทั้งสำหรับท้องถิ่นที่การคมนาคมสะดวก และท้องถิ่นที่กั้นการซึ่งการคมนาคมไม่สะดวก

การใช้ถ้อยคำในจดหมายนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของจดหมายที่เขียน และฐานะของผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ซึ่งจะต้องศึกษาไว้เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนจดหมายที่ถูกต้อง

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถเขียนจดหมายได้ถูกต้องตามรูปแบบของจดหมายแต่ละประเภทได้
2. นักเรียนสามารถใช้ถ้อยคำในการเขียนจดหมายได้อย่างเหมาะสมกับฐานะของผู้รับจดหมาย
3. นักเรียนบอกประโยชน์และความสำคัญของการเขียนจดหมายได้
4. นักเรียนเขียนจดหมายสมัครงานได้ถูกต้องทั้งแบบฟอร์ม และการใช้ถ้อยคำ

เนื้อหา

จดหมายคือการเขียนประเภทหนึ่งที่กำหนดรูปแบบในการเขียนและการใช้ถ้อยคำไว้ จดหมายแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. จดหมายส่วนตัว ได้แก่ จดหมายที่เขียนติดต่อกับบุคคลทั่วไปเพื่อสอบถามข่าวคราว ความเป็นมา และเรื่องราวต่างๆโดยทั่วไป จดหมายประเภทนี้มักใช้ภาษา

ธรรมดาโดยขึ้นอยู่กับฐานะของผู้เขียนและผู้รับจดหมาย และไม่ได้อำหนดรูปแบบไว้ตายตัวนัก

2. จดหมายธุรกิจ คือจดหมายที่เขียนขึ้นเพื่อติดต่อธุรกิจต่างๆ เช่น จดหมายสมัครงาน จดหมายสั่งซื้อของ ซึ่งผู้เขียนจะต้องใช้ภาษาให้ถูกต้อง และเขียนให้ถูกแบบฟอร์มของจดหมายที่กำหนดไว้

3. จดหมายราชการ คือจดหมายที่เขียนติดต่อระหว่างบุคคลและส่วนราชการ หรือ ระหว่างส่วนราชการด้วยกันเอง ซึ่งกำหนดรูปแบบ คำขึ้นต้นลงท้าย และการใช้ภาษาไว้ตายตัว

กิจกรรมการสอน

1. ให้นักเรียนอภิปรายถึงประโยชน์ และความสำคัญของการ เขียนจดหมาย
2. ให้นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสื่อสารทางจดหมาย
3. ครูแสดงแผนภูมิตัวอย่าง แบบฟอร์มจดหมายที่ถูกต้องทั้ง 3 ประเภท
4. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับมารยาทในการ เขียนจดหมาย แล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์ในการ เขียนจดหมายของนักเรียน
5. ให้นักเรียนเขียนจดหมายสมัครงานโดยนำประกาศรับสมัครงานให้นักเรียนฝึกเขียนดังนี้

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านประกาศรับสมัครงานต่อไปนี้ แล้วเลือก เขียนจดหมายสมัครงานเพียงตำแหน่งเดียวให้ถูกต้องตามแบบฟอร์มการ เขียนจดหมายสมัครงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รับสมัครงานด่วน

บริษัท ออติเนริค-ไทย จำกัด ต้องการพนักงาน
หลายตำแหน่งดังนี้.-

พนักงานขาย (เซลส์) ห้างสรรพสินค้า

1. ชายหรือหญิง อายุไม่เกิน 30 ปี วุฒิตั้งแต่
ม.6 ขึ้นไป

2. หากมีประสบการณ์ขายด้านห้างสรรพสินค้า
จะได้รับพิจารณาก่อน

พนักงานขาย (เซลส์) ประจำต่างจังหวัด

1. ชายหรือหญิง อายุไม่เกิน 30 ปี วุฒิตั้งแต่
ม.6 ขึ้นไป

2. หากมีประสบการณ์ขายด้านต่างจังหวัด จะ
ได้รับพิจารณาก่อน

พนักงานขาย (เซลส์) แผนกร้านขายยา

1. ชายหรือหญิง อายุไม่เกิน 30 ปี วุฒิตั้งแต่
ม.6 ขึ้นไป

2. หากมีประสบการณ์ขายด้านร้านขายยา จะ
ได้รับพิจารณาก่อน

3. ต้องมีพาทนะของตนเอง

พนักงานขาย (เซลส์) แผนกตลาดเสริมสวย

1. ชายหรือหญิง อายุไม่เกิน 30 ปี วุฒิตั้งแต่
ม.6 ขึ้นไป

2. หากมีประสบการณ์ขายด้านตลาดเสริมสวย
จะได้รับพิจารณาก่อน

3. ต้องมีพาทนะของตนเอง

พนักงานบัญชี

1. หญิง อายุไม่เกิน 30 ปี วุฒิตั้งแต่ ปวช. ขึ้นไป

2. หากมีประสบการณ์ด้านบัญชี จะได้รับ
พิจารณาก่อน

รับสมัครด้วยตนเองพร้อมรูปถ่ายและเอกสาร
ขอได้ที่บริษัท ออติเนริค-ไทย จำกัด 288-290 เซนต์-
หลุยส์ ซอย 3 ถ.สาทรใต้ (โค้งอาคารสงเคราะห์)
กทม. โทร. 2861898, 2869936-7

6. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนเขียนจดหมายโต้ตอบกันเอง
7. สมมุติสถานการณ์ให้นักเรียนเขียนจดหมายเล่าเรื่องถึงเพื่อนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่สมมุติขึ้น เช่น การเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ
8. จัดสปีคคาห์แห่งการเขียนจดหมาย และจัดประกวดการเขียนจดหมาย

การประเมินผล

1. นำจดหมายที่นักเรียนเขียนมาอ่านในชั้น แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิจารณ์ติชมการใช้สำนวนภาษา และแบบฟอร์ม

กิจกรรมการสอน

1. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายระดมความคิดเกี่ยวกับหลักการ เขียนเรียงความ แล้วสรุปเป็นหลักเกณฑ์ในการ เขียน
2. ให้นักเรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการ เขียนจดหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการให้คะแนนการ เขียนจดหมาย
3. รวบรวมข้อบกพร่องในการ เขียนจดหมายของนักเรียนแล้วแจ้งให้นักเรียนทราบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. ครูนำตัวอย่างจดหมายที่เขียนดีมาให้ให้นักเรียนอ่านแล้วช่วยกันวิจารณ์
2. จัดประกวดการ เขียนจดหมายเป็นรายบุคคล เพื่อให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันเขียน
3. ให้นักเรียนเขียนจดหมายติดต่อกับสถานที่ราชการ เพื่อขอ เอกสารมาใช้ประกอบในการจัดนิทรรศการ หรือทำกิจกรรมต่างๆ
4. เชิญวิทยากรจากที่ทำการไปรษณีย์มาบรรยายเกี่ยวกับการสื่อสารทางจดหมาย การจำหน่ายซอง การติดดวงตราไปรษณีย์ และอื่นๆ
5. นำซองจดหมายที่มีวิธีการ เขียนชื่อผู้รับและผู้ส่งต่างๆกันมาให้ให้นักเรียนอภิปราย เพื่อสรุปข้อดีและข้อบกพร่องของจดหมายแต่ละฉบับ

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนเขียนจดหมายแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องตามแบบฟอร์ม
2. นักเรียนใช้ภาษาในการ เขียนจดหมายแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้อง
3. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการ เรียนไปใช้เป็นประโยชน์ในการ เขียนจดหมายติดต่อกับชีวิตประจำวัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนเห็นคุณค่า และประโยชน์ของการ เขียนจดหมายว่าเป็นสื่อที่ช่วยประหยัดเวลา และประหยัดเงิน ทั้งยังอำนวยความสะดวกในการสื่อสารได้อย่างมาก

โครงการที่ 9

การเขียนเรียงความ

ชื่อโครงการ "การฝึกทักษะการเขียนเรียงความ"

หลักการและเหตุผล

การเขียนเรียงความเป็นการเขียนที่ต้องใช้การฝึกเป็นสิ่งสำคัญ ปัญหาในการสอนเขียนเรียงความคือ เด็กจะเกิดความเบื่อหน่ายและไม่เกิดแนวคิดหรือจินตนาการในการเขียน เพราะครูมักจะสอนด้วยวิธีซ้ำๆ อยู่บ่อยๆ เช่น กำหนดชื่อเรื่องให้เขียน ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการใหม่ๆ ในการสอนเพื่อสร้างสิ่งเร้าให้กับผู้เรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดได้ซักถาม ได้อภิปรายบ้าง ทั้งนี้เพราะการเขียนเรียงความเป็นงานเขียนประเภทสร้างสรรค์ ครูจึงควรส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้นักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนให้ใช้ความรู้ ความคิด และความสามารถในการถ่ายทอดภาษาเขียน

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับหลักการในการเขียนเรียงความได้
2. นักเรียนสามารถวางโครงเรื่องในการเขียนเรียงความได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากคำที่ครูกำหนดให้ได้
4. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ได้
5. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความเมื่อรูปภาพที่ครูกำหนดให้ได้

เนื้อหา

เรียงความ คือ การเขียนเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ เรียงความที่ดีจะต้องประกอบด้วย เนื้อเรื่อง ลำดับเรื่อง และท่วงทำนองเขียนที่ดี การเขียนเรียงความมีองค์ประกอบคือ ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ซึ่งการจะเขียนเรียงความให้ได้ดีนั้นผู้เขียนจะต้องรู้จักวางโครงเรื่องก่อนที่จะเขียนเพื่อเป็นแนวทางในการเขียน

กิจกรรมการสอน

1. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายระดมความคิดเกี่ยวกับหลักการ เขียนเรียงความ แล้วสรุปเป็นหลัก เกณฑ์ในการ เขียน
2. ให้นักเรียนช่วยกันวางโครงเรื่องที่น่าสนใจ แล้วเขียนเรียงความตามโครงเรื่องนั้น
3. ครูกำหนดคำ 15 คำ แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ประกอบด้วยคำเหล่านั้น คำที่กำหนดให้คือ

ดอกไม้	แสงแดด	ลำธาร	ผีเสื้อ	เด็กหญิง	วันเสาร์
ตอนบ่าย	นาฬิกา	ปลาน้อย	มดงาม	อันวอน	สีแสด
ใหญ่โต	ยิ้ม	ร้องไห้			
4. ให้นักเรียนช่วยกันเสนอหัวข้อเรื่องในการ เขียน แล้วเลือกเขียนตามหัวข้อที่นักเรียนสนใจ การเสนอไม่ควรเกิน 5 หัวข้อ
5. นำภาพมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนเขียนเรียงความจากภาพนั้น ทั้งนี้ คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วเขียนเรื่องราวจากภาพ

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

6. นำเพลงมาเปิดให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเขียนเรียงความโดยใช้จินตนาการที่ได้จากการฟังเพลงนั้น

7. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้เล่นเกมเรียบเรียงถ้อยคำดังนี้

7.1 ครูเริ่มต้นเล่าเรื่อง 1 ประโยค

7.2 ให้นักเรียนเล่าเรื่องต่อจากครูทีละคน คนละ 1 ประโยค จนครบทุกคน

7.3 ให้นักเรียนคนสุดท้ายเป็นคนจบเรื่องที่เล่า

7.4 ให้นักเรียนทุกคนเขียนเรียงความจากเรื่องที่ช่วยกันเล่าส่งครู

8. ให้นักเรียนเขียนเรียงความ 1 เรื่อง ตามความสนใจของนักเรียน ซึ่งเรียงความที่เขียนนั้นนักเรียนจะต้องค้นคว้าหาความรู้จากข้อเท็จจริงที่อ้างอิงได้นำมาเขียน เช่น เขียนเรียงความชีวประวัติของบุคคลสำคัญต่างๆ เขียนเรียงความเกี่ยวกับความเป็นมาของรถไฟไทย เป็นต้น

การประเมินผล

1. จากการตรวจเรียงความที่นักเรียนเขียนมาส่งครู
2. กุพัฒนาการในการเขียนเรียงความของนักเรียน
3. ให้นักเรียนช่วยกันกำหนดเกณฑ์ และช่วยกันประเมินผลเรียงความที่เพื่อนๆเขียน
4. รวบรวมข้อบกพร่องของนักเรียนแต่ละคน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบเพื่อปรับปรุง

แก้ไข

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. ครูนำตัวอย่างเรียงความที่ดีมาให้นักเรียนอ่านแล้วช่วยกันวิจารณ์วิธีเขียนและการใช้ถ้อยคำสำนวน
2. ให้นักเรียนหาตัวอย่างเรียงความที่ดีมาอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วให้ช่วยกันวิจารณ์ข้อดีข้อเสียของแต่ละเรื่อง
3. ชักชวนให้นักเรียนสนทนากลุ่มถึงสิ่งที่น่าสนใจรอบๆตัวนักเรียน อาจเป็นสิ่งแวดล้อมข้าว หรือเหตุการณ์ประจำวันก็ได้ เพื่อกระตุ้นและช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกลอยๆเขียน

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนวางโครงเรื่องในการเขียนเรื่องความดี
2. นักเรียนเขียนเรื่องความดีตามโครงเรื่องที่วางไว้
3. นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนเรื่องความดีให้ดีขึ้น
4. นักเรียนสนใจการเขียนเรื่องความดีมากขึ้น
5. นักเรียนเกิดความสนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายในการเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนเรื่องความดี
2. นักเรียนมีทักษะในการเขียนเรื่องความดี และเขียนเรื่องความดีอย่างถูกต้อง

ชวนอ่าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการที่ 10

การ เขียนบทความ

ชื่อโครงการ "การใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อในการสอนบทความ"

หลักการและ เหตุผล

สภาพสังคมในปัจจุบันนี้ สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อประชาชนในด้านการใช้ภาษามาก โดยเฉพาะสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นต้นเหตุทำให้ภาษามีคำใหม่ๆ เกิดขึ้นมาเรื่อยๆ ประชาชนก็จะ เรียนรู้ภาษาจากสื่อมวลชนไปโดยไม่รู้ตัวและมักใช้ตามโดยอัตโนมัติ ดังนั้นครูภาษาไทยจึงมักจะพบว่านักเรียนชอบใช้สำนวนภาษาที่จำมาจากสื่อมวลชนซึ่งวิธีแก้ปัญหาก็เกี่ยวกับสื่อมวลชนที่ดีที่สุดคือการนำสื่อมวลชนมาใช้เป็นประโยชน์ในการ เรียนการสอนบทความกับหนังสือพิมพ์มีความ เกี่ยวข้องกันอย่างมากทั้งนี้ เพราะบทความนั้นผู้เขียนมักเขียนขึ้นเพื่อ เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ทุกประเภทก็ต้องมีบทความอยู่เป็นประจำ คิว เหตุที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งเช่นกัน การนำบทความจากหนังสือพิมพ์มาใช้ในการ เรียนการสอนจึงมีประโยชน์มากทั้งต่อผู้เรียน และต่อตัวผู้สอนเอง

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถวิจารณ์การใช้ภาษาจากบทความที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถ เขียนบทความวิเคราะห์ข่าวได้
3. นักเรียนสามารถ เขียนบทความจากหัวข้อที่ครูกำหนดให้ได้
4. นักเรียนสามารถบอกได้ว่า เรื่องราวที่ครูนำมาให้อ่านเป็นบทความหรือไม่

และสามารถบอกประเภทของบทความที่อ่านได้

เนื้อหา

บทความ เป็นความเรียงชนิดหนึ่งที่ใช้ภาษาและท่วงท่าของการ เขียนเป็นงาน เป็นการ ก้าว เรียงความ เขียนขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง และข้อเท็จจริงที่นำมาเขียนบทความ นั้นต้องมีหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้

ลักษณะของบทความที่มีความคล้ายคลึงกับ เรื่องความคือ มีส่วนเริ่มต้นที่เป็นบทนำ เพื่อเร้าความสนใจของผู้อ่าน หรือทำให้ผู้อ่านเข้าใจ เรื่องที่จะอ่านได้ง่ายขึ้น เนื้อเรื่องเป็น ข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อความที่ค้นพบ หรือข้อคิดเห็นต่างๆที่ผู้เขียนต้องการแสดงออกมา และในส่วนท้ายหรือบทสรุป ผู้เขียนจะสรุปให้ผู้อ่านเข้าใจ เรื่องที่เขียนมาแล้วได้ง่ายขึ้น

บทความแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆได้ดังนี้

1. บทความแสดงความคิดเห็น
2. บทความสัมภาษณ์
3. บทความประเภทวิจารณ์
4. บทความประเภทให้ความรู้
5. บทความประเภทให้แง่คิด โน้มน้าวใจ

กิจกรรมการสอน

1. ให้นักเรียนเขียนบทความวิเคราะห์ข่าวจากหนังสือพิมพ์ดังนี้
คำสั่ง จงอ่านข่าวต่อไปนี้แล้ว เขียนเป็นบทความวิเคราะห์ข่าว

แต่ไม่รอด
สายตา
ตร.ป่าไม้
ขบวนการ
กำไมเดือน ถูก

ตำรวจป่าไม้ระดมปราบอย่างหนัก ใช้สารพัดเล่ห์วิธี หลบเลี่ยงการจับกุม เข้าตาจนอย่างหนักถึงกับต้อง ชุคุโมงค์ได้คืนทำไม้แปรรูปส่งออกจำหน่าย แต่ก็ ยังไม่รอดพ้นสายตาดำรงป่าไม้บุกเข้าจับกุมจนได้

จากการที่ พล.ต.ท.ประทีป สันติประภพ ผบ.ก. ได้สั่งการให้สืบสวนปราบปรามตามคำ ร้องเรียนว่า มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและตั้ง โรงงานแปรรูปไม้เดือนในหมู่บ้านท่าแห อ.แม่ทะ จ.ลำปาง พล.ต.ต.อัยยรัช เวสสะโกศล ผบก.ปม. จึงได้สั่งการให้ พ.ต.ต.ชวลิต ขตมกถ สว.ผ.3

กก.2 ปม. จัดกำลังออกเป็น 4 ชุดปฏิบัติ แต่ละชุด
มีนายตำรวจเป็นหัวหน้า รวมกำลังทั้งสิ้น 20 นาย
เข้าระดมปราบปรามในหมู่บ้านท่าแหน หมู่ที่ 2
ต.แม่ทะ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง ในระหว่างวันที่ 21-23
มีนาคม 2531

ผลการระดมปราบปรามปรากฏว่า พบมี
การตั้งโรงงานแปรรูปไม้เดือนตามลำห้วยแม่ทะ
และป่าละเมาะหลังหมู่บ้าน จำนวน 15 โรง โดยมี
แท่นสำหรับแปรรูปไม้ด้วยเครื่องต่าง ๆ ประมาณ
60 แท่น และได้ตรวจพบโรงงานเดือนในอุโมงค์
ขนาดความลึก 3-4 เมตร ความกว้าง 4-5 เมตร
จำนวน 3 อุโมงค์ ขณะเข้าตรวจชาวบ้านซึ่งคอยดู
คันทางได้ตัดไฟฟ้าจากหมู่บ้านที่นำไปใช้ในการ
แปรรูปไม้ในบริเวณดังกล่าว จึงทำให้ผู้ต้องหา
รู้ตัวหลบหนีไปก่อน จากการตรวจยึดโดยความ
ร่วมมือของหัวหน้าหน่วยสำนักงานพัฒนาป่าไม้
ที่ ลป.4 ได้ไม้สัก, ไม้ประดู่ 25,000 แผ่น ปริมาตร
40.10 ลูกบาศก์เมตร สิ่งประดิษฐ์ (ลูกกรงไม้สัก
ไม้ประดู่) 30,005 ชิ้น อุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำ
ผิดยึดได้ มอเตอร์ไฟฟ้าขนาดต่าง ๆ 15 เครื่อง
และอุปกรณ์ที่ใช้ในการแปรรูปไม้ 137 รายการ
นำส่งพนักงานสอบสวน สภ.อ.แม่ทะ ดำเนินคดี
ต่อไป

จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
ฉบับวันจันทร์ที่ 11

เมษายน 2531

2. ให้นักเรียนนำข่าวจากหนังสือพิมพ์หลายๆฉบับในเรื่องเดียวกันมาอ่านเพื่อ
เปรียบเทียบ แล้วเขียนบทความวิเคราะห์การเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ
  3. ให้นักเรียนหาตัวอย่างบทความจากหนังสือพิมพ์มาเสนอให้เพื่อนในชั้นอ่าน
แล้วช่วยกันวิจารณ์การใช้ภาษาของบทความนั้นๆ
  4. ให้นักเรียนฝึกเขียนบทความจากตัวอย่างบทความที่ครูนำมาเป็นแนวทาง
  5. ให้นักเรียนเขียนบทความจากหัวข้อต่อไปนี้เพียงเรื่องเดียว
    - 5.1 ภาษาโฆษณา : ปัญหาที่ควรแก้ไข
    - 5.2 เด็กไทยขาดวินัยจริงหรือ
    - 5.3 อีสานเขียว : โครงการเพื่อชนบท
  6. ให้นักเรียนวิเคราะห์บทความที่ครูนำมาให้อ่านว่ามีลักษณะเป็นบทความ
หรือไม่ ควรจัดอยู่ในบทความประเภทใด
- คำสั่ง จงอ่านเรื่องราวต่อไปนี้แล้ววิเคราะห์ว่ามีลักษณะเป็นบทความหรือไม่และ
ควรจัดอยู่ในบทความประเภทใด

ประเพณีสมรส

ประเทศไทยมีขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเองเก่าแก่มาช้านาน สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช เคยทรงมีพระดำรัสว่า

“นานมาแล้วที่พูดกันว่า ขนบธรรมเนียมประเพณี จนเป็นคำที่พูดโดยไม่ต้องคิด รู้สึกกันว่าเป็นคำที่พื้น ๆ แต่ความจริงคำนี้มีค่ามากยิ่งนัก เป็นคำที่ต้องมีมาคู่กับคำว่า ประเทศ ทุกชาติทุกภาษาต้องมีประเพณีของตน ๆ แม้จะแตกต่างกันไปตามถิ่น แต่ก็รวมอยู่ในความหมายว่า ประเพณี ขนบธรรมเนียมประเพณีจึงเป็นสิ่งที่ต้องสงวนรักษาไว้ วิธีที่จะรักษาไว้ได้นั้น กล่าวโดยรวมยอดคือ ต้องให้ทุกคนรู้จักคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณีนั้น ๆ”

ประเพณีการสมรสของไทยมีสืบเนื่องกันมาเป็นเวลาหลายร้อยปีแล้ว การสมรสมีสองอย่าง ซึ่งเข้าใจว่า ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอินเดีย อย่างหนึ่งเรียกว่า “อาวาหมงคล” คือ ฝ่ายหญิงมาอยู่บ้านฝ่ายชาย และ “วิวาหมงคล” คือ ฝ่ายชายไปอยู่บ้านฝ่ายหญิง ส่วนใหญ่ นิยมมีการหมั้นก่อนแต่งงาน หลังจากการทาบทามสู่ขอ ธรรมเนียมดังกล่าวได้มีสะท้อนอยู่ในวรรณคดีไทยหลายเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขุนช้างขุนแผน

ตามธรรมเนียม หลังจากที่ฝ่ายชายได้บวชเรียนแล้ว หากชอบพอหญิงสาวคนใด ก็จะขอให้บิดามารดาหรือผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือไปเป็นผู้เจรจาทาบทามสู่ขอต่อผู้ใหญ่ฝ่ายหญิง ท่านผู้ไปเจรจาสู่ขอนั้นเรียกว่า “แก้วแก่” มีถ้อยคำสำนวนเจรจาที่ไพเราะว่า

เพราะพริ้ง ดังเช่นเมื่อนางทองประศรี มารดาขุนแผนเมื่อครั้งยังเป็นพลายแก้ว ไปสู่ขอนางพิมพิลาไลย

จะขอพันธุ์ฟักแฝงแตงน้ำเต้า
ที่ออเจ้า ไปปลูกในไร่ข้าว
ทั้งอัตคัดขัดสนจนเงินตรา
จะมาขายออกแก้วให้ช่วงใช้
อยู่รองเท่านั้นเอาจว่าเกือกหนัง
ไม่เชื่อฟังก็จะหาประกันให้
ได้ยากับนั้นมาถึงเรือนอย่าเบือนไป
จะได้หรือไม่ได้ให้ว่ามา

นางศรีประจันก็หัวเราะชอบใจ พลาญตอบว่า

ถึงยากจนอย่างไรก็ไม่ว่า
แต่พัวขัดหลังมาจะยกให้
ก็ขอให้เป็นคนดี ขยันทำมาหากิน
ก็เป็นทีพอใจ นอกจากนั้นก็ต้อง
สอบถามความประพฤติกันพอประมาณ
ว่า

ที่จะขอถามความท่านยาย
ถูกขายนั้นคิดหรืออย่างไร
ไม่เล่นเบี้ยกินเหล้ามากัญชา
ฝิ่นฝามันสูบบ้างหรือไม่

คราวนี้ก็เป็นที่หน้าของ "แก้ว
แก้ว" ซึ่งอาจจะมียหลายคนหรือคน
เดียว ต้องให้คำรับรองเป็นประกันว่า
ฝ่ายชายนั้นดีจริง สมควรที่ผู้ใหญ่ฝ่าย
หญิงจะยินดียกให้ "เป็นทองแผ่นเดียว
กัน"

จากนั้นก็จะมีการเจรจาเรื่อง
ขันหมากและสินสอด ตลอดจนฤกษ์
ยามการสมรสและการปลูกเรือนหอ
สำหรับการหมั้นหมายนั้น จะมี
หรือไม่มีก็ได้ แต่หากจะมีการหมั้นก่อน
แต่งงาน เมื่อฝ่ายชายทราบกำหนดวัน
เวลาแล้วก็จะจัดขันหมากหมั้นเป็น ๒
ขัน ใบแรกใส่ของที่จะไปหมั้น เช่น
เงิน ทอง นาค เพชร ตามแต่ตกลงกัน
กับตัวเขี้ยวหนึ่งตุ้ม ข้าวเปลือก
ข้าวตอก งาคำ อย่างละตุ้ม และใบเงิน
ใบทอง ใบนาค ส่วนอีกใบใส่หมาก
๑ ผล ฝานก้านหมากออกแล้วทาชาด
พลู ๔ เรียง ๆ ละ ๘ ใบ เมื่อเรียงแล้ว
ตัดก้านเสมอกัน ทาชาดที่ก้านพลูตรง
รอยตัด จัดผ้าคลุมเป็นขันหมากหมั้น ผู้
ใหญ่ฝ่ายหญิงก็จัดเต้าแก้วไว้คอยรับ
ขันหมากตามกำหนดเวลาฤกษ์

หลังจากนั้นเป็นการปลูกเรือน
หอ ซึ่งมักเป็นที่หน้าของฝ่ายชายจัด
สร้างขึ้นในบริเวณบ้านฝ่ายหญิง หรือ
ตามแต่ตกลงกัน ส่วนเครื่องเรือนเป็น
หน้าที่ของฝ่ายหญิง

เมื่อถึงกำหนดวันแต่งงาน ซึ่งมี
การดูฤกษ์ยามไว้แล้วว่า เป็นมงคลของ
ทั้งสองฝ่าย จะมีการเชิญขันหมากแต่ง
ซึ่งมี ๓ ขัน เรียกว่า ขันหมากเอก ๑
ขัน ขันหมากรอง ๒ ขัน ใส่สินสอด
ตามที่ใดตกลงกันไว้ และจะต้องใส่ให้
กินอีกเล็กน้อย เพื่อเวลาเต้าแก้วฝ่าย

หญิงนับเงิน จะได้รู้ว่า เงินเกินหรือ
เงินงอกได้ ถือว่าเป็นเคล็ดที่ดี นอกจาก
นั้น ใบขันต้องใส่ตุ้มข้าว ข้าวตอก
ข้าวเปลือก งาคำ ใบเงิน ใบทอง ใบนาค
เหมือนขันหมากหมั้น และมีผ้าไหว้บิดา
มารดา ผ้าขาวไหว้ผี รูปเทียน หมาก
พลูจัดเป็นคู่ ๆ

เมื่อได้ฤกษ์ก็เริ่มแห่ขบวนขัน
หมากไปยังบ้านเจ้าสาว ฝ่ายญาติพี่น้อง
เจ้าสาวมักมีการ "กั้นประตู" โดยนำผ้า
แพรสีหรือสายสร้อยทองมาเป็นเครื่อง
กั้นได้ ๓ ชั้น เรียกว่า ประตูเงิน ประ-
ศูทอง และประตูแก้ว ตามลำดับ ฝ่าย
ชายจะต้องมีเงินรางวัลเป็นค่าเปิดประตู
ให้ตามสมควร

ในวันแต่งงานจะมีการนิมนต์
พระมาสดมณต์ฉันเช้า เมื่อพระสวด
ถึงบท พาหุงฯ เจ้าบ่าวเจ้าสาวจะดัก-
บาตรด้วยขันข้าวและทัพพีเดียวกัน ถือ
ว่าเป็นคอนสำคัญ เพราะผู้ใหญ่ของทั้ง
สองฝ่ายจะพยายามสังเกตว่า ใครเป็นผู้
จับทัพพีด้านบน โดยเชื่อว่า ฝ่ายนั้นจะ
เป็นผู้มีอำนาจเหนือกว่าในเวลาต่อไป
จากนั้นเป็นการเลี้ยงพระ คู่บ่าวสาว
ช่วยกันประเคนของ ถวายเครื่องไทย-
ทาน เป็นอันเสร็จพิธีสงฆ์

เมื่อถึงฤกษ์รดน้ำ คู่บ่าวสาวขึ้น
นั่งบนที่ซึ่งจัดไว้แล้ว หันหน้าไปทาง
ทิศที่เป็นมงคล ฝ่ายชายนั่งด้านขวามือ
ของฝ่ายหญิง ประธานในพิธีสวมด้าย
มงคลให้ทั้งคู่ และหลังน้ำพระพุทธรมณต์
ให้เป็นท่านแรกพร้อมให้พร จากนั้น
แขกที่ได้รับเชิญทยอยรดน้ำตามลำดับ
วงศ์ญาติและบิดามารดาเป็นผู้รดน้ำ
หลังสุด เสร็จแล้วเชิญประธานที่สวม
มงคลมาเป็นผู้ทอด ซึ่งก็ถือเคล็ดกันอีก
ในตอนนีว ผู้ใหญ่ปลดมงคลของใคร
ก่อน และใครลุกขึ้นก่อน ก็ผู้มีอ่า-
นาจ ในปัจจุบัน เจ้าภาพมักมีของชำร่วย
แจกตามสมควรและเหมาะสมแก่ฐานะ

ในสมัยโบราณ พระสงฆ์เป็น
ผู้สวมมงคลให้คู่บ่าวสาว และรดน้ำแต่ง
งานให้ โดยใช้วิธีสาดเปียกโชกไปทั้ง
ตัว บรรดาญาติมิตรของทั้งบ่าวสาวถือ
โอกาสเข้ามารับน้ำเหมือนรับน้ำมนต์
แต่เพื่อแกล้งให้คู่บ่าวสาวต้องเข้ามา
เบียดติดกันด้วย หลังจากนั้น เป็นการ
เลี้ยงฉลองรื่นเริงแสดงความยินดี

ในวันเดียวกันจะมีพิธีไหว้ผี
บรรพบุรุษและไหว้บิดามารดา ในตอน
ค่ำ ผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าสาวเชิญคู่สามีภรรยา
ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือและอยู่ร่วมกันมา
ด้วยความสุขเป็นผู้ปูที่นอนให้ สำหรับ
ที่นอน มักจัดทำเป็นพิเศษ มีการนำเศษ
นาค เศษเงิน เศษทอง เศษเพชร ใบเงิน
ใบทอง ใบสาวท ใบรักซ้อน ใส่ไว้ทาง
หัวนอน พิธีการส่งตัวให้นำผักเขี้ยว
๑ ลูก หม้อใหม่ใส่น้ำ ๑ หม้อ และตัว
งารวมกับทุนสินสอดวางบนพาน นำไป
ไว้ข้างที่นอน โดยมีความหมายให้คู่
บ่าวสาวใจเย็นเหมือนน้ำกับผัก มีใจ
หนักเหมือนศิลา เจริญเร็วมากมาย
เหมือนถั่ว งา คู่สามีภรรยาซึ่งได้รับเชิญ
มาทำพิธีจะนอนเคียงคู่กัน หญิงอยู่ด้าน
ซ้าย ชายอยู่ด้านขวา พุดจากันด้วยถ้อย
คำดีงามไพเราะเป็นสิริมงคล แล้วลุก
ขึ้นมาให้พรแก่คู่บ่าวสาว

ตามธรรมเนียมโบราณ หลังจาก
เสร็จพิธีแล้ว เจ้าบ่าวจะต้องนอนเฝ้าหอ
เป็นเวลา ๓ วัน เมื่อครบกำหนด ผู้ใหญ่
ฝ่ายหญิงจะนำเจ้าสาวไปส่ง ตักเตือน
สั่งสอนให้รู้จักฝากเนื้อฝากตัวกับเจ้า
บ่าว เป็นอันเสร็จพิธี

พิธีมงคลสมรสนั้นกระทำขึ้น
ด้วยความยากลำบากของทุกฝ่าย เมื่อ
ถึงเวลาที่ "ลั่นกับพื้น" เกิดกระทบ
กัน จึงควรคำนึงถึงวันนี้ไว้บ้าง ก่อนที่
จะต้องแยกหม้อข้าวกันตั้งแต่ "กั้น
หม้อยังไม่ทันตา"

การประเมินผล

1. จากการศึกษาเขียนบทความของนักเรียนทั้งในด้านการใช้ถ้อยคำ และรูปแบบการเขียน
2. ศึกษานาการทางการใช้ภาษาในการเขียนบทความของนักเรียน
3. จากการศึกษาวิเคราะห์บทความของนักเรียน

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. ครูควรค้นคว้ารวบรวมบทความประเภทต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการสอนและการจัดกิจกรรม
2. ให้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาบทความแต่ละประเภทแก่นักเรียนอย่างชัดเจน เพื่อนักเรียนจะได้เกิดความเข้าใจ
3. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการหาบทความจากหนังสือ วารสารต่างๆ โดยอาจผลัดกันนำมาคิดป้ายนิเทศในห้องเรียน หรือนำมาอ่านให้เพื่อนฟัง

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนสามารถแยกประเภทของบทความได้ถูกต้อง
2. นักเรียนเข้าใจลักษณะของบทความว่าแตกต่างจากเรื่องความอย่างไร
3. นักเรียนมีทักษะในการเขียนบทความ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนสนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายในการเรียน
2. นักเรียนรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ครูภาษาไทยได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเขียนบทความ

โครงการที่ 11

การจัดประกวดเกี่ยวกับงานเขียนประเภทต่างๆ

ชื่อโครงการ "การประกวดคำประพันธ์ร้อยแก้วและร้อยกรอง"

หลักการ และ เหตุผล

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญและต้องอาศัยการฝึกฝนมาก ซึ่งการที่นักเรียนจะมีความสามารถในการเขียนจนถึงขั้นส่งเข้าประกวดได้นั้น จะต้องผ่านการฝึกทักษะมากมายหลายขั้นตอน รวมถึงต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียนเองด้วย ครูภาษาไทยจึงควรเป็นผู้ที่รู้จักสังเกตว่านักเรียนคนใดมีความสามารถและมีความถนัดในการเขียนแบบใด เมื่อมองเห็นความสามารถของนักเรียนแล้วก็ช่วยจัดประสบการณ์ที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะและเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องนั้นๆ ไปจนถึงขีดความสามารถของตน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของเขาไปด้วยในตัว

การจัดประกวดคำประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเองออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรสนับสนุนนักเรียนในการส่งคำประพันธ์เข้าประกวด

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของคำประพันธ์ร้อยแก้วและร้อยกรองได้
2. นักเรียนมีความสามารถในการเขียนคำประพันธ์ และร่วมส่งคำประพันธ์เข้าประกวดอย่างน้อย 10 สำนวน

เนื้อหา

1. การจัดประกวดคำประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง
2. การจัดประกวดคำประพันธ์เนื่องในวันครู เพื่อให้ให้นักเรียนได้ระลึกถึงพระคุณของครูที่สั่งสอนมา

กิจกรรม

1. ทัดประกาศรับสมัครประกวดคำประพันธ์ให้นักเรียนทราบ โดยกำหนดชื่อเรื่อง เนื้อหา และวันสิ้นสุดการส่งคำประพันธ์เข้าประกวด
2. ประชุมครู เพื่อแต่งตั้งกรรมการจัดการประกวด และชี้แจงหลักเกณฑ์กติกาในการประกวด
3. เมื่อหมดกำหนดรับสมัครการส่งคำประพันธ์เข้าประกวดแล้ว เมื่อมีการตัดสินควรแจ้งรายชื่อผู้ชนะการประกวดให้นักเรียนทราบทั้งทางเครื่องขยายเสียง และติดป้ายประกาศ

การประเมินผล

โดยใช้แบบการให้คะแนนของกรรมการ โดยแยกเป็น

1. การเลือกใช้คำ
2. เนื้อหา
3. การเรียบเรียงถ้อยคำได้อย่างสละสลวย
4. ความถูกต้องของฉันทลักษณ์

แนวทางในการจัดกิจกรรม

1. กำหนดหัวข้อในการประกวดคำประพันธ์
2. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบ
3. กำหนดตัวกรรมการ และเกณฑ์การตัดสินให้คะแนน
4. ประกาศผลการตัดสินให้ทราบโดยทั่วกัน

เป้าหมายของโครงการ

1. นักเรียนสนใจและส่งงานเขียนเข้าร่วมประกวด
2. กระตุ้นให้นักเรียนที่ไม่ได้ส่งงานเขียนเข้าร่วมประกวดเกิดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาทักษะการเขียนของตนเองเพื่อส่งงานเขียนเข้าร่วมประกวดในครั้งต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมองเห็นคุณค่าของคำประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง
2. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวบุษกร แซ่มภักดี เกิดเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2503 จบการศึกษา
ระดับปริญญาตรีสาขาการประถมศึกษา จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบัน
ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย